

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes újság birtokosok részére 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szerkesztő: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 22.
TELEFON-SZÁM: 708.
Szerkesztőség 722. Kiadóhivatal 708.

Egy röpirat.

Budapest, december 30.

A lap belsejében egy németnyelvű brosúra történetét olvashatják. Ezt a röpiratot áruházban szöktették át Ausztriából a határon — nehogy a magyar posta, a füzeti igazi ábrázatját látván, visszalökje a feladónak. A maszk védelme alatt a brosúra csakugyan szerte repült az országban és ma kicsiny falvakban is olvashatják a németajku magyarok, hogy Magyarország nem a magyaroké. Elenyésző kisebbség itt a magyarság és tulajdonképpen nem lenne több joga, mint akármelyik nemzetiségnek. Kulturája sovány, műveltsége sekély, látóköre szűk, politikai képzettsége hiányos. Ez a veleje a füzetnek. Ami a lényeg körül van, az utca hangja és így nem érdemes neki echót csinálni.

Látható, hogy a röpirat argumentumai nem tulságosan kemények — annyira nem, hogy méhükben hordják czáfolatukat. Tegyük fel, hogy a statisztika csakugyan valótlanokat állít s a magyarság ebben az országban minoritásban van. Lehetséges-e, hogy a kultúrátlan, műveletlen kisebbség leigazza a művelt, erős, szervezett, az államalkotás erejétől duzzadó többséget? Aki valaha csak belekukkantott a történetébe, jól tudja, hogy ez lehetetlen. Vagy az egyik,

vagy a másik állítás igaz. Vagy brutális, államalkotásra képtelen és csak fizikai erőnkkel imponálni tudó többség vagyunk — vagy olyan kisebbség, mely évezreden keresztül kipallérozott fölényénél fogva ránczba tudja fogni a murczos, mosdatlan nemzetiségi majoritást. De barbár minoritás nem lehetünk.

Az állításnak azonban mind a két része cserbenhagyja az igazságot. A valóság az, hogy ebben az országban a magyarság többségben van, holott évtizedekkel ezelőtt még nem volt az. Faji tulajdonságainak, magasabb kultúrájának és műveltségének köszönheti ezt az eredményt. Még mikor kisebbség volt, akkor is uralta a körülötte lakó nemzetiségeket és ezt a természetes helyzetet senkinek nem jutott eszébe kétségbevonni — valamint mindenki plausibilisnek látja, hogy a maroknyi angol nép vezetői, dirigálja a jogára álló százmilliókat.

De hiszen az a sűrűn lefátyolozott brosúra nem is érdemel annyi szót. Érdekesebb az a módszer, melyet ő tulajdonképpen csak jellemez. Ausztriából küldötték Magyarországra, azzal a világos célzattal, hogy itt a nemzetiségeket a magyarsággal szembe sorakoztassák, hogy a politikai egyensúlyt megbontsák, s hogy egyáltalában zavart, kaoszt támaszszanak. Ausztria, szövetségünk, cselek-

szik így. Ha szerződéseket, egyezségeket kötünk Ausztriával és ha ilyenkor jogaink megvédelmezését erősebben sürgetjük, azzal szoktak bennünket letorkolni, hogy tekintettel kell lennünk szövetségünk érdekeire is; nem lehetünk annyira önzők, aztán meg a mi barátaink előnyei tulajdonképpen a mi előnyeink is.

Soha ilyen hang Ausztriában nem kel ki. Ott nyíltan hirdetik, hogy mi ellenséges terület vagyunk és úgy is kell velünk bánni. Nem kimélnék se anyagi, se erkölcsi, se szellemi téren. Ez a harczi taktika nemcsak a közvéleményben gyökeredezett meg, hanem már a hivatalos testületek sem szemérmeskednek nyílt proklamálásával. Mutassunk-e rá az osztrák kormány viselkedésére? Hivatkozunk-e a Rajkszrát határozataira? Emlékeztünk-e az osztrák kereskedelmi és iparkamarák állásfoglalására? De szövetségünk még ezen a ponton sem áll meg.

Mikor az angolok először tették kezüket a Szélső-Kelet gyarmataira, a ben-szülöttek rettenetesen idegenkedtek a pálinkától. Angol kereskedők azonban mindenáron üzleteket akartak kötni. Ezért aztán azt tették, hogy részint ágensek, részint képes-szines brosúrák útján elképzeltetetlen reklámot csaptak az alkoholnak a szinesbőrűek között. Rábeszéléssel, gyengéd és gyengédtelen erőszakkal elérték azt, hogy az alkohol-

Mérleg.

Szilveszter-éji címekedés egy agglégény napójából.

Írta: Dr. Falk Zsigmond.

(Utánnövés tilos.)

Tizenöt helyre voltam hivatalos és hogy ne sokat kelljen válogatnom, mindenütt kimenttem magam azon a czimen, hogy a tizenhatodik helyen nem maradhatok el, mert már egy hónappal ezelőtt olt lekötöttem magam.

Es elmentem a megszokott kis korcsmámba. Azt hittem olt nyugalmam lesz. Tévedtem. Ugy látszik az év utolsó napjának utolsó óráit nem akarják és nem is tudják a nyugodt megfontoltnak szentelni. Abba a hívogató, barátságos helyiségbe, amelyet kellemes csendjével szinte otthonomnak tekinttem, bevette magát a zene, a lárma, a duhajkodás. Zongora nem volt, cigányra nem tellett, hát ott éktelenkedett a grammofon. Zörgős, recsegő hangjaival folyton zugott a fülembe és a felelősségre vont korcsmáros azzal védekezett, hogy haladni kell a korral, a közönség ezen az estén mulatni akar. A zeneszó elhajtja a gondokat. Elfelejtik a gyászos multat, nem törődnek a kétséges jövővel és egyedül a jelennek élnek. Aki pedig csak a jelennek él, az nem nézi a garast, oafeledten költökezik.

Nem tudtam ellentmondani. Hamarosan elfogyasztottam a vacsorámat, fizettem és távoztam. Kiérve az utcára, csupa vidám arcot láttam. A hák fényárban usztak. Valamennyi lakás gazdag sugarakban tündökölt. A kávéházak és vendéglők tömve, az emberek úgy mentek ki-be rajtok, mintha nem is pénz járna a sok jóért, amit eléjük tálnak, mintha viszatért volna a paradicsomi korszak hatványozva

azzal az előnnyel, hogy a tiltott gyümölcs élvezete sem jár bünhődéssel. A fűtörészás, kurjongatás hangos énekléssel vegyül össze és a zene legkülönbözőbb hangjai belevesznek a lárma, amely az utcát majd felveri.

Mulatni, vigadni, tobzódni ez a jelszó a mai estén. Hogy azután mi lesz holnap, avagy hogy mi volt tegnap, ki törődik azzal? A nép felejtetni akar és azt hiszi, hogy azt csak az élvezetek mértéktelen hajhászásával lehet elérni. Pedig ez nem helyes. Eppen a küszöbön szűkség volna egy utolsó megfontolásra. Át kellene repülni a multat és az abból merített tanulságokat gyümölcsözletni a jövőben. Meg kellene állapodni egy hevenyészett hadi tervben, amely szerint lépteinket irányítsuk az élet örökös háborújában. Mérlegelni kellene jót és rosszat, előnyösét és hátrányosat, hogy némi biztonsággal megszabhassuk cselekedeteink utirányát.

Igy jár el a gyakorlati kereskedő az év utolsó napján. Elkészíti a mérleget és helyes érzékkel levonja belőle a tanulságot. Szó sincs róla, a kedély felvidítására okvetlen szűkségünk van a szórakozásra. De miért kell ennek épp az év utolsó napján a legmagasabb hullámokig felszöknie? Nem volna sokkal nemesebb, sokkal üdvösebb és lényegesen czélszerűbb, ha az év utolsó napját véges-végig munkában, léleküditő dolgozósságban töltenénk és az új esztendő első napjának első percze ismét a ténykedésben találna. Es a hagyományos koccintás mellett éltetnénk a szorgalmat, az iparkodást, az előre törekvést, amelyhez köcsönösen kitalító, hosszú egészséget kívánhatnánk egymásnak.

Hát bizony ezek agglégényi savanykodások, amelyek hangoztatása unatja a világot és így ellenszenvessé teszi a hirdetőjüket.

Tehát hagyjuk nyugton a világot. Ne zak-

lassuk evvel a témával. Az emberek sorsát javítani czélzó rögeszméket temessük el gyermekéveink ábrándképeivel és lássunk hozzá saját eszméknék a magunk háztartásában való érvényesítéséhez.

Kísérletezni próbálok a személyemre vonatkozó mult évi események csoportosításával. Megcsinálok a mérleget lelki háztartásomban, ami némi gyönyörűséggel is jár. Ujból átélhetek sok jót, ha mindjárt fájdalommal járna is az elszenvetett csapások érintése. A multba való visszapiillantás mindenkor az ingatag jövőben kétkedő emberi elmének legkedvesebb szórakozása, mert ami megtörtént, az feltétlenül biztos és csakis munkával járó cselekvés útján jöhetett létre. Ténykedéseinkre pedig, akármilyen eredménynyel járnak, öntudatos büszkeséggel tekintünk.

De hol kezdjem, hogy a helyes uton haladhassak. Számszerű feljegyzés ebben a mérlegben nem szerepelhet, az értékelés nem történhet a könyvelő rigorozitásával, hanem inkább a vezető egyén szabad betekintésével. Szemeim előtt szédületes hullámvonal rapszodikus esése és emelkedése lebeg, amelyből azt olvasom, hogy ez az elmúlt esztendő gazdag volt lelki mozgalmasságában. Egyhamar tán nem is volt hasonló eredménye saját benső életemnek, amennyire visszatekinthetek a közel eső évekre. A túlradó boldogság és a végső elhatározásra kész kétségbeesés sűrűn váltakoznak és ott vannak majdnem elválaszthatlanul egymás nyomában.

Hogyan? Hát nemcsak a kis gimnázisták könnyen hevülő éveiben, hanem a higgadt, megállapodott férfi tudatában is előfordulhatnak hasonlóan rapszodikus események? Nézem a mérleget, vizsgálom az élményekből állt egyes tételeket és csodálkozva látom, hogy bi-

mentes, egészséges emberekből valósgos pálinkáshordókat fabrikáltak. Az osztrákok is röpiratok és ügynökök útján készítik elő a talajt gyarmatukban. Azt látták, hogy a magyarok tulságos nagy erőt fejtenek ki a kolonizálók szándéka ellen: így hát valamivel le kell kötni a magyarok erejét; a nemzetiségek mozgolódása, ennek a mozgalomnak fékentartása tetemes magyar energiát emésztene meg.

A határon becsusztott röpirat ezt a czélt szolgálja. S mi nyomorult gyarmatosok összetett kezekkel nézzük ezt a machinációt. Mert azt, hogy száz zsan-dárral vagy tizenhat brosürát össze fog-nak szedni, nem lehet cselekedetnek nevezni. S ha Ausztriával megint szerződni fogunk, ismét arra fognak bennünket figyelmeztetni, hogy szövetség-társunkkal csínyján kell bánni, vannak közös érde-keink, legyünk illedelmesek, mert csak így kaphatunk jutalmat.

Ezt a brosürát magában véve nem kell tragikusan felfogni; de mint tünetet, meg kell fogni erősen. Bizonyosság azok-nak, kik még mindig hisznek abban a mesében, hogy Ausztriával egy uton is haladhatunk, hogy nem haladhatunk egy uton. Ausztria hódító akar lenni, mi pedig nem akarunk meghódított lenni.

Budapest, december 30.

A miniszterek Budapesten. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett. A miniszterelnök január elsejéig marad Budapesten, ahonnan a pértok újévi üdvözlölete után Bécsbe utazik. Itt a király kihallgatáson fogadja a miniszterelnököt, aki a kormány üdvözlétet tolmácsolja az uralkodó előtt. Ez alkalommal a miniszterelnök egyúttal tanácskozásokat folytat a közös miniszterekkel a delegációk legközelebbi ülését illetőleg.

zony ezeken a száraz tényeken nincs mit kétségbevonni. Megtörtént ez a furcsa rapszodikus életfolyamat, amelyen tulajdonképpen szégyenkezni kellene, ha egyben nem jelentené a sziv fiatalos dobbanását.

Az elmúlt év szerelmi hullámvonala egy ponton úgy kiszögél, hogy elveszti jellegzetességét. Az égreöröző csucosodás megzavarija az egész harmóniát, aminthogy ebben az évben tényleg volt sok olyan nap, amikor átéreztem azt a régi nagy igazságot, hogy a mély, a valódi, tehát a már-már földöntulnak nevezhető szerelem mérhetlen boldogsága elvezet egészen közel az örülethez és az ilyen lelki állapotban beálló legcsekélyebb zavaró inczidens teljesen elveszi agyunk rendszeres működését. Az ellenörző képzetek tevékenysége megszűnik és csak a véletlen játéka, ha soha ki nem javítható végzetes eljárással iparkodunk felkorbácsolni érdekeinknek a látszólagos nyugalmat megszerezni. Hányszor jártam így az egymást szédületes gyorsasággal követő napok forgatagában! Azt hittem, hogy a pokol összes kinyját már átszenvedtem és jött még egy csapás és annak nyomán újabb elkeseredés. Szívem meghasadással fenyegetett és rendetlen dobogással jelezte, hogy nem bír el további teherpróbát. És akkor hirtelen a leszakadással fenyegető, sürű fekete felhőkön egy kis hasadék támadt, ezen áfurakodott a nap és éltető meleg sugaraival új életet, új boldogságot, új reményt, új bizakodást hozott az én külön szerelmi földtekém borus egére.

Örömfényben, tavaszi üdeséggel, sőt igen gyakran nyári forrósággal teltek a hetek. Sokszor úgy látszott, hogy valamiképp visszatért a paradicsomi boldogság, a gond nélküli élet, a határtalan szeretet, az örökké tartó megbecsülés. A jó kedély és az evvel járó munkakedv a

Az indemnitás. A hivatalos lap vasárnap száma közli az 1908. év első felében viselendő közterhekről és állami kiadásokról szóló, 1907. évi LII. törvényzikket. Az új törvényt Bécsben, december 22-én szentesítette a király.

Választási mozgalmak. Ó-Budán nagy hullámokat vet a megindult korteskedés. A III. kerületi függetlenségi és 48-as párt kezdésére vasárnap délután 5 órakor az ó-budai Pertl-féle vendéglő különtermében választói értekezlet volt, amelyre a demokrata-párt vezetőségét is meghívták. Az értekezleten, amelyen dr. Botzenhardt János elnök, dr. Mittelmann Benát, a III. kerületi függetlenségi párt alelnöke arra kérte a demokratákat, hogy a kerület békéje érdekében támogassák a függetlenségi párt jelöltjét. (Éljen-zés.) Dr. Benedek János orsz. képviselő, a III. kerületi demokrata-párt elnöke, kijelentette, hogy a demokrata választópolgárok hajlandók a függetlenségi jelölt támogatására abban az esetben, ha az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt megváltoztatja azt a határozatát, hogy a demokrata-párthoz tartozók nem lehetnek tagjai a függetlenségi pártnak. Megköveteli azonban a függetlenségi jelöltől, hogy az ujonczlétszám tervbe vett felemelését nem szavazza meg. Schubert Sándor fővárosi bizottsági tag hasonló értelemben szólalt fel, Szilágyi Károly fővárosi bizottsági tag csak abban az esetben hajlandó a függetlenségi jelölt támogatására, ha a demokrata-párthoz tartozó függetlenségi érzelmi választópolgárokat az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt rehabilitálja. Kontra Aladár, ó-budai református lelkész rövid felszólalása után az értekezlet felhatalmazta a III. kerületi függetlenségi párt elnökségét, hogy járjon közbe az országgyűlési függetlenségi pártnál a demokrata-párt kívánságai teljesítése érdekében, mert csakis ebben az esetben tartható meg az ó-budai mandátum a függetlenségi párt részére. — A Györgypál Domokos lemondásával megüresedett csikszeredai kerületben az ottani függetlenségi és 48-as párt Paál Gábor csiksomlyói főgimnáziumi igazgatót öhajította volna megnyerni a mandátum elvállalására. Paál azonban vonakodott a jelöltséget elfogadni s ennek következtében a párt Hajnó Ignácot akarja felléptetni.

Szombathelyi törvényhatósági joga. Szombathely város képviselőtestülete küldöttségben keresi fel gróf Andrássy Gyula belügyminisztert január hónap második felében Gotthard Sándor országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség Szombathely városnak törvényhatósági joggal való felruházása tárgyában íszi teleg a miniszternél.

legnehezebb feladatok könnyű megoldására tett képessé és bizvást állíthatom, hogy nagy tettek valóban csak akkor képes ember, amikor nagyon szeret. Persze itt is nyomban ott van a fény mellett az árny; amikor ugyanis a szerelem ege kissé elborul, akkor viszont semmire sem képes az erős lánggal lobogó sziv szerencsés illetve szerencsétlen tulajdonosa.

Mindent összevetve, a magam mérlegét oem látom kiszulyozottnak, nincs meg benne az az egyenleg, a két oldalnak az a harmóniája, amely első kelléke a jó, a helyes mérlegnek. Mintha túltengenének a fekete számok, amelyek a gyakori elkeseredést jelképezik, a piros számokkal szemben, amelyek a napfényt, a virágillatot, a harmatos bájmosolyt, a tündöklő sugárt, az éltető szerelmet mutatják.

Ugy érzem, hogy hiába vagyok vihar-edzett, megállapított gondolkodás birtokában, csapongó szívemnek nem tudok parancsolni és a szerelem száguldó viharzása erősen megtámadja szervezetemet. Mintha jobban esne a nyugalom, a pihenés, a változatlan helyzetbe való beletörődés. Mintha szivesebben venném a szerelmi mámor elmaradását, mert azt tapasztalom, hogy nincs meg már az a fiatalos ruganyosság, amelylyel az esetleges csalódáson könnyedén tuleshetnék. Ej, tán, mégis igazuk van az embereknek, amikor az év utolsó napján nem gondolkodnak, nem elmélkednek és nem törődnek életük lelki mérlegével. Tényleg az ebből meríthető tanulságok csak elkeseredést szülnek és evvel a jövőbe való belépést nagyon is megnehezítik. Azt hiszem több hasznomra lett volna, ha vigadok a vigadókkal, de persze, ha ez a gondülés megtörténhetne láрма és izgalom nélkül. Mert egész valómban áhítozom a nyugalom után.

A horvát lázadás.

— A nemzeti párt értekezlete. —

Budapest, december 30.

Zágrábban a horvát volt nemzeti párt szombati gyűléséből tizenkéttagú bizottságot küldött ki azzal a feladattal, hogy a helyzet orvoslásáról terjesztszen javaslatot a vasárnap délelőtre kitzított gyűlés elé. Ezt a gyűlést meg is tartották az országgyűlési épület kistermében, de a kiküldött bizottság nem tehetett javaslatot, mert munkájával még nem készült el. Elhatározták, hogy január 3-án újra összeülnek Zágrábban és ezen az ülésen fogják a program-tervezetet előterjeszteni. A tegnapi ülésen ott volt Rakodczay bán is, de nem szólalt fel. Hogy miért nem készült el a kiküldött bizottság feladatával, Tomasics Miklós fejtegette a következőkben:

— Azok a föladatak, melyeket a bizottságnak meg kell oldani, nehezebbek, mint az első látszat mutatja. Az a probléma, melyet a vasutasok pragmatikája a horvát politikának föladata, rendkívül komplikált. A bizottságnak mindenekelőtt föladata megállapítani, vajjon a vasutasok pragmatikája elméletileg közös törvény jellegével bír-e? A bizottságnak eszerint föladata lesz a nemzeti párt által e tárgyban kibocsátandó enunziációt a kép szövegezni, hogy ne érje be pusztán formális nyilatkozattal, hanem mindazokat a szempontokat ölelje föl, amelyek közjogi értelmességek keletkezésének kizárása czéljából tekintetbe veendő. A vasutasok pragmatikája által támadt probléma annál komplikáltabb, mert hisz azzal gyakorlatilag nem teremtettek új dolgot, hanem csak régi gyakorlatot állapítottak meg törvényileg. A probléma ennél fogva az itt tekintetbe veendő körülmények történeti tanulmányozását is szükségessé teszi. Arra is tekintettel kell lenni, hogy a nemzeti párt kibocsátandó enunziációjának elvi tekintetben ne jöjjön ellentétbe az annak idején a közös országgyűlésen a horvátok által ámbár rezoluzionisztikus szellemben e tárgyban tett deklarációval, mert ezt a deklarációt közjogilag nem lehet pártunenunziációnak tekinteni, hanem az a horvát királyság törvényes képviselőinek enunziációjára jellegével bír. Tekintettel a kérdés fontosságára, a bizottság nem szoritkozhatik arra, hogy a pragmatika szűk területén maradjon, hanem figyelmét ki kell terjesztenie a pragmatika által fölvetett egész nyelvkérdésre. A vasutasok pragmatikája, amennyiben a nyelvkérdés jó tekintetbe, a közös országgyűlés hatáskörén kívül esik. Ámbár nem kétséges, mégis meg kell vizsgálni, hogy a horvát országgyűlés által ki nem hirdett pragmatika-törvénynek minő joghatálya van Horvátországra nézve. Ezek az itt felsorolt mozzanatok világosan mutatják azokat a nehézségeket, amelyeket egy minden szempontot felölelő enunziációnak meg kell oldani. Végül az általános választójog érdekében emelt szót.

Az elnök beszédét a hallgatóság tetszéssel fogadta. Az értekezlet elhatározta, hogy legközelebb január harmadik napján jön össze Zágrábban, mert a kiküldött bizottság feladatát az idő rövidsége miatt eddig még nem oldhatta meg. A bizottság január harmadikán terjeszti elő a program-tervezetet.

A volt nemzeti-párt értekezlete még nem hozta meg az unionista-párt alakítására nézve a kívánt eredményt. A tárgyalások még folynak, különösen abban az irányban, hogy a személyes természetű akadályok elháríttassanak. A nyelvkérdés által okozott nehézségeket, azt hiszik, sikerülni fog elenyészíteni. A bán által bemutatott program általában kedvező benyomást keltett. Az ellenzéki lapok lebecsülik ugyan annak értékét, azt állítván, hogy ugyanezen ígéreteknek annak idején Pejacsevics bán is hangoztatta, mindazonáltal kétségtelen, hogy ha sikerülni fog a volt nemzeti párt most még tartózkodó tagjait az egyesülésnek megnyerni, az új unionista-párt mint számottevő tényező fog szerepelhetni.

Zágrábban a koalíció választási bizottsága ma tárgyalta az egyes kerületekben felállítandó jelöltek kérdését. Beérkezett jelentések szerint országszerte nagy agitáció indult meg. Verőczen

az unionisták Tomasic volt minisztert jelölik. Vinkovceben Tropsch egyetemi tanár kerül szembe Kranjavi volt kultuszfőnökkel szemben. Belovárban Rojcs Milan lép fel, míg a Starcevičs-párt Babic altábornagyot jelöli. Zimonyban a szerb önálló párt felöltje dr. Nikolic Vladimir volt osztályfőnököt jelöli, aki Karlóczán is föllép. Supilót Delnicében jelölték. A szociálisták husz kerületben állítanak jelölteket.

Politikai hangulatok.

I. Izgatások és magyarizataik.

Németnek, svábnak mindig jó dolga van Magyarországon. Földeket szereznek, gazdaszolgálnak. Templomaik, iskoláik, egyesületeik, nyomdák, lapjaik, könyveik vannak bőven. Az összeköttetéseket fenntartják Németországgal s amit onnan hozhatnak, azt bizony nem vásárolják minálunk. Sok engedményben részesülnek. Az erdélyi szászoknak pártjuk van a parlamentben s a kormány ezzel kénytelen épp úgy kiegyezni, ámbár minden törvényes kényszerűség nélkül, mint akár a horvátokkal. És tradíció, hogy a kormány mindig megnyeri a szászok támogatását. De még nemrégiben volt Erdélyben olyan főispán is egy, aki nem tudott magyarul. Sőt ha erősebben akarunk visszaemlékezni, találunk kettőt is. Mondhatnók, törvénytelenség volt, de engedmény volt. Mert a német-séggel békében akartunk maradni. Vezérlő politikai elv vala, hogy ezt nem szabad bántani. Sőt több kiváltságot juttatni neki, mint a magyarnak van. És tényleg a németiség úgy élt nálunk és úgy él most is, mintha dus és gazdag termékenységu kertből a legjava részt juttatnák neki gondviselő kezek. Minden kormány dédelgeti, minden hatóság a kedvébe jár. Meg is látszik rajta a jó mód. Gyarapszik, erősödik, gazdagszik, vagyont gyűjt, terjeszkedik. Telik a módból, hogy a fiuk német egyetemekre is járjanak s a leányok melé szerződtessek a német nevelőnőt és járássák nekik a szép idegen folyóiratokat. Kétségtelen, hogy külön kultúra az övék és itt-ott fejlettebb német kultúra, mint a magyar. Az is bizonyos, hogy ha a nemzetiségek üldözése dolgában akarnánk szemléltetődést, csak Magyarország területén boldoguló németiségre kellene rámutatni.

Mindegy. Földolgnak azt tekintették, hogy a németek ne panaszkodjanak. És különös nagy jubileum volt mindig, nagy ünneplés, nagy dícsérvés és sok görögöttizzel való lelkesedés, ha a Délvidéken egy-egy sváb csoport régebben a volt nemzeti párti, újabban függetlenségi párti zászló mellé sorakozott, a miért még Apponyi Albert is németül szónokolt nekik. Ám ez is okos előrelátás volt részükről, mivelhogy e esatlakozással is a hatalmat szerezték meg protektor gyanánt. Még a politika sem készítette őket, hogy magyarul tanuljanak, se hogy kulturájukból, nemzetiségükből és szokásaikból bármit is feláldozzanak.

Ilyen körülmények közt igen rossz vállalkozásnak mutatkozik, ha abból akarnak külföldön üzletet csinálni, hogy a Magyarországon lakó németiséget a magyar állam ellen izgassák. Nem ettek kefé a derék szászok és svábok, hogy mozgalmak és az állameszme ellen való izgatásokkal veszélyeztessék a maguk nyugalmát és gyarapodását. A kísérlet azonban megkezdődött nem egyszer. Néhányszor megakadt. Majd máskor megint feltámadt. És igen nevezetes, hogy most Bécsből terjesztenek álrühában izgató röpiratokat. Ha valamikor bizonyítékokat kerestek ahhoz, hogy a békebontás boszorkánykonyháját Bécsben fűtik, hát most bőségesen találunk. Ahogy az oláhok, a tótok, a horvátok onnan dirigáltatnak, aképpen akarják most kezelésük alá fogni a né-

metséget. Mondhatjuk, egy betűnyi argumentumot sem találnak ahhoz, hogy nálunk a német-séggel rosszul bánnak. De kohlolni sem tudnak. Hanem a lázításuk arra terjed ki, hogy a német-ség igyekezzék kezébe ragadni a hatalmat s ebből a czélből szövetkezzék a többi nemzetiségekkel.

Remélhetőleg az ujonnan feltámadó akciónak semmi fogantaja sem lesz, még abban az esetben sem, hogyha a kormány nem él a meg-torló eszközökkel.

Ellenben esetleg a külföldi izgatók a saját faibelleiknek ártanak. Mert most már fokozottabb ellenőrzés alá kerülnek azok az egyesületek, amelyek a külföldi németiséggel állanak összeköttetésben. Most esetleg megnézik, hogy mi is az az Alldeutscher Verband, melyről Neugeboren Emil azt írja Nagyszébenből, hogy jogtalanul vádolják a Magyarország feldarabolásáról álmadozó iratok szerkesztésével. És meg fogják vizsgálni, mi rejlik a nyilatkozat mögött, melyben azt mondja, hogy az egyet nem akar egyebet, mint azon állapotnak véget vetni, hogy a németiség minduntalan százezrével más népekbe olvadjon fel és más népeknek „kulturtrágyául” szolgáljon.

És ha a végén mégis azt fedezik fel, hogy az engedékenységek leple alatt a magyar államiság rovására tartanak fenn összeköttetéseket, akkor a külső „jóakarókat” okozza. Ők a „barátainknak” tulajdoníthatják, hogy ha szűkebb korlátok közé szorítják működésüket. Viszont mi ellenségeinknek tartozunk hállával, hogy ha élhetünk ama joggal, ami a magyarság erősítésében előnyünkre válik.

* * *

II. A császári jubileum.

Az uralkodó császári jubileumára készülnek Ausztriában. Nagy ünnepélyek nagy programjai meg vannak állapítva. Ugyszólván az egész esztendő minden napját emlékeztetéssé akarják tenni. Tüntetni végtelen loyaltással. De tüntetni egyuttal haszonlással. Mert volt ám lényeges tendenciája annak, hogy a magyar királyi jubileumát ugyszólván elikkasztották és olyan hangulatot keltettek az udvarnál, hogy Magyarországon ne legyen kedv jubileumot ünnepelni. Ez akkor történt, amikor az alkotmánybiztosítékok sorsát kétségessé tették. Tendenciája az volt, hogy a külföld előtt a magyar királyság alárendeltnek látszódjék az osztrák császársággal szemben. És ha most minden nap az osztrák császári jubileumot fogják a külföld fülebe trombitálni, igen nagyon elérik a czélt, publikálván, hogy az osztrák császárság a lényeges, a magyar királyság csak fikció. Még jubileumi aranyok is lesznek, azaz hogy már vannak is.

Magyarországon természetesen szó sem lehet az osztrák császári jubileumban való részvételtől, aminthogy Ausztria sem ünnepelte a magyar királyi jubileumát. Sőt már az a körülmény, hogy jubileumi aranyakat verettek, egy kissé belevág a paritásba. Az arany azonban hagyján, mert az akár császári, akár köztársasági, jó pénz, hogyha van s ha Magyarország mind magához válthatná, nem cserélne Ausztriával. Sajnos azonban, arany van a legkevesebb, akár jubileummal, akár jubileum nélkül.

Tovább menni még sem szabad. Ugy látjuk, a kormány nem is akar. Nincs semmi kezdeményezés.

Hanem egy eldugott hír másfajta mozgalomnak nyomára vezet. Szebenmegye törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy az uralkodó jubileuma alkalmából tisztviselőinek jövő évi szolgálati idejét duplán számítja be. Ugy véljük, hogy ezt tisztázni kell. E határozatnak nem szabad a császári jubileum alkalmára vonatkoznia. A határozat csakis az uralkodó magyar királylyá ko-

ronáztatásának emlékére lehet jogos. Máskülönben kellemetlen félreértésekre szolgáltat okot. Különösen most, amikor éppen a nemzetiségi izgatásokról van szó, úgy lehetne magyarul, hogy Szebenmegye, ahol a nemzetiségek vannak többségben, e határozattal Ausztria mellett tüntet Magyarország ellen.

Gondoljuk, hogy a belügyminisztériumban figyelemmel megnézik az ilyen határozatot. De nem árt a többi nemzetiségi megyéket és törvényhatóságokat is figyelmeztetni, hogy a magyarság legyen résen. Ha a tisztviselőknak kedvezményeket akarnak juttatni, semmi kifogás nem lehet ellene. Az ellen sem, hogy az uralkodó nevével kapcsoljuk össze. Csak annyit kell változtatni, hogy az ily határozat ne a császári jubileumhoz, hanem a koronázási jubileumhoz fűződjék.

Budapest, december 30.

Küldöttségek Meskó László államtitkáránál.
Dr. Meskó László igazságügyi államtitkár a karácsonyi ünnepeket Nyiregyházán töltötte és ez alkalomból két küldöttség tisztelőit nála. Az egyik, melyet Kovács István táblabíró, törvény-széki elnökhelyettes vezetett s tagjai Mikecz Dezső alispán és Bukna József adópenztáros voltak, Nyiregyháza városának magasabb lakbér-osztályba való sorozását, illetőleg az eziránti kérelmük pártolását kérte az államtitkártól. Meskó államtitkár igen szívesen fogadta a megjelenteket s válaszában a legmesszebbmenő támogatást ígérte meg. — A másik küldöttség Eckert Elek pénzügyigazgató vezetésével a Szegeden tartott tisztviselő-kongresszus memorandumát nyújtotta át az államtitkárnak, mely az állami tisztviselők országos egyesületére vonatkozik.

Szászok és magyarok. Az uegyházi kerület orsz. képviselője dr. Gratz Gusztáv tegnap kerületének székhelyén beszámolót tartott, amelyben kimerítően foglalkozott a magyarság és a szászok között fennálló viszony kérdésével is. Gratz Gusztáv kifejtette, hogy ezt a kérdést különösen azok a támadások teszik aktuálissá, amelyek az utolsó időben a szászok politikai magatartása a bécsi és berlini sajtó egy részében ki volt téve. Ennek a politikának azok, a kik igényt tartanak arra, hogy kívülről a viszonyokról való teljes tájékozottság nélkül tanácsokat osztogattak a szászoknak, rendesen azt hányják szemére, hogy önző, elzárkózottságban nem törődik Magyarországon egyéb német lakóival és nem igyekszik állandó agitációval bennük a fajöntudatot felbresztetni, egyuttal rosz néven veszik a szász politikuskótló, hogy nem állanak 14 mandátumukkal a nemzetiségi párt élére, hogy ezzel együtt vivják ki Magyarországnak nemzetiségi államra való átalakítását. Szólv ezzel szemben kifejtette, hogy ez a politika sem érett, sem komoly nem volna és homlokegyenest ellenkeznék a szászok valódi politikai érdekével. Az, aki Magyarországon helyzetet a nagy világpolitika szemüvegén át nézi, amely minden belpolitikának ugyszólván metafizikai alapja, arra a következtetésre fog jutni, hogy Magyarországon az állam nemzetiségek szerinti felbomlása vagy egy nemzetiségi uralomnak létesítése jóformán ki van zárva, mert európai érdek, hogy a kontinensnek ebben a részében egységes állam álljon fenn. Egység alatt természetesen nem faji, hanem politikai egységet értvén. Azonkivül a magyarság számbeli, kulturális és társadalmi jelentősége is sokkal nagyobb, nemhogy csak számolni is lehetne azaz a lehetőséggel, hogy politikai befolyása egészen megszűnnék. Szólv azt hiszi, hogy a magyarságnak és a szászoknak emines érdeke, hogy karöltve működjenek azon súlyos viszonyok között, melyet Erdély néprajzi viszonya felidéz. Ennek az együttműködésnek két előfeltétele van: az egyik az, hogy a szászok hívek maradjanak az államegység eszméjéhez, levonván belőle azt a következtetést is, hogy az állam nyelvét mindenki életcéljaihoz képest lehetőleg elsajátítsa. Ennek a követelménynek, amint ezt magyar tanítási is ismételtelen elismerték, a legszélsőbb lehetőség keretén belül, már ma is igyekeznek eleget tenni. A másik előfeltétel az, hogy a szászok kulturája és anyanyelve magyar részről ne legyen támadásnak kitéve. Ennek az előfeltételnek megteremtése sem lehet nehéz, hiszen Magyarország jelenlegi vezetői is gyakran tettek olyan kijelentéseket, hogy a magyar nemzetiségek kulturális és nyelvi érdekeit veszélyeztetni nem akarják. Ennek a korrekt álláspontnak meg kell nyerni a magyar társadalmat is. A magyarok és a szászok tehát együttműködésre vannak utalva és ez az együttműködés mindkettőjük érdekében áll. A kizárólag csak a magyarság fenntartására irányuló politika eddig egy sem volt képes Erdély fokozatos elrománosodásának útját állani, ebbe a politikába be kell vonni a szászokat is. Hogy a gazdasági fellendülés-

4. Az iskolai élet és a tanítói eljárás régebbi hagyományai és reform kezdeményezései összegyűjtendők és általánosításuk kérdése megvitandó.

5. A magyarországi középiskolák munkájának egységes szervezését, a hitfelekezeti jelleg sérelme nélkül, a társaság a maga testületei körében előmozdítja.

6. A magyarországi középiskolák tanítószemélyzetének testületi élete úgy nemzeti, mint kulturális és tanári érdekből fejlesztendő.

7. A tanári munkakör törvényhozási képvisellete tárgyában teendő intézkedésekről.

E hét pontba foglalt indítványt a kongresszus szívesen tudomásul vette abban az értelemben, hogy a felvetett kérdéseket a tanári testületekben beható tanácskozás tárgyává fogják tenni és ennek eredményét annak idején be fogják terjeszteni a középiskolai tanáregyesületnek.

Apponyi üdvözlése.

A kongresszus tárgya ezzel ki volt merítve. Ezután következett a kultuszminiszter képviselőjének, Gotthard Zsigmondnak üdvözlése.

A kongresszus berekesztése előtt — szólott Négyessy — egész ünnepélyesen a kongresszusnak mélyszégyen tiszteletét és bizodalmit fejezem ki Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter ur iránt. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps. A kongresszus tagjai felemelkednek helyeikről) és hálás köszönetemet fejezem ki azért, hogy ő nagyméltósága magát ezen gyűlésen képviselgetni kegyeskedett, mert ebben, ha semmi egyéb nem foglaltatik, de a jóakat és figyelem olyan becses jelét látjuk, amelyért a legmélyebb hála vagyunk kötelezve. Az ország tanársága Apponyi Albert grófot már akkor, midőn még ilyen közeli viszonyba nem jutott hozzá, mint a nemzeti nagyság és európai kultúra egy fényes csillagát tisztelte és midőn ez a csillag a mi egünkön feltűnt, örömmel üdvözölte. Most, amidőn pályájának mintegy a delelőjén áll, tudjuk, hogy őt gyakran felhők takarják el szemünk és illetőleg azon érdekek elől, amelyek szívén fekszenek és amelyeket képviselni óhajt, de mégis a legnagyobb bizalommal és reménységgel nézünk működése elé, mert tudjuk, hogy ez a kulturális testület és a kulturális szolgáló tanárság a kulturának ilyen fenkölt lelki apostolában meg fogja találni a maga védőjét és pártfogóját. Kérjük a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur képviselőjét, hogy ebbeli érzelmeinket a miniszter ur előtt tolmácsolni kegyeskedjék. (Élénk éljenzés.)

A kongresszus bezárása.

Köszönetét nyilvánította ezután az elnök a Tudományegyetem ezidei rektorának, Török Aurélnak, ugyszintén a Földrajzi Intézet vezetőjének, Lóczy Lajos egyetemi tanárnak, akik szívesen rendelkezésre bocsátották a régi képviselőház üléstermét. Azután így folytatta beszédét Négyessy elnök: „Köszönetet mondok a sajtónak (Éljenzés), amely sajtó oly melegen felkarolta ügyünket, mintegy áruztva a szellemi kapcsolatot, amely bennünket összefűz; az ő munkája is a nemzet lelkének képzését célozza, mint a miénk és innen van a szolidaritásnak az az érzete, amelylyel bennünket támogatott.”

Az általános lelkes hangulatban Kalmár Elek főcsei főgimn. igazgató mondott köszönő beszédet az Országos Középiskolai Tanáregyesület vezetőségének és a kongresszus szervező bizottságának, de első sorban majdnem kizárólag dr. Négyessy László elnöknek, ugyszintén buzgó munkatársának, Rics Ferencz czeglédi főgimnáziumi igazgatónak, továbbá az egyesület többi tisztviselőinek, kik munkát és fáradságot nem kímélve dolgoztak társaikért. „Emelkedett lélekkel, emelkedett hangulatban távozunk innen — ugymond — és a szép jelenetek emléke meg fog maradni bennünk. Elviszszük hírét az ország minden részébe és a reményt beplántáljuk otthonmaradt kartársaink szívébe is.”

Az élénk visszhangra talált, nagy tetszéssel fogadott szavak után Négyessy László elnök köszönetet mondott a szervező bizottság vidéki tagjainak, kik többször idefáradtak, továbbá a győri főreáliskola tanári karának, mely a kongresszust nyomatékkal sürgette és létesítése körül buzgózkodott. Végül még köszönetét nyilvánította az el-

nök buzgó munkatársainak, az országos tanáregyesület főtákarának, dr. Pruzsinszky Jánosnak, a Közlöny szerkesztőjének, dr. Léway Edének és az egyesület titkárának, dr. Székely Edének.

Több tárgy vagy indítvány nem volt, mire Négyessy László elnök e szavakkal fejezte be ezt a felejthetetlenül impozáns, okosan rendezett és szépen vezetett kongresszust: Adja Isten, hogy tanácskozásunknak eredménye legyen nemcsak a tanárság, de egész nemzeti közoktatási ügyünkre, az egész magyar hazára nézve!

A szünni nem akaró éljenzés folyamán a kongresszus tagjai felállottak és a Himnuszot énekeltek. A nemzeti dal végső akkordjainak elhangzása után oszlott szét a közel négyszáz tagból álló gyűlekezet.

Mozgó kének.

A malaczkok napja.

Ha a feltámadás ünnepét a báránycák napjának, Márton napját pedig a libákéknak nevezhetjük, Szent Szilveszter se neheztesse, ha az ő nevenapián a malaczkokról zeng a dalom.

Nem is értem, mi sértő lenne ebben. Mintha a fehér gyapjas bárány és a fehér tollas liba ártatlanabb volna? A malaczkból idővel disznó lesz; ez igaz. De vajon a bárány nem butul-e birkává, a liba pedig luddá? Ebből csak azt a szomorú tanulságot meríthetjük, hogy nem jó megvélni.

Ha mindig a jövőre gondolnánk, soha sem élvezhetnők az életet. Eszünkbe jutna, hogy a virágból kóró, a campanille-ből romhalom, a kis primadonnából komika lesz.

A malaczk élete különben sem irigyléreméltó, akár zsenge ifjúkorában ér véget, akár több évre terjed. A legropogósabb kukuricza és a legizletesebb moslék is csak arra való, hogy siettesse természetellenes halálát.

Amikor hallom melódikus visitását, mély bánat szállja meg szívemet és köny szökken szemembe. Csak akkor vigasztalodom, amikor a barnapirosra sült malaczk-pecsenyére, a malacznak rezgő kocsonyába fagyasztott kihült tetemére, a márványszerűen erezett malaczkalatinra, az orcsiklandó malaczkpörköltre gondolok. Hiába: a korgó gyomor idéz elő forradalmakat és a telt bendőből kel életre a derűs életfilozófia.

A merre megyünk, mindenfelé feketeorru, rózsaszínű testű malaczkot látunk. Jóképű falusi bácsik a hátulsó lábukat fogva viszik és a járó-kelőknek kínálják. A csemegekerekedésekben már szörteletnyitve diszeleg talvill alma, romadur sajt, rajnai lazac és mandarinanarancs csoportok közepén. Czukrosboltokban égetett mandula, marczipán, csokoládé és piskótatészta utánzatban vonja magára a figyelmet. Az ékszerészek aranyból és ezüsből kínálják. A papirkereskedők ujévi levelezőlapokon teszik közszemlére.

És miért ez a nagy népszerűség? Mert a babona szerint a malaczk szerencsét hoz. Nem is annyira hozza, mint inkább kitarja a föld gyomrából — ahogy a szarvasgombával teszi.

Van más szerencsehozó is. A négylevelű lóhere, a gomba, a talált rozsdás patkó, a Katiczabogár, a kéményseprő szintén abban a hirben áll, hogy szerencsét hoz. Nem tudom, mert még nem próbáltam. De enni egyiket sem lehet. Legielebb a gombát, — de köszönöm az olyan bolond szerencsét.

Ellenben a malacznál az a jó, hogy meg is lehet enni, s így, ha a szerencsehozó mivolta csütörtököt mond is, egy hasznunk mindenestire van. Különösen, ha nem terheljük meg vele a gyomrunkat. Ezért becsüli némely ember a malaczkot a malasztnál is többre.

A stilszerűség smokkjainak adhatok egy jó tanácsot:

Töltsék a holnapi estét Malaczkán. Huzassák ottani malaczkbandával a Bolygó görögökből ismert Rőf-rőf-kuplét és Yvette Guilbert repertoírjának gyöngyét, a „Petit cochon”-t. És ha valaki boldog újévet kíván neki, ne nyuljon a zsebébe, hanem mondja tiszteletudán: „Ferkelts Gott!”

Egy bankár-ismerősöm úgy szokott az ujévi

ajándékok kötelezettsége alól kibujni, hogy látogatába megy és tulpikáns adomát mond el a házi-asszonynak.

— Disznó! kiáltással kidobja a szemérmében sértett hölgy.

Barátom restelkedve távozik, s bocsánatkérő levélben magyarázza meg, hogy őt csak a szilveszternapi hangulat ragadta a malaczkodásra.

Rosta.

A Moltke — Harden-pör.

— Az utolsó fölönás. —

Berlin, deczember 30.

A szenzációs pör a vége felé közeledik. A fontos tanúkihallgatásokat Schweninger titkos tanácsos kihallgatásával befejezték s a mai napon már csak néhány apróbb jelentőségű tanú hallgattak ki Sello igazságügyi tanácsos indítványára.

A Schweninger-pár kihallgatása.

Schweninger titkos tanácsosnak és nejének tegnapi kihallgatásáról Münchenben a következők szivárogtak ki:

A törvényszéki vizsgáló-bizottság, amely Lange bíróból, Rasch államügyészből, Sello igazságügyi tanácsosból és Bernstein védőből állott, délelőtt jelent meg Schweningerék palotájában. A kihallgatás teljes 12 óra hosszat, éjjeli 10 óráig tartott. Schweninger titkos tanácsos minden pontban megerősítette Harden adatait; kijelentette, hogy Elbené az ő szemében és felesége előtt is feltétlenül szavahihetőnek látszott, semmi okuk sem volt kételkedni elbeszélésében, amelyet azután Hardennek is elmondott. Az első tárgyaláson a vegyes bíróság előtt az utolsó befűig ugyan azt vallotta gróf Moltke egykori felesége, mint amit nekik hármuknak mondott szerencsétlen házaseletéről.

Ami Elbené egészségi állapotát illeti — folytatta Schweninger — ő, mint orvos, egy perczig sem kételkedett az asszony emlékezőképességében s nem vett észre semmi rendellenesét észbeli tehetségében. Orvosi szempontból ki kell jelentenie, hogy ha Elbené a Hardennel való találkozás előtt csakugyan sok trionált szedett s emiatt talán beteg is volt, ez szavahihetőségét nem érintette s annyi bizonyos, hogy mikor Hardennel az ő házában találkozott, nem volt semmi nyoma a trionál élvezetétől támadt betegségnek. Ő (Schweninger) éppen ellenkezőleg azt találta, hogy Elbené elbeszélése házasságáról nagyon óvatos és éppenséggel nem tulzolt. Megerősíti aztán Schweninger, hogy ő és felesége egyenesen Elbené kérésére ismertették meg Hardennel az asszonyt. Gróf Moltke Kuno neje az ő feleségének unokahuga, mind a hárman tegeződtek s jó barátság volt köztük. Schweninger meg van arról győződve, hogy Hardentől távol állott minden alantas szándék, tisztán politikai érdekekből hallgatott őt évig s csak azután tette szóvá Elbené vallomását kérdéses cikkeiben. Egyébként ő a cikkeiben megírt célzásokat nem is értette.

Vallomása későbbi során elmondotta, Schweninger, hogy Bismarck herczeg tényleg úgy nyilatkozott Eulenburg herczeg politikai tevékenységéről, mint ahogy Harden állította. Bismarck herczeg házában hallotta ő is emlegetni a liebenbergi társaság furcsa üzemeit, de gróf Moltke Kuno nevét akkor nem említették, Bismarck herczeg tényleg el volt keseredve a kamarilla ellen. Schweninger is hallotta azokat a becézgető neveket: édes Kuno, Tüttü, még pedig jóval Harden cikkeinek megjelenése előtt.

Aztán Schweningernét hallgatta ki a bizottság, aki férjének kihallgatása alatt nem volt jelen. Schweningerné mindenben megerősíti férjének vallomását. Elmondja, hogy sohasem volt ellenséges indulattal gróf Moltke Kuno irányában. Igaz, hogy házassága után a rokoni kötelék némileg lazult közte és gróf Moltke Kuno között, de haragról sohasem lehetett szó.

Érdekes volt Schweninger vallomásának az a része, amelyben elmondta, hogy Harden legutóbbi látogatásai idején kétszer találkozott az ő lichterfeldi nyaralójában Sarolta szász-meiningeni herczegnővel. Egy ilyen alkalommal Hohenaura fordult a szó és a herczegné azt mondta, hogy ő nem hiszi a Hohenau ellen terjesztett vádatát s megjegyezte ugyanakkor:

Mindenestire az ilyen dolgok a legmagasabb körökben is előfordulhatnak.

Elbeszélte Schweninger, hogy Bismarck idejében hallott Eulenburg herczeg perverz hajlamairól, de tényeket nem ismer és Moltke gróf nevét akkor nem említették. Moltke Kuno gróf, mikor Sziléziában ájlamásozott, közismert volt arról, hogy edeskes és asszonyos természetű.

— Bismarck hercegtől és fiától, Herbert gróftól hallottam, hogy Eulenburg herceg politikai befolyása kárhózas s a kancellár nyíltan mondta, hogy Eulenburg herceg lelkiállaga meghibbant, természetellenes.

Schweningerné is azt mondta gróf Moltke Kunóról, hogy viselkedése asszonyos volt. Gyermekkorá óta furcsának találta a gróf természetét.

— Többször megfigyeltem azt a természetellenes barátságot, amely Eulenburg herceg és gróf Moltke Kuno között volt s anélkül, hogy perverzítésra gondoltam volna, nagyon antipathikusnak tűnt föl a dolog.

Schweningerné is azt állította, hogy Harden motívumai kétségtelesen nemesek voltak és egyedül politikai érdek vezette cikkeinek megírásában.

Elbené először meghívásra jött Schweningerék lichterfeldi nyaralójába 1902-ben és azután sűrűn megfordult ott. Azóta nem jött a Schweningerék házába és nem is levelezett néjével.

A mai tárgyalás.

A müncheni kihallgatás jegyzőkönyvének fölolvastása után Harden és Sello között polémia támadt arról a szerepről, amelyet az előbbi gróf Moltkeék válpörében vitt. Ebből a szóvitából derült ki, hogy Sello igazságügyi tanácsos és Harden között évek előtt jó barátság volt, de később ellenségek lettek, mert Harden unszolta Sello, hogy közölje vele véleményét gróf Moltke esetéről, amely ügy Harden szerint felette alkalmas volt arra, hogy nagyon érdekes politikai botrány kerekedhessen belőle. Sello ellenben begombolkozott és nem volt hajlandó Hardennel Moltkeék válpöréről beszélni.

A polémia után gróf Moltke Kuno jogi képviselőjének kérésére a törvényszék helyét adott újabb tanúkihallgatásnak. Először Mayn kisasszonyt, Elbené egykori komornáját szólította az elnök a sorompó elé. Mayn kisasszony elmondta volt urnőjéről, hogy nála szeszélyesebb asszonyt keveset ismert, férjével szemben igazságtalanul viselkedett és cselédségét gyötörte.

— Egy ízben — mondotta Mayn kisasszony — csomagolás közben a kezemre ütött.

A következő tanú Sasa báróné, Elbené volt társalkodónője, aki egykori urnőjét könnyelmű asszonynak tartja s meggyőződése, hogy csak a grófi cím miatt lett gróf Moltke neje, s mindjárt házassága elején el volt tőkelve, hogy elváljék tőle.

Azután a magánpanaszosnak hugát, Tankelman grófnét hallgatták ki. A grófné markáns megjelenésű társasági hölgy, választékosan, halkán és számitóan beszél, rajong bátyjért s nincs az a színész, aki ezt a szerepet jobban játssza. Szívhez szólóan, sokszor siránkozva mondja el gróf Moltke Kuno eljegyzésének szomorú történetét, elbeszéli, hogyan ismerkedett meg bátyja Krusenéval, mikor Sziléziában volt állomáson. Krusené akkor önfeláldozással ápolta halálos beteg férjét és gróf Moltke csodálattal volt eltelve az asszony iránt, akibe mindjárt beleszeretett. Az eljegyzés után bátyjától levelet kapott, amelyben ezt írta:

— Nem remélt nagy szerencse ez, hiszen én már csunya, vén fiu vagyok.

Részletesen elbeszélte azután Tankelman grófné azokat a kínos jeleneteket, amelyek a mátkaság idején bátyja és menyasszonya között történtek. Krusené volt oka minden bajnak, szeszélyeivel gyötörte Moltket, igazságtalan volt és sokszor úgy viselkedett, mint egy furia, a földre vetette magát, fejét az ajtóhoz vágta, de néhány perc múlva sírásra fakadt, mint a gyermek és keservesen zokogva kért bocsánatot.

— Egyszer az Operában voltunk, bátyám, Krusené meg én. Előadás közben ájulás fogott el, fivérem kivitt az előcsarnokba és vizet hozott. Krusené eleinte nem jött ki hozzám, csak később s akkor boszus tekintetet vetett rám, amiért megzavartam mulatságát. Mikor jobban lettem, visszamentünk a páholyba. Előadás után egy fogadóban akartunk vacsorázni, fivérem előre megrendelte a souper, de menyasszonya szeszélyből nem akart a hotelba menni. Néhány nappal később bátyámnak Bécsbe kellett utaznia. Krusené féltékeny volt s egyik goromba táviratot a másik után küldte neki Bécsbe. Az egyik távirat olyan sértő volt, hogy fivérem sürgönyileg hívott magához. Arról beszéltünk, hogy legjobb volna felbontani az eljegyzést, amikor távirat érkezett Krusenétól azzal a hírrel, hogy éjszaka jön. Tényleg meg is érkezett. Éjszaka hotelbéli hálószobám aijtája előtt keservesen sirt

és tombolt. Nagy fáradságomba került megnyugtatom, reggel aztán fogadkozott, hogy nem ő küldte a kérdéses táviratot, mert hiszen akkor örültek kellene lennie. Esküdözött, hogy az életénél is jobban szereti bátyját. Kezét tördelte, sirt s arra kért, hogy békitsem ki vele, mert megöli magát, ha vőlegénye elhagyja, kivéve nincs senkije, akit szeressen. Emlékeztettem fiára, akkor Krusené így szólt: Mit nekem a fiam.

Tankelman grófné kihallgatása után az elnök befejezettnak jelentette ki a bizonyítási eljárást és következett a szakértők véleményének előterjesztése.

Hoffmann egészségügyi tanácsos kifejtette, hogy a tárgyalás folyamán semmiféle olyan szempont nem merült fel, amely gróf Moltke Kuno homoszexualitása mellett szólna. Nyilvánvaló, hogy Elbené vallomása volt az egyetlen forrás, amelyből a vádak Moltke ellen származtak. Elbené több mint egy font trionált szedett és rajta a trionálmérgezés krónikus tünetei jelentkeztek, melyek beteges képzelődéssel járnak. Az ilyen pacienseknél a rémképek nem szokatlanok. Az a vallomás és az a nyilatkozat, amelyet Elbené gróf Moltkenak tulajdonít, nem a házasság ellen általában, hanem csak az ő házassága ellen szólt.

A főügyész kérdésére a szakértő még egyszer összegezi azt a véleményét, hogy nincs semmi ok arra a feltevésre, hogy gróf Moltke Kuno homoszexuális.

Bernstein védő: Nem tehető-e fel, hogy Harden teljesen egészségesnek tarthatta Elbenét a reá tett benyomás alapján?

Hoffmann szakértő: Mindenesetre.

Gróf Moltke Kuno: Legyen szabad még egyszer kijelentem, hogy sohasem nyilatkoztam olyan módon, hogy gyűlölöm az asszonyokat, hogy a házasság disznóság, hogy a nők illemhelyek, eifélet a magam házasságára sem mondtam. És még egyszer hangsúlyoznom kell, hogy az volt a felfogásom s ennek adtam kifejezést feleségem előtt, hogy ha a házasságban nem a tisztelet és a kölcsönös szeretet az alap, akkor a házasság disznóság.

Dr. Moll igazságügyi tanácsos, a következő szakértő szintén azt a véleményét terjeszti elő, hogy Moltke Kunóra nézve a homoszexualitásnak semmiféle bizonyosságát nem szolgáltatva a tárgyalás és az a barátság, amely a gróf és Eulenburg herceg között volt, éppenséggel nem természetellenes.

Hirschfeld Magnus orvosszakértő is odanyilatkozott, hogy ezen a tárgyaláson gróf Moltke homoszexualitására semmiféle bizonyíték vagy csak gyanu sem merült fel.

A többi orvosszakértő véleménye is egyhangzot az előbbiekkal s ilyen körülmények között a pörben álló felek kijelentették, hogy további bizonyítást nem kívánnak. A törvényszék a legközelebbi tárgyalást holnap délelőttre halasztotta, amikor a plaidoyer-k következnek, csütörtökön pedig Harden fog felszólalni a saját védelmére.

Adóhivatalnokok meozgalma.

Budapest, december 30.

Érettségi bizonyítvánnyal lép szolgálatba szakszaksz letételének kötelezettségével és három-négy évig jórésben díjtalan gyakornokoskodás után kinevezik adófizetnek a XI-ik fizetési osztályba, tizenkét év után előléptetik a X-ik osztályba és ha e fizetési osztályban végleg meg nem reked ujabbi tizenkét év után, tehát szolgálatának huszonhetedik évében reménye lehet, hogy a IX-ik fizetési osztályba jut. A kiváltságosak s akiknek az ur mathuzalemi kort és jó egészséget adott, azok bejuthatnak a VIII-ik fizetési osztályba is, de ezzel az előrehaladás be van fejezve. Magasabb fizetési osztály ezidőszertint nincs. Másutt nemcsak a hasonképzettségi, de kisebb képzettséggel bíró tisztviselők is bejuthatnak a VII-ik fizetési osztályba.

A jobb sorsra méltó adóhivatalnok szorgalommal gazdagítja tudását, hogy az államnak s a közjónak kifogástalan munkása lehessen, buzgón forgolódik a rendeletek, szabályok és törvények tömkelegében s szerzett ismereteivel jogokat bírál és ítéletet mond, midőn megállapítja a jogügylet utáni illetéket; mégis annyi fizetést kap, mint a bírósági kezelő, aki mint altiszt tizenkét évig kom-

mandirozott s ezalatt négy osztályról bizonyítványt szerzett vagy azt sem, az adóhivatalnoknak kevesebb a jövedelme s nincs annyi joga. A bírósági kezelőnek van kiküldetésből napidija és van letétjuttaléka, van törvény által biztosított négy heti szabadsága s naponkint csak hat órai munkaidéje. Az adóhivatalnoknak nincs mellékjövödelme, nincs szabadsága, ha csak halálos beteg. S ha a személyzet elégtelensége miatt felgyül a munka vagy ha a kincstárnak tömeges bevétele van, délben haza mehet egy órákor, de két órákor újból a hivatalba legyen s tiljön ott 7-8 óráig. Ha elseje vagy másodika vásár-ünnepe vagy éppen sátoros ünnepe első napjára is esik, a közérdek a hivatalba szólítja s ünneppnapjának sem szabad lenni.

Most végre felébredtek letargikus álmukból s összeforrva, mint egy test és lélek juttatják el szavukat a legmagasabb helyre, ahol lelkiismeretesen végzett munkájuk elismerést nyert, de ahonnan a jutalom késett. Nem kiváltságot kérnek, csak a velük egy képesítéssel bíró tisztviselőkkel való egyenlő elbánást.

Eddig mostoha gyermekei voltak az államnak, miért ne érdemelnének oly sorsot, mint a postások, vasutasok, avagy a számvévségi tisztviselők — akikkel egyforma a képzettségük.

Olvasóinkhoz!

Január elsejével negyvenharmadik évfolyamába lép az Egyetértés, a legrégebb, legelterjedtebb s tartalomra a legnagyobb függetlenségi napilap. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és 48-as eszmék törhetlen kiküzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, melyeket az ország függetlenítésében elért, mind igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemcsak Magyarország önállóságának leghevesebb előharcosa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelene és a jövője is.

S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy 48-as eszmék kivívásában.

Emellett az Egyetértés úgy hazai, mint külföldi legelső hírszolgálati összeköttetési folyótán a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket s úgy társadalmi, mint szépirodalmi és közgazdasági téren mindenkor csak a legkiválóbbat nyújtja.

Az Egyetértés ezenkívül a magyar család számára a Magyar Szalon rendkívül változatosan és irodalmi nivón szerkesztett havi folyóiratot küldi meg teljesen díjtalanul.

Az Egyetértés a magyar olvasóközönség legkedveltebb lapja, s ezt a szeretetet a jövőben csak fokozottabb munkássággal fogja gyarapítani.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre . . .	14 kor. — fill.
Egész évre . . .	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Tűz a Szapáry-palotában.

— Elégett műkincsek. —

Budapest, december 30.

A Reáltanoda- és a Szép-utca sarkán lévő Szapáry-palota egyik első emeleti lakosztályában ma délután tűz támadt, amely négy terem gazdag berendezését és vagyont érő műkincseit semmivé tette. A kár a fölületes becslés szerint is meghaladja a félmillió koronát, emellett azonban még szerencsés véletlennek mondható, hogy a cselédség észrevette a veszedelmet, mielőtt a tűz a többi termék airt is keresztül törte volna, különben menthetetlenül odaég az egész palota minden műkincsével egyetemben.

A tűz egy tulfűtött kályha szétrobbanása folytán keletkezett. A palota termei ugyanis ez idő szerint lakatlanok. Sem Szapáry László, sem Szapáry Pál, sem özvegy gróf Szapáry Gézáné nem időzik Budapesten, s így a termeket egész télen nem fűtötték. Ma azonban gróf Szapáry Gézáné táviratilag utasította a cselédséget, hogy a lakosztályát fűtsék keresztül, mert holnap huzamosabb tartózkodásra Budapestre érkezik. A parancs folytán a palota kulcsárja, Antal Gábor ma délelőtt takarított a grófnő lakosztályában, délután pedig a hálótermet és a toalett-szobát átfűtette, nyitva hagyva a szomszédos szobák ajtóit, hogy temperálódjanak. Magát a lakosztályt azonban lezárta ismét.

Ugy délután négy óra tájban aztán keresztülmenve az udvaron, észrevette, hogy a grófnő lakosztályának udvari ablakából hatalmas lángnyelvek csapkodnak ki. A halálra rémült kulcsár természetesen azonnal fellármázta a cselédséget, fölszaggatták az ajtókat és az oltáshoz fogtak. A veszedelem azonban egyre terjedt, már három terem állott lángokban: a grófnő hálószobája, a toalett-szoba és gróf Szapáry Pál szomszédos dolgozószobája, amely a Szép-utca felőli traktusban fekszik. A tehetetlen, fejszített cselédség végre is telefonált a tűzörségre, ahonnan valamennyi kerület őrparancsnokságát alarmozták, úgy, hogy egy negyedórával később, a IV., V., VIII. és IX. kerület tűzörsége ott volt a veszedelem színhelyén és hozzáfogott a mentés munkájához. Az égő palota előtt óriási embertömegek verődtek össze, ami a különben is szűk utcában meglehetősen megnehezítette a tüzoltóság helyzetét. Mindenekelőtt szabadddá kellett tehát tenni a tért. A tömeget a kivonult rendőri készenlét és a 32. gyalogezred tüzkészültsége szorította vissza.

Teljes két óral kemény, megieszített munka után végre sikerült a tüzoltóságnak a tüzet lokalizálni, a háló- és a toalett-szoba azonban, meg egy szalón és gróf Szapáry Pál dolgozószobája teljesen elpusztult. Kincseket érő majolika-holmik, gobelinék, képek, műtárgyak, arany- és ezüst-drágaságok veszték oda a lángokban. Így többek között Szapáry Pál gróf feleségének életnagyságnál nagyobb olajportraitja, amelynek értéke szinte felbecsülhetetlen, mert egy világhírű mester ecsetje alól került ki. A kár összege körülbelül meghaladja a félmilliót.

A rendőrség mindjárt a helyszínen megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség a veszedelem miatt. Annyi már most is megállapítható volt, hogy a tüzet a kályhák tulfűtése okozta és ebben a gondatlanság vádját terheli Antal Gábor kulcsárt, aki az égő kályhákát felügyelet nélkül hagyta és Pinterits István urasági inas, aki az egyik kályhát úgy tulfűtötte, hogy az szétmálolt a hőségtől. Ezt a Pinterits Istvánt különben a rendőrség le is tartóztatta, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy a boszu szándékával tömte tul a kályhákát. A legény ugyanis, gróf Szapáry László inasa volt, de hanyagsága miatt elbocsátották a szolgálatból és holnap kellett volna a palotát elhagynia. Megerősíti a gyanút Pinterits-el szemben az a körülmény, hogy éppen szökni akart, amikor letartóztatták. A legényt bekisérték a főkapitányságra, ahol kihallgatásig őrizet alá vették. Kivüle kiterjesztették a rendőri vizsgálatot Antal Gábor kulcsárra is, akit azonban szabadlábon hagytak.

A palotában holnap délelőtt fél tíz órakor ejtik meg a hivatalos tüzvizsgálatot.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Restaurál a vármegye.

— Törvényhatósági választások. —

A karácsonyi napok szünete után intenzív erővel indult meg országsszerte a tisztikart megújító választási mozgalom. Ma ismét seregestül érkeztek a választási harcokról szóló tudósítások, amikről a következőkben számolunk be:

Békésmegyében Döry Pál, volt tolnamegyei főispánt Békés vármegye újonnan kinevezett főispánját, akit a vármegye közönsége megérkezésekor rokonszenves tüntetéssel fogadott, e hó 19-én iktatták be Gyulán. A beiktatási ünnepély délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban Tedeummal kezdődött. Az ezt követő ünnepi közgyűlés a vármegyeház nagytermében folyt le, amelyet a vármegye intelligens közönsége zsufolásig megtöltött. Ma volt a vármegye tisztújító közgyűlése, amelyen az összes eddigi tisztviselőket egyhangulag újra megválasztották. Alispán: Ambrus Sándor, főjegyző: dr. Daimel Sándor, első aljegyző: Kiss László, akit a főispán tiszteletbeli főjegyzővé nevezett ki. Ezután az egyes bizottságokat választották meg.

Bihar vármegye ma tartotta tisztújító közgyűlést Glatz főispán elnöklésével. Miskolczi Ferencz alispán, Keszthelyi Zoltán főjegyző, Walner Odön főügyész újból megválasztottak. Arvaszéki elnök lett Hraniczky Kálmán helyett Werner Károly főszolgabíró.

Beregnyegyében az általános tisztújító közgyűlés ma folyt le. A különböző pártok nagy küzdelmet fejtettek ki jelöltjük érdekében. Ismeretes, hogy a legutóbbi választáskor Barta Ernő Belényessy Andrásval szemben 10 szótöbbséggel nyerte el a főügyési állást. Erős áramlat keletkezett, hogy a mostani tisztújításnál Barta Ernőt kibuktassák. Már novemberben a megyebizottsági tagok választásánál előkészületek történtek a megyebizottsági választásra és a mai gyűlésre mindkét pártbeli bizottsági tagok nagy számban jelentek meg, hogy erejüket összevonják. Rossz előjelnek tartották Barta hívei, hogy a szombaton tartott bíróválasztmányi ülésen Belényessy, az egyik főügyészjelölt is résztvett és szavazott afelett, hogy a megtámadott megyebizottsági választások közül melyek semmisíttessenek meg. A választást megelőzőleg felszólt Komjáthy Béla volt orsz. képviselő s hivatkozott a parlamentáris szokásra, valamint az 1905. évi belügyminiszteri határozatra, kérvén, hogy a jegyzékbe azok is vétessenek fel és szavazhassanak, akiknek a választását a bíráló-választmány megsemmisítette. Patay András főispán szavazásra bocsátotta az indítványt, amelyet a többség elvetett. Azután megejtették a tisztújítást, amely a régi tisztviselők egyhangú megválasztásával végződött. Csupán a főügyési állásra történt szavazás. 271 leadott szavazat közül Belényessy Andrásra 139-en, Barta Ernőre 112-en szavaztak és így Belényessy lett megyei főügyészé megválasztva 37 szavazattöbbséggel. Alispánná Gulácsy Istvánt, főjegyzővé Komlóssy Györgyöt, arvaszéki elnöké id. Lónyay Sándort, főszolgabírákká Horthy Gyula, Morvay Zoltán, Joó Zsigmond, Papp Imre, Balajti Mór, Cserszky Péter és Dercsényi Miklós választották meg. Tisztújítás után az újonnan megválasztott alispán 180 terítékű bankettet adott.

Turóc vármegye törvényhatósági bizottsága Justh Ferencz főispán elnöklésével ma tartotta tisztújító közgyűlést, amelyen a volt tisztikart közfelkiáltással újból megválasztották, csupán az elhalálozással megüresedett szolgabírói állásra választották meg Gaffor Dezső közigazgatási gyakornokot.

Nagymágocs (Csongrádmegye) község képviselőtestülete jegyzővé Szilárdy Sándort, segédjegyzővé Bóhus Lászlót választotta meg.

Temes vármegye ma tartotta tisztújító közgyűlést, amelyet megelőzőleg Návay Tamás csanádmegeyi főispánt iktatták be, akit a kormány Kapdebo Gergely főispán szabadságának idejére a főispáni teendő ellátásával bizott meg. A főispánt Ferenczy Sándor vm. főjegyző üdvözölte, mire a főispán letette az esküt és rövid beszédet mondott. Ezután megejtették a választásokat. Alispánná egyhangulag Ferenczy Sándor eddigi főjegyzőt választották meg. Nagy szótöbbséggel újból Arvaszéki elnöké választották Kovácsics Gyulát, főügyészé Darabanth Jánost, főszolgabírákká Somogyi Gyulát, Petkó Zoltánt, Pongrácz Miklóst, Scheffer Bélát, Baróthy Ferenczet, Unger Józsefet, Szandház Ferenczet, Csapó Gézát, Török Bélát. Új főszolgabíró Heinrich Antal lett.

Torda-Aranyosmegye ma tartotta gróf Bethlen Bálint főispán elnöklésével tisztújító közgyűlést a bizottsági tagok nagy érdeklődése mel-

lett. A közgyűlés a régi tisztikart egyhangulag újból megválasztotta. Alispán lett újból Lovassy Andor, főjegyzővé Zarándy Lipótot választották.

Tolnavármegye törvényhatósága ma tartotta gróf Apponyi Géza főispán elnöklésével, tisztújító közgyűlést. Az alispáni állásra hárman pályáztak. Dr. Schvetz Antal biz. tag a szavazás előtt azt vitatta, hogy a vármegyei tisztviselők, mivel lemondottak, nem bírnak szavazati joggal. A főispán azonban kijelentette, hogy ő a tisztviselők szavazatát is elfogadja, mi ellen Schvetz felelősséget élt és így ebben az ügyben a közigazgatási bíróság fog döntené. Ezután megejtették a választást, amelyen Simonsits Elemér 353 szavazat közül 89 abszolút szótöbbséggel alispánvá választott. Főjegyző lett Forster Zoltán. A tisztügyi állásra Tóth Odönt választották meg. Arvaszéki elnök lett Kunecz Vilmos.

Máramarosmegye köztörvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tartott Szabó Sándor alispán elnöklésével. A közigazgatási bizottságba új tagokat választottak s az összes bizottságokat a koalíciós viszonyoknak megfelelőleg alakították meg. Fontos szabályrendeletet alkotott a közgyűlés a korcsmák és pálinkamérésekről, a melyek körül felemlítendő, hogy a korcsmák és pálinkamérések szombatestétől hétfő reggelig zárva tartandók.

Fogaras rendezett tanácsu város polgármesterévé Herszényi Imrét választották meg szótöbbséggel. Tanácsosok lettek dr. Schul Mór és Köntesveller József, ügyész lett dr. Popesku Tivadar.

Bars vármegye mai tisztújító közgyűlésén a régi tisztviselőket újra megválasztották. Nagyobb harc csak a főügyési állás betöltésénél volt, de itt is a volt főügyész, Perzsay Ferencz lett a győztes.

Aradmegye közgyűlése. Aradmegye ma rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elfogadták Varjassy Lajos polgármester előterjesztését a rendőrségi létszám felemeléséről. A városi tisztviselők számának szaporítására vonatkozó indítványt a közgyűlés nem fogadta el. A vízmű megváltására létesített 1,238.000 korona alapot két aradi pénzüntézetben helyezték el.

UJDONSÁGOK.

Megnehezítik a válást.

* * *

Poroszországban, miután előbb megkönnyítették, most arra készülnek, hogy megnehezítsék a válást. Politikusok és moralisták úgy találják, hogy az eddigi házassági törvény, mely Európa legliberálisabb enemi alkotása, csődöt mondott, mert 1900 óta, amikor ez a törvény életbe lépett, negyvennégy százalékkal szaporodott a válások statisztikája. Az új törvény szerint a legyőzhetetlen ellenszenvet is kötelesek a bírálási ok gyanánt elfogadni s ezen az alapon például 1905-ben kétezerrel több elválásról számolt be a statisztika, mint közvetlenül az új törvény életbelépése előtt.

Józan és előítéletlőt mentes fővel erre azt kellene mondaniok a jó politikusoknak és a moralistáknak:

— Ime, az új, szabadabb és liberálisabb törvény mennyire bevált! Az új törvény évente kétezer emberpárt ment meg a gyűlölt és nehezen cipelt házassági igától. Négyezer nő és férfi kapta vissza teljes egyéni szabadságát, indulhat új utra, új kísérletre, hogy keresse a maga boldogulását. Kétezer rossz, lelket emésztő házasság helyett négyezer szabad, minden egyéni jogát visszanyert ember oly nyereség és emberiség summázott boldogság számláján, hogy ez önmagában bizonyítja az enyhe törvény jó és szükséges voltát.

Várná az ember, hogy a megítélés józanságának eddig a fokáig azok a moralisták és politikusok is fölemelkedjenek, akik, miután néhány ezer esztendeje a házasság volt minden állam és minden társadalom talpköve, nem is tudnak elképzelni olyan társadalmat vagy államot, amelyik a házassági intézmény teljes elvetésével egészen más alapokra helyeződjék. Ezek az urak, amidőn

szemük előtt karikatánczot járnak a statisztikai számsorok, elrekesztődnek az élet és az élet igényei elől. Csak a holt számot látják, osztják, kivonják és sokszorozzák. Csak azt látják, hogy az új törvény nyomán öt év alatt másfélszeressel nagyobbodott meg a válási statisztika mérlege, de nem jut eszükbe, hogy az öt év alatt a népesség is szaporodott s hogy éppen ez az öt esztendő volt az az idő, amikor az új szabadabb légáram tömegesen döntötte romba a régi, az összeomlásra régen megérett, rosszul összekalapált házassági frigyeket. Ezek az urak jól tudják azt, hogy sok válás a házassági kötelékek gyenge és szakadó voltának jele s bölcsen tudván ehhez még azt is, hogy minden állam talpköve a házasság és a tiszta erkölcs, paragrafusokból vont zsinetekkel sietnek a szakadó kötelék erősítésére. De elfelejtik, hogy a tömeges válás nem maga a betegség, csak egy másik betegségnek, számos házasság rossz és boldogtalan voltának a szimptomája. Ha könnyebb a válás, akkor könnyebben tör a világ szeme elé ez a szimptóma, ha nehezebb, akkor nehezebben, de a kisebb vagy nagyobb számösszegek alatt — minden moralista és politikus befolyásától függetlenül — az elégedetlenségnek és boldogtalanságnak ugyanaz a nem változó masszája izzik.

Paragrafus-zsineggel valószínűleg sikerül majd elérni a statisztika jobbulsát. De mit érnek el vele? Legfeljebb annyit, hogy kevesebb válás mellett több lesz a házasságtörés Poroszországban. **Ben.**

— **A király utazási terve.** Sokféle, egymásnak merőben ellentmondó hírek vannak forgalomban a király utazási terveiről. Ezeket az alábbiakban foglaljuk össze, megjegyezvén, hogy az ellentmondó hírek közül nem lehet kihámozni ezidőszerint a való igazat. Az első hírek arról szóltak, hogy a király, mielőtt az ereje enged, elutazik Bécsből és teljes felépüléséig Délen fog tartózkodni. Mivel azonban a király egészségi állapotában a javasolt olyan órvendétesen és olyan alaposan halad előre, néhány hét előtt a király utazási terveit végképp félretették és ő felsége úgy határozott, hogy a telet Bécsben tölti és csak kora tavasszal fog Déle utazni. Ma azt jelentik Pólából hogy ott egész bizonyossággal tudják, hogy a király január havában felkeresi Lussin-őzietét és hosszabb ideig fog tartózkodni Cigale-ban. Udvari körökben arról értesülünk, hogy ő felsége három komornyikját, akik a király belegsége alatt az ápolásban különösebb szolgálatot tettek, karácsonykor sajátkezűleg tüntette ki az aranyéremkereszettel. Azonkívül mindegyik komornyik ezer korona remunercziót kapott. A női személyzet fejenként háromszáz koronát kapott.

— **Kinevezések.** A király Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi miniszter előterjesztésére Schmidt-Hauer Antal műszaki tanácsost a VI. fizetési osztályba számfelüti szabadalmi bírónak kinevezte.

— **Udvari táncestélyek.** A király a jövő farsangban az udvari farsangi ünnepélyektől távol marad, elesik a nagy udvari bál és a bál az udvarnál és ezek helyett egy Bécsben, mint Budapesten, három-három udvari táncestélyt fognak tartani, még pedig január 13-án, február 1-én és 22-én Budapesten és január 20-án, február 15-én és március 1-én Bécsben. Azon udvarképes hölgyek és udvarképes leányok bemutatását, akik az udvarnál még nincsenek bemutatva, Budapesten kizárólag január 13-án, Bécsben pedig kizárólag január 20-án Mária Annunciatia főherceggasszony fogja fogadni. Az illetők szíveskedjenek a Bécsben történő bemutatáshoz való előjegyztetésük végett január 7-én és 14-én délután fél három és öt óra között Harrach Mária Terézia grófnő önmagáért és a főudvarmesternél teendő ellátásával megbízott palotahölgnél (I. Freyung), a Budapesten leendő bemutatáshoz pedig január 8-án és 10-én délután fél három órától öt óráig gróf Apponyi Lajosné, szül. Scherr-Thoss Margit grófnő palotahölgy önmagáért (Andrássy-ut 117.) jelentkezni.

— **Megczáfolt hercegi eljegyzés.** Madridból érkezett jelentések szerint, illetékes helyen megczáfolták azt a hírt, hogy Beatrix szászkóburg és gótai hercegnő jegyet váltott volna Bourbon Alfonz herceggel.

— **Dunajevszki meghalt.** Krakóban szombaton éjfélkor nyolczvanöt éves korában meghalt lovag dr. Dunajevszki, volt osztrák pénzügyminiszter. Dunajevszki tizenegy esztendeig vezette Ausztria pénzügyeit: 1880-ban lépett be Taaffe kabinetjébe és 1891-ig maradt állásában, amikor az országgyűlés főfeszítésével egyidőben kormányváltás is történt. A volt miniszter 1822-ben született Krakóban. Egyetemet Bécsben, Lembergben és Krakóban járt s mikor tanulmányait elvégezte, 1855-ben a pozsonyi jogakadémia professzora lett. Magyarországon azonban nem maradt sokáig; 1861-ben már ismét szülővárosában volt, most már egyetemi professzor, 1864-ben pedig, mint az egyetem rektora, tagja lett a galicziai tartománygyűlésnek. Ekkortól fogva meg is maradt a politikai pályán. Mikor a rektorsággal együtt járó mandátuma megszűnt, Szandec város bevásárolta a tartománygyűlésbe, ahol azután a konzervatív krakói párt vezetője lett, utóbb pedig, mikor az országgyűlésnek is tagja, a lengyel klub alelnökének választotta. Dunajevszki eszes ember volt, s értette a módját, hogy minél nagyobb személyes befolyáshoz jusson; ennek köszönhetette, hogy bejutott a Taaffe-kabinetbe, amelyben azután tovább is képviselte pártjának konzervatív és feudális szláv politikáját. Mint szláv érzésű kormányfő, természetesen nem lehetett a német pártoknak kedveltje, de aligha volt még cseh és lengyel származású miniszter, akit a németek olyan kitartóan és hevesen ostromoltak volna, mint őt. A bársonyszékben elmondott kijelentései közül most is emlékeznek még sokra. Minisztersége első hónapjaiban mondta a képviselőházban: a kis deficitet nagygyal kell eltüntetni. Egyik végrehajtóbizottság védelmében mondta egyszer: nincs végrehajtó-bizottság, mert nincs is mit végrehajtani.

Dunajevski elhunyt alkalmából a király Beck báró miniszterelnök, Bienert, Abrahamovic, Korytovsky, Ebenhoch, dr. Klein miniszterek és mások fejezték ki részvétüket.

— **Újvízi tisztelgés** Eötvös Károlynál. A VII. kerületbeli választók az újév első napján testületileg tisztelgnek Eötvös Károlynál, az Erzsébetváros orsz. képviselőjénél. Az ünnepi szónok Ehrlich G. Gusztáv bizottsági tag lesz. Gyülekezés január 1-én délelőtt 11 órakor a Rákóczy-úton levő Máday-féle vendéglőben.

— **Szerencsétlenség a fiumei vonalon.** Simontornya és Pinczehely vasúti állomások közt a budapest-fiumei vasútvonalon szombaton éjjel szerencsétlenség történt, melynek egy emberélet is áldozatul esett és mely alkalommal sok ember meg is sebesült. A katasztrófa a nevezett állomások közt Simontornyától körülbelül tíz kilométernyire egy hirtelen kanyarulatban történt. Budapest felől ment az 1058-as tehervonat. Fiume felől az 1069-es. Éjtélután egy órakor, sűrű ködben, egy sík keresztelésnél, helytelen váltóállítás folytán a két tehervonat összeütközött. Az összeütközés rettenetes erővel történt. A Budapest felől haladó tehervonat beleszaladt az 1069-es tehervonat mozdonyába, amelynek mozdonyvezetője, Nagy József, tüstént meghalt. Az összeütközés folytán hirtelen tűz támadt. Az 1069-es tehervonat lokomotívja pozdorjává tört. Súlyosan megsérült az 1058-as tehervonat lokomotívja is. A két mozdonyon kívül még hét vagon tört össze; valamennyinek roncsai másnap, vasárnap délig a helyszínén maradtak. A romok közt hat sebesültet is találtak. Ezek: Kiss János, az 1058-as vonat vezetője, aki súlyos agyrázkódást szenvedett. Hautny József, Schreiner Gusztáv, Harangozó Mihály, Ónody Mihály és König Dávid vasúti alkalmazottak, akik könnyebben súlyosabban megsebesültek. A sebesülteket mind bekötötték s kocsin Pinczehelyre szállították. A pályát még aznap délután két órára szabadá tették és így a vonatok akadálytalanul közlekednek. Az eddigi vizsgálat szerint az összeütközésben hibásnak talált Kemény Manó és König Dávid simontornyai hivatalnokokat, valamint Lányi Lajos pinczehelyi állomásfelügyelőt a szolgálalából fölfüggesztették.

— **Szeyffert Ede meghalt.** Nevezetes férfi hunytele örök álmra a szemét Budapesten. Szeyffert Ede nyugalmazott kuriai bíró halt meg s ma már el is temették a kerepesi temetőben. A tiszazsárlói világraszóló pörnek volt Szeyffert egyik legkimagaslóbb alakja. Akkor vált az ő neve világhírűvé és attól fogva osztatlan tiszteletben részesült egy a bírósági körökben, mint pedig a társadalom minden körében. Akkoriban a szenvedélyek hullámai oly magasra csapkodtak, az indulatok tüze oly heves lánggal égett, hogy alig maradt valaki érintetlenül. Szeyffert Ede, aki a nagy pörben a közvádó szerepét vitte, a szenvedélyek áradata közepett sziklaszilárdan állt. Nézett sem jobbra, sem balra, ő csak az igazságot kereste s kizárólag az igazság szolgálataiban állt. Rendületlen nyugalommal és férfias energiával végezte tiszteit. A pör lezajlása után lemondott a főügyészségnél az állásáról s kuriai bírónak neveztek ki. Itt csendben működött tovább. Neve nyilvánosság előtt alig szerepelt. Néhány évvel ezelőtt teljesen visszavonult a hivatalból. Tegnapelőtt éjjel érte utol a halál. Szeyffert Ede hetvenhat éves volt.

— **Katonatisztek kaucziója.** A katonatisztek házassági óvadékának új szabályzatával már bővebben foglalkoztunk. A hadsereg rendeleti közlönye most közli a kauczióra vonatkozólag a következő rendelkezéseket:

A hadnagy házassági kaucziója 60.000 K. Hadnagy az élelmezésnél vagy a számvevőségnél és katonai tisztviselő, XI. rangosztályban 30.000 korona. Főhadnagy, főhadnagy-auditor és főorvos 50.000 korona. Főhadnagy az élelmezésnél vagy a számvevőségnél és katonai tisztviselő a X. rangosztályban 25.000 korona. Törzskari százados 60.000 korona. Százados, százados-auditor és ezredorvos 40.000 korona. Százados az élelmezésnél és a számvevőségnél, katonai alintendáns és katonai építő-mérnök 20.000 korona. Katonai tisztviselő a IX. rangosztályban, 2. fokozat 15.000 korona. Törzskari őrnagy 30.000 korona. Őrnagy, őrnagy-auditor és törzsorvos 30.000 korona. Katonai intendáns és építő-mérnök 3. oszt. 15.000 korona. Törzskari alezredes és ezredes 50.000 korona.

— **Magyar tengerészet nevelése.** Az Országos Gyermekvédő Liga, mely a magyar keleti tengerhajózási részvénytársasággal karöltve, a zülles veszélyeknek kitétt gyermekeket a tengeri hajózás részére törekszik megmenteni, a napokban tíz flugyermeket küldött Fiuméba, hogy a magyar keleti tengerhajózási társaságnak azinnen utrakelő Turul nevű gőzcsónakján mint hajónövendékek elhelyezést nyerjenek. A Turul gőzcsónak csak kettő marad az ifiak közül, míg a többieket a társaságnak többi gőzcsónakjára alkalomadtán elhelyezni. Az Országos Gyermekvédő Liga egyébként, hogy a tengerész-nevelés nagyobb arányokban és rendszeresen történhessen, külön hajóberendezést is tervez, melyet társadalmi úton remél megvalósítani. Az e célra szóló adakozások a liga címére: Budapest, VI., Bulyovszky-utca 23. számú alá küldendők.

— **Ingyentel.** A Haár Ignác kereskedelmi tanácsos elnöklésével működő ingyentel kiosztó-bizottság csendben ugyan, de annál eredményesebben folytatja december hóban is áldásdus működését. A bizottság tagjai, többek között gróf Almássy, báró Guttmann Vilmosné, Neumann Ármanné, báró Beck Gyuláné, Vio Albertné-Feszler Ada, gróf Edelshelm-Gyulay Lipót és még mások a legnagyobb odaadással munkálkodnak azon, hogy az Ingyentel-Egyesület mind a sikeresebb akcióit fejthessen ki. December hó 1-től 15-ig bezárólag kiosztottak 29.520 adag közönséges tejet, 1200 adag Székely-féle gyermektejet és 14.350 darab zsemlyét.

— **Rejtélyes léghajó.** Ferrières St.-Haliaire francia város közelében rejtélyes léghajó bocsátkozott a földre. A léghajó kosarában több balasztzsák, egy felsőkabát, egy revolver, egy kézitáska, valamint különböző eszközök volt. Az elszakított burkon „Mallet Paris” szavak olvashatók. Mallet kijelentette, egy lapidusító előtt, hogy nem lehetetlen, hogy a több hét előtt Bordeauxban felszállt és azóta eltűnt Fernandó Duck nevű léghajóról van szó.

— **Kossuth Ferencz betegsége.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában javulás nem állott be. Csuzos fájdalmi állandóan kihozzák és ennek következtében kérdésessé válik, fogadhatja-e újév napján a függetlenségi párt tagjait. A kereskedelemügyi minisztert ma délelőtt meglátogatta gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert miniszter. A betegnek nagy fájdalmi vannak.

A késő éjjeli órákban riasztó hírek terjedtek el Kossuth Ferencz állapotáról. Ezek a hírek azonban szerencsére alaptalanok voltak. A beteg az estét elég nyugodtan töltötte. Vele vacsorázott a függetlenségi pártnak egyik előkelő tagja. Kossuth korán nyugalomra tért s elég jól aludt. Orvost az éjszaka folyamán nem hívtak hozzá.

— **Ferdinánd fejedelem esküvője.** Ferdinánd bolgár fejedelem esküvője Eleonora hercegnővel február 28-án lesz Ernstbrunnban.

— **Alruhás szennyírat.** Az osztrák Luegerbandával szemben eddig is készen voltunk mindenféle szemtelenségre és magyargyalázó szemérmelenségre. Az a merénylet azonban, amelyikről ezúttal kell számot adnunk, a maga perfiditásában és aljas voltában felülmúlja a mi fantáziánk határait. A magyar posta lelkiismeretesen és hazafiasan — törvényre támaszkodva — következetesen megvonja a postai szállítás jogát minden olyan nyomtatványtól, amelyik a magyar állami rend ellen való izgatást foglal magában. A magyarfaló osztrákok erre — amint erről az előtünk fekvő zöldfedelel fűzet tanuskodik — azt találták ki, hogy áruhába öltöztették a maguk gyalázatos szennyíratát. A fűzet kívülről egészen ártatlan árjegyzék címét mutatja. „Müller u. Hagemann Fabrik landwirtschaftl. Maschinen“ — mondja ez a boríték, pontos adreszt és telefon címet is adván, mindkettőt bécsi kelettel. A címlapon egy szép boronáló gép, a hátlapon egy nem kevésbé szép szécskavágó. Az ártatlan külső alatt azonban mérges és gyalázatos tartalom rejtőzik, az egyszerű gépgyár-katalogus öve alatt a bécsi németek egy államellenes izgató röpiratot loptak be a határon. A belső oldalakon — német szöveggel — kérdésekben és feleletekben a magyargyűlölet és nemzetárulás kis kátéja következik „Deutsch-ungarischer Katechismus“ cím alatt, arra szánva, hogy lobogó gyűlöltre szítsák ellentünk a magyarországi nemzetiségek lelkét. Egy piros czédula van itt a fűzethez mellékelve, mely magyarázván a külső alakoskodást, egyúttal hü tükre az áruhási szennyírat intenczióinak is. Ez a piros czédula szószertint ezt mondja:

A fedőlap használatának magyarázata azokban a sajnálatos tapasztalatokban rejlik, amelyeket a magyar királyi posta körül lehet észlelni a levéltitkok tisztelése dolgában. A magyar királyi postán már nem egy küldemény tűnt el, amelynek tartalma nem tetszett a mindenkori hatalmasoknak és az uralkodó irányynak.

Aki e fűzetecske átvevője közül németül érez és gondolkodik s német nemzetiségi vonatkozásban panaszokkal és kívánságokkal akar előállni, tanácsokat kér, vagy hasonló küldeményeket óhajt, írjon német-magyar honfitársának. Engelhardt Vilmosnak Bécsbe VIII., Schloßelgasse 26. szám alá és közölje vele egy a maga, mint hasonlóan gondolkozó társainak címét, továbbá gondoskodjék róla, hogy ez a röpirat távolabbi lakó német-magyar honfitársainak kezébe kerüljön.

„Was ist ein Deutshungar?“ Ezzel a kérdéssel kezdődik a fűzet, a kérdésre azzal adván meg a feleletet, hogy deutschungar minden német, aki Magyarországon született. Magyarországon különben nem is Magyarország, hanem Ungarország, mert ez a terület nem a magyaroké, hanem mindenki másé és a magyarok csak azért nevezik Magyarországnak, mert ezzel azt akarják jelezni, hogy mindenki magyar, aki itt lakik. Pedig a lakosságnak csak harmadrésze magyar, a többi mindenféle más nemzetiségű. Van itt három millió német, hat millió magyar, hat millió szláv, három millió román és csaknem egy millió zsidó. Magyarország azelőtt a németeké volt s a németek csak butaságuk miatt veszítették el. A magyarok nem úgy hódították meg az országot, hanem lassankint szívárogtak be ide, míg a németek kimentek, hogy meghódítsák a világot. Valahonnan

Azsiából kerültek elő a magyarok, ezek a lovas nomádok és itt ugráltak mindaddig, míg I. Ottó császár Augsburgnál a fejükre nem ütött. Persze, hogy a magyarok semmi kulturál nem hoztak magukkal, hanem mindent a németeknek köszönhetnek. A magyar városokat németek alapították s ami nem német, az vagy szerb, vagy horvát, vagy szlovén, vagy olasz, vagy oláh, vagy rutén, vagy jót, vagy bolgár, vagy örmény, vagy cigány, vagy zsidó. Ezek a nemzetiségek mind egyenrangúak s ennek következtében Magyarország nem egynyelvű, hanem többnyelvű állam. Az ország semmi esetre sem a magyaroké. Jogtalan tehát, hogy a magyarok magyarosítani akarnak. A magyarosítás annyit jelent, hogy buta félembereket szeretnének teremteni, akik se magyarok, se németek. A német, az német és nem sváb. Hiába csufozzák a magyarok azzal, hogy „buta svábnak, disznó svábnak, kutya svábnak“ nevezik. A sváb, az német s a német a világ első nemzete. Német ember mindenekelőtt csak német lapokat olvasson. A németeknek roppant jogaik vannak a nemzetiségi törvényben, tehát annak a végrehajtását kell követelni. A német ne felejtse nyelvét, a német alapítson olvasó-, dal-, önképző-, tűzoltó- és tornaegyleteket, de csak német vezényleti és egyeleti nyelvvel. Akkor minden jól megy majd ebben az országban, amely most nyomorúságban fetreng. De azért a parlamentjében még sem beszélnek gazdasági kérdésekről. Német pártot kell alapítani.

És így megy ez tovább, haminczegy oldalon keresztül. Az a kérdés már most, hogy a kormány fog-e találni és milyen retorziót fog találni szemben ezzel az orvítmadással. Van kin kereskedni, mert a főbűnös szemérmellen vakmerőséggel megadja a maga lakcímét. Módot kell találni, hogy Wilhelm Engelhart urat ezért a perfidiáért alaposan megtánczoltassák.

— **Kinevezések a tartalékban.** A hivatalos lap december 28-iki száma örömszámot hoz a honvédség tartalékban levő hadapródoknál s tisztjelölt önkénteseknek, amennyiben közli a honvédség tartalékában eszközölt szokásos újévi előléptetéseket. Az előléptetések arányilag elég kedvezőek, amennyiben a gyalogság tartalékában 227, a lovasságnál 6 hadapródot és 8 volt egyévi önkéntest hadnagygyá; tartalékos hadapród-tiszthelyettesé a gyalogságnál 193, a lovasságnál 12 hadapródot; tartalékos hadapróddá a gyalogságnál 16 hadapródielölőt és 110 volt egyévi önkéntest, a lovasságnál pedig 5 egyévi önkéntest léptettek elő. Ezekon kívül történtek még előléptetések a kezelőtisztek állományában és a tisztviselők állománycsoportjában is.

A király a m. kir. honvédség tartalékába hadnagyokká kinevezte:

A gyalogságnál

A következő tartalékos hadapródokat 1908. évi január 1-ei ranggal: Klein Albertet, Potocnik Győzöt, Horvát Antalt, Simay Bélát, Mikasinovics Vazult, Ripka Imrét, Kormos Elemért, dr. Venczelty Bélát, Varga Gábort, Szöllösy Ferenczet, Papp Józsefet, Horváth Dezsőt, dr. Nagy Istvánt, Papp Ferenczet, Magyar Ferenczet, Schul Ármint, Scholia Dragolyubot, Csillag Emilt, Sturmman Rezsőt, Tamás Miklóst, Szabó Bélát, Bohus Györgyöt, Degel Ferenczet, Keller Jenőt, Wolf Vilmost, dr. Stodolni Gyulát, Pavsa Istvánt, Elekcs Mátyást, Dóczy Pált, Keintzel Hugót, László Gyulát, Bogvánszky Gyulát, Derzsi Ödönt, Szubally Rezsőt, Klínkó Lajost, Pribék Mihályt, Bogdány Gézát, bicskei Bitskey Illést, Kozák Andrást, Hubacsék Gézát, Czibulás Zsigmondot, Karakatic Imrét, Lovass Gyulát, Zára Mihályt, Santic Györgyöt, Koppán Pált, Leow Gyulát, Deák Vinczét, Robitzek Gézát, Nagy Miksát, Spirók Lajost, Szabó Bélát, László (Orosz) Gézát, dr. Lénárd Istvánt, dr. Keller Lajost, Domulescu Gergelyt, Spun-Strizic Napoleont, Vasinka Tamást, Tichy Jánost, dr. Molnár Kálmánt, Dombi Zoltánt, Antal Ágostont, Ivanovics Ambrust, Udvardy Bélát, Ragályi Jenőt, Krausz Zsigmondot, Kirilovits Istvánt, Mihályi Józsefet, Hauler Jánost, Ábrahám Izidort, Hayden Imrét, Csiszár Mihályt, Öbrlich Ferenczet, Cremlan Gyulát, Lohner Károlyt, Handwert Károlyt, Vinkó Istvánt, Fischer Ágostont, Fádrieh Vilmost, Dányi Dezsőt, Szelényi Károlyt, Spiesz Györgyöt, Oláh Ármint, Jéddi Pétert, Farkas Antalt, Szombathelyi Bélát, Rényi Károlyt, Krüger Frigyeset, Berger Henriket, Ertingshausen Kálmánt, Berecz Vilmost, Tuli Istvánt, Jardek Lajost, Delibók Antalt, Darvas Aladárt, Czobor Jánost, Szold Manót, Prik Mihályt, Rosenhofer Frigyeset, Szlávik Alajost, Fekete Jánost, Acsády Sándort, Rozsonits Józsefet, Mosó Dezsőt, Benke Istvánt, Kalos Pált, Gyarmathy Miklóst, Koithay Kornélt, dr. Gyuk Ist-

vánt, Barabás Andrást, Szlovák Jenőt, Radetzky Károlyt, dr. Kabina Józsefet, dr. Macek Vladimirt, Reichel Ödönt, Hechtl Józsefet, Morvay Zsigmondot, Szentpétery Istvánt, Bicskei Jenőt, Horvát Károlyt, Bisothka Károlyt, Orbán Jánost, Tomek Jánost, Vadasz Lászlót, Székely Ottót, Weichand Ferenczet, Kiss Albertet, Moldvay Bertalant, dr. Weichard Rezsőt, Hahn Izidort, dr. Lyakovich Oresztet, Balog Edét, dr. László Gyulát, Ossikovszky Bélát, Hainis Leót, Onodi-Szabó Lajost, Battlay Gézát, Jellmann Bélát, Plavicic Miklóst, Németh Károlyt, Acimovic Jánost, dr. Látrányi Imrét, Borsy Jenőt, Czirbesz Dezsőt, Denk Lajost, Farkas Sándort, Goldberger Jakabot, Homor Miklóst, Lőrök Ernesztet, Domokot, Gyulát, Beke Istvánt, dr. Dóczy Kálmánt, Simonides Károlyt, Eberling Gyulát, Soltész Józsefet, Radosevic Vladimirt, Bányk Ferenczet, Matyák Elemért, Kónya Károlyt, dr. Holló Oszkárt, Szabó Lajost, dr. Pélegyházi Kálmánt, Csimó Ezilt, dr. Csák Istvánt, dr. Kazár Istvánt, Moldován Mihályt, Jucu Kornélt, Szakmajszter Istvánt, Szabó Alajost, Bajusz Ernőt, Tarjányi Sándort, Kulcsár Gyulát, Rácz Andrást, Ficzek Emilt, Rázsó Antalt, Váradai Mózeset, Incze Gyulát, Csutak Ferenczet, Weisz Sándort, Hamvai Gyulát, Pécs Lajost, Binder Andrást, Fridrick Gábort, Grubervárady Sándort, Szabados Károlyt, Mesits Lajost, Pákay Károlyt, Boldogh Lajost, Szücs Kálmánt, Erdős Lajost, Molnár Gábort, Hajós Imrét, Kovács Gyulát, Rusz Pétert, dr. Thurner Mihályt, Stein Samut, Friedrich Jánost; továbbá a következő volt egyévi önkénteseket: Pukács Hadriánt, dr. Figura Ákóst, Hidvéghi Kálmánt, Obetkó Istvánt, dr. Jámor Györgyöt, Szepesi Arthurt, Székely Menyherét, dr. Glósz Miksát, szilvágyi Benárd Gézát, Ivaskó Lajost, Malachovszki Lászlót, Knezsevics Dömét, Turczich Umbertet, Jevric Edét, Predavec Józsefet, Szmolko Lászlót, Szilvay Józsefet, Posztoczky Károlyt, Schönborn Lajost, Kertész Lajost, Diamant Miksát, Eröss Gyulát, Helbe Györgyöt, dr. Baumann Jánost, Rokic Mihályt, Pichovszky Józsefet, Vecsic Mátét, Wolf Pált és Szilágyi Sándort.

A lovasságnál

a következő tartalékos hadapródokat 1908. január 1-ei ranggal: Brédl Sándort, Fodor Jenőt, Altnóder Endrét, Stehló Dezsőt, Kranjic Emilt, Deme Lászlót, továbbá a következő volt egyévi önkénteseket: Szilágyi Gábort, dr. Sárpy Istvánt, Wanke Gusztávot, Havas Károlyt, Barthodeiszky Gyulát, Vörösmarty Györgyöt, báró Marschall Ernőt, Beretvás Pétert. A m. kir. honvédelmi miniszter rendelete közli az 1908. évi január 1-ével tartalékos hadapród tisztjelöltesek kinevezettek névsorát is.

— **A békési Köpenik.** A minap Békésen a fősolgabírói hivatalban megjelent egy ember, aki Abauj-Torna vármegye gönczi járási fősolgabírájának kiküldöttjeként mutatkozott be. Átnyújtott egy hivatalos iratot is, amelyben a gönczi fősolgabíró a kiküldött Agárdi Nagy István részére hivatalos támogatást kér, hogy egy pénzhamisítás ügyében nyomozhasson. Popovics Szvetozár békési fősolgabíró azonban rájött, hogy csalóval van dolga, mire letartóztatta az állítólagos Agárdi Nagy Istvánt, aki megvallootta, hogy a köpeniki kapitány mintájára csalást akart elkövetni. A dologról a szélhámos kilétének megállapítása céljából a budapesti rendőrséget is értesítették. A főkapitányságon a közölt adatok nyomán megállapították, hogy az állítólagos Agárdi Nagy István igazi neve Máriási Géza, a foglalkozása pedig a fodrászmesterség. Máriási, aki körülbelül harmincz éves ember, valamikor jobb napokat látott. Sokat utazott, járt Amerikában, négy nyelven beszél és igen értelmes ember, de elzüllött.

— **Titokzatos merénylet.** Titokzatos merénylet ügye foglalkoztatja a rendőrséget tegnap óta. A Rózsa-utca 51. számú házában kapujában ugyanis, tegnap délután egymásután két revolverlövés hangzott el. Kicher József házmester riadtan szaladt ki a lakásából a kapuba, ahol akkor már nagy vértócsa borította a kövezetet, de senkit nem látott. Az utcára érve aztán látta, hogy két férfi rohan eszeveszetten ellenkező irányban és csakhamar eltűntek a legközelebbi utcáikon. Nagy népesdűlet támadt és odaért a közelben posztoló rendőr is, amikor többen kijelentették, hogy látták, amint egy férfi és egy pirosbluzos nő a házba berohant. Nyomban becsukták a kaput és hozzáfogtak a kutatáshoz. A második emelet egyik félreeső helyén aztán egy munkás emberre akadtak, aki nem tartozik a ház lakói közé. Igazolásként elmondta, hogy őt Selmecczi Józsefnek hívják és fát vágott az egyik lakónál. Miután ez bebizonyosodott, eleresztették. Hogy azonban ki követte el a lövöldözést, miért és hogyan, és hogy ki sebecült meg, azt eddig még nem lehetett megállapítani. A rendőrség erélyesen nyomozza a titokzatos merénylet hőseit.

— **Issaye hegedűjét ellopták.** A világhírű művész most Péterváron hangversenyez, de nagy sikerét erősen megzavarta egy váratlan súlyos csapás. Nem kevesebb történt, mint az, hogy Issaye hegedűjét, hatvanézer frankot érő Stradivariusát eddig ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrség minden követ megmozgat, hogy a vagyont érő hangszert előkerítse.

— **A mentők segítése.** Két évtizede dolgozik itt előttünk egy gyönyörű, emberséges intézmény. A mentők. Két évtizede látjuk ott mindenütt, ahol az elesetten, a veszni indult élethen segíteni kell, azokat a keskeny aranyzinóros sapkájú ismeretleneket, akiket már úgy megszoktunk a maguk helyén látni, hogy eszünkbe sem jutott arra gondolni, vajjon miből kerülnek ki ennek az áldozatkész szolgálatnak a költségei.

Pedig annak bizony vannak költségei és az önkéntes mentőegyesület husz esztendeje küzd az anyagi gondok bénító bajaival. Most végre, művelt lelkű, jó emberek nagyarányu mozgalmat indítottak, hogy a főváros társadalma, amelynek szolgálatában ez a derék intézmény áll, egyszer valahára megtegye a maga kötelességét a mentőkkel szemben. A mozgalom támogatására, a mentők maguk részéről a következő felhívást bocsátották ma ki:

Budapest székesfőváros közönsége, kit immár husz esztendeje szolgálunk becsülettel és jó szíjjel, az újév első óráit a mentők napjává avatta. Minden polgár filléreivel adózik annak a lobogónak, amely alatt kötelességeinket teljesítjük. Ezen nemes mozgalmat a magunk részéről hálás örömmel köszöntjük és azzal a kéréssel fordulunk a fővárosnak minden jószívű emberéhez, a szent és nemes czél nevében, az újév legelső órájában, amikor a múltól búcsúzik és a szebb jövő reményével van eltelve, juttasson jó szíjjel — ha bármily csekélységet is — valamely adományt a mentő-egyesületnek.

Amikor adakozik, jusson eszébe, hogy minden kicsi fillérrel egy csepp vért menti meg egy embertársának, a székesfőváros polgárának. Minden ember álljon be segítő társunknak, hogy munkásságunkat anyagi gondok nélkül — melyben fájdalom, bőven van részünk — folytathassák. Újból kérjük a főváros minden lakóját: járuljon hozzá az általános gyűjtéshez és azt az összeget, amit összegyűjtött vagy adni óhajt, küldje be a budapesti önkéntes mentő-egyesület pénztárába V. ker., Markó-utca 22.

Tudjuk, hogy a mi kérésünk nem lesz pusztában elhangzó szó és azért bizalommal és reménnyel várjuk közönségünk jóságos szívének megnyilatkozását, mert hiszen még az öröm közepete sem szabad a mentők szomorú és jóslatként hangzó jelégéről megfeledkezni: „Mindnyájunkat érhet baleset!”

Budapest, 1907. december 30.

A budapesti önkéntes mentő-egyesület.

— **Kóbor Leopold.** Lipót belga király a karácsonyi ünnepeket a lormoixi kastélyban töltötte, s ott marad újévi. Orvosa jelentette, hogy a gyógyítás folytatása végett csak január 21-éig kell Párisba el látogatnia és hogy attól fogva Brüsszelben folytathatja a kezelést. A király tehát attól fogva nem fog többé minden héten Párisba utazni.

— **A Szilveszter-éjjeli záróra.** A főkapitány, úgy mint minden esztendőben, az idén is megengedte, hogy a vendéglők és korcsmák december 31-én, Szilveszter éjszakáján éjféltől három óráig nyitva lehessenek s úgy a kávéházakban, mint a vendéglőkben és korcsmákban hajnali három óráig zenélhessenek.

— **Nyilatkozat.** A következő nyilatkozat közzétételére kérték fel bennünket: A Magyar Rendőri Ujság czímen lap jelent meg, mely szerkesztőjével Parlagi Aladárt vallja. Ez a név annyi mindent mond, hogy sajnálattal bár, de kénytelenek vagyunk e legújabb sajtótermékkel foglalkozni, mely nagyon is alkalmas lehet arra, hogy azzal a szerkesztőségünkben megjelenő Közbiztonság (Rendőri Lapok) összetévesztésék. Teszünk ezt egyrészt a saját lapunk érdekében, másrészt a rendőrségi intézmény érdekében, melynek semmiesetre sem lehet közömbös, hogy egy irástudatlan ügynökből átvett „szerkesztő”, kit a rendőrség a legutóbb is detektiv-cím jogosulatlan használatá miatt lebüntetett, egy rendőrségi szaklap látszatába öltözködő ponyvatermék nyomdafestékének protekciójával lendítse fel a hirdetésgyűjtés üzletét. Felhívjuk erre a nagyközönség figyelmét. És vállalkozunk természetesen e közleményért a sajtójogi felelősséget is. Székely Vladimír, r. fogalmazó, és Gégus Dániel rendőrkapitány, a Közbiztonság szerkesztői.

— **Keresnek egy bombamerénylőt.** A főváros közelében fekvő Örkény községnek szencziója van. Az eset olyan rejtélyes, hogy nem csak a község lakóit, de a főváros rendőrségét is foglalkoztatja. Tegnap délután megjelent ugyanis Örkényben egy nagykabátos idegen ur. Negyven évesnek látszott és a pályaudvarról egyenesen a faluba tartott. Utközben találkozott Varga Imre munkásemberrel, akitől megkérdezte, hogy ismeri-e Palóczy István jómodu gazdaembert. Amikor Varga kijelentette, hogy ismeri, az ismeretlen ur megkérte, hogy vezesse őt el Palóczyhoz. Együtt indultak befelé. Utközben a rejtélyes idegen gyanus kérdésekkel ostromolta Vargát. Megkérdezte, hogy milyen a Palóczy István háza, utcára nyílnak-e az ablakai, majd egy hirtelen fordulattal megkérdezte, hogy akar-e száz forintot keresni. Varga Imre természetesen késznek nyilatkozott erre. A cizillinderes ismeretlen erre kivett a zsebéből egy almanagyságu tárgyat és azt mondta, hogy csak ezt kell bedobnia a Palóczy István házába és megkapja a 100 forintot. Vargának ekkor eszébe jutott, hogy ő hallott már bombavetőkről, robbanásokról és vonakodott elfogadni, amit az ismeretlen feléje nyújtott, mert félt, hogy mindjárt felrobban. Az ismeretlen ekkor kiementette, hogy bombát szorongat kezében, de ha azonnal át nem veszi, ő hozzá vágja és akkor meghalnak mind a ketten. Varga erre átvette a bombát és remegve követte a titokzatos ismeretlent. Palóczy István házában megtudták, hogy a gazda csak este felé jön haza szekéren. Az ismeretlen ráparancsolt Vargára, hogy várja meg, míg Palóczy jön és dobja a bombát a kocsija elé. Ő addig elrejtőzik a közelben és figyelemmel kíséri a történéndőket. Varga szíjbe bele is egyezett a dologba és megvárta, míg Palóczy István kocsija befordult a ház elé. Ekkor azonban, a helyett, hogy a bombát odadobta volna, segítségért kiáltott és az összegyűlt emberek előtt elmondotta az egész rejtélyes históriát. Nyomban keresésére indultak a cizillinderes urnak, aki azonban akkora már eltűnt. Palóczy István nem is sejtí, ki akart ellene mérényletet elkövetni. A bombát megvizsgálás végett Budapestre hozták és a fővárosi rendőrség széleskörű nyomozást indított a titokzatos idegen kézrekerítésére.

— **Testvérgyilkosság.** A baranyamegyei Kökény községben tegnap Hasznics Sándor nevű korhely legény pénzt követelt az anyjától. János bátyja rászólt, mire az bátyjának rohant, hogy leüljön. Hasznics Sándor a kezéigében levő vasvillával testvére felé szurt és a vasvilla három ága behatolt a szerencsétlen hasába, úgy hogy összeesett és rövid idő alatt meghalt. A testvérgyilkos jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

— **A soroksári-úti robbanás.** A Soroksári-úton szombaton történt robbanás ügyében a hatóság már megtartotta a helyszíni vizsgálatot. A bizottság tagjai voltak Semsey Gyula fővárosi mérnök, Blaschnek Hugó tűzoltótiszt és Tabakovich Géza rendőrfogalmazó. Megállapították, hogy a rettenetes robbanást a szennyvízesatornába került olajokból fejlődő gázok exploziója okozta. A közelben van ugyanis a Bergl-féle ásványolajgyár és a telep összes olajos szennyje összegyűlt az utca csatornájába, amely szombaton egy kilométernyi hosszúságban felrobbant. A szerencsétlenség áldozata, Auér Lipót, akit a felcsapott láng összeégetett, jobban érzi magát. A megrognált utstetek helyreigazítását már megkezdték.

— **Hajsza egy betörő után.** Néhány héttel ezelőtt vakmerő betörés történt Majtín József koronaherceg-utcai ékszerüzletében. A rendőrség az egyik tettest, Zahler Antalt és az orgazdát letartóztatta. Zahler elmondotta, hogy a betörésnél egy Szűts Lajos nevű társa segítkezett neki, akinek megadta a pontos személyleírását is. Szűts őt azonban sehogy sem lehetett kézrekeríteni. Ma Zahler anyja megjelent a főkapitányságon, ahol előadta, hogy egy ismeretlen ember Erzsébetfalváról börtöndöt hozott neki, amelyben fia ruhái voltak. Ennek az ismeretlen

embernek a személyleírása teljesen ráillett Szűts Lajosra. A rendőrség most fokozott eréllyel nyomozza a titokzatos bűntársat.

— **Tűz a Taffler-házban.** A tűzoltókat ma hajnalban azzal a riasztó hírrel csengették fel, hogy ég a Taffler-ház. Öt perc múlva már a központ és az összes kerületi őrségek vad vágatásban robbogtak a Szondi- és Felsőerdősor-utca sarkán levő óriási bérkaszárnnyához, amely azonban szerencsére nem állt lángokban; csak a tetőzet egyik részéből csaptak ki tűzszikrák és a tűzoltók még idejében elfojtották a fenyegető veszedelmet.

— **Bob urfi vendégségben.** György szerb trónörökös a legszebb „stikli”-ket írják folytonosan a lapok. György urfi garázdálkodik, rugja az adután-sokat, olomolvókat lövöldöz a strázsákra és hasonlóan szórakozik a más bőrere. Tegnap vendégségben volt György trónörökös, vendége volt Forgách grófnak, az osztrák-magyar nagykövetségnek. Ki nem küldött tudósítónk teljesen megbízhatatlanul a következőket jelenti: A trónörökös adután-sa kíséretében jött és az előszobában koponyege helyett az adután-s akasztotta szögére. Azután szemét vetett a szobaleányra, de ezeket a szemeket az őrtálló katona fejéből vette ki. A szalonban kis Browning-pisztolyt vett elő és kis ideig nagyon kedvesen czélba lövöldözött a japán vázákra. Ezután asztalhoz ült a társaság. A levesbe a trónörökös papiroshajókat eresztett, amelyeket az étrendből csinált. Ezzel azt jelezte, hogy Szerbiának tenger kell és hogy nem boldog addig a szerb, míg sós vízes hullámok nem csapkodják lábait. A pecsenyénél a nagykövetségi titkárhoz szurt, bekenete mustárral és el akarta fogyasztani. Végül kezét csókolt a háziasszonynak — ez alkalommal beleharapott a fehér kézbe — azután az előszobában lógó adután-sát magára kerítve, távozott. Így jelenti ezt teljesen megbízhatatlan emberünk. Azonban ismerve a szerbek Bob urfiát, éppenséggel nem lehetetlen, hogy egyik-másik csinyt csakugyan elkövette az izága fiatalember.

— **Szerencsétlenség egy moziban.** Nagy szerencsétlenség történt Párisban egy ottani mozgófénykép-színházban. Előadás közben valaki tüzet kiáltott, aminek következtében a közönség körében óriási pánik támadt. A tolongásban egy leány életét vesztette, két gyermek súlyosan és igen sok gyermek könnyen megsebesült.

— **Házasság.** Dr. Alpár Sándor fővárosi gyermekorvos eljegyezte Schlesinger Jakab, a Schlesinger J. és Társa bankcézég főnökének leányát, Dórá Budapestben.

Kertész János eljegyezte Selymes Margit kisasszonyt Budapestben.

Preis Ede eljegyezte Grünfeld Linát Dombovárról.

Grünfeld Ármán Budapestről eljegyezte Berthold Klar porcellán- és üvegnagykereskedő Gizella leányát Brünnből.

Schwarz Dezső Fűhler Rózsával január hó 5-én délután 4 órakor VI. Váci-körút 35., II. 26. sz. alatti lakásban tartja esküvőjét.

Kisfaludy Manczikát, Kisfaludy László törvényszéki fogházgondnok leányát eljegyezte dr. Mécsáros Lajos törvényszéki jegyző.

Balázs Jenő cukorgyári üzletvezető eljegyezte Weisz Nórát, Weisz Manó salgótarjáni kereskedő leányát.

Vas Vilmos főv. hivatalnok leányát, Paulát, eljegyezte Gerő Lajos, a Magyar kereskedelmi r. t. tisztviselője.

Dr. Zöldi Miklós kassai fogorvos eljegyezte Roth Mariskát Nyiregyházáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Alexander József, a gussverki fűrészgár igazgatója, eljegyezte Heumann Irénkét Késmárkról.

Dr. Fenyő Soma fővárosi ügyvéd házasságra lépett Mandel Pál fővárosi ügyvéd, volt országgyűlési képviselő leányával, Margittal.

Stern Adolf budapesti magánhivatalnok eljegyezte Lichtig Herminét, Lichtig Benjamin hertnecki írszágigazgató leányát.

— **Hajduböszörmény kegyelele.** A hajduböszörményi városi képviselőtestület a hajduböszörményi inséges 48-as honvédeknek 500 korona segélyt szavazott meg. A műemlékek országos bizottsága arról értesítette a képviselőtestületet, hogy a böszörményi déli határreszen még a török világból maradt Zelemér falu templomának meglévő romjait az ugynevezett Csonkatoronyt a fenn tartandó műemlékek közé sorozta.

— **Megölte, mert kinevette.** Vélrázó okokból vált gyilkossá Lippán egy elvetemült ember. Totorán Márta parasztasszony tegnap az erdőben rőzsét szedett, miközben Solymosán András huszonöt éves legény nyakonszurta úgy, hogy az asszony szörnyethalt. Solymosán, akit a csendőrség letartóztattott, azt vallotta, hogy azért szurta meg az asszonyt, mert valahányszor találkozott vele, az mindig kinevette. De megölni nem akarta.

— **A pittsburgi gyilkosok.** Hosszu és fáradságos munka eredménye volt az, hogy az amerikai rendőrségnek sikerült ártalmatlanná tenni egy szervezett blüszövetséget, amely a „pittsburgi fekete kéz banda” név alatt, mely nevet a nép ruházta rá a bandára, Amerika sok városát rettegensben tartotta. Tíz amerikai város bünyői hatósága egyesült a közös munkára, hogy a titokzatos szövetségre nagyobb csapást mérhessenek. A „fekete-kéz-banda” tagjai főleg az olaszok soraiból kerülnek elő, a banda maga pedig óriási terrorizmust fejt ki egész Amerikában, ahol milliókra rug a banda által kirabolt és százakra a meggyilkolt áldozatok száma. Ahol titokzatos gyilkosság vagy egyéb rejtélyes bűntény fordul elő, azt a „fekete-kéz-banda” követte el és pedig olyan mértékig, hogy a nyomozás majdnem minden esetben sikertelen maradt. A pittsburgi gyilkosbarlang szétrobbantásáról érkező jelentések olyannyira telve vannak borzalmas és kalandos részletekkel, hogy ilyenek kitalálására még a legmerészebb fantáziájú rémregényírók sem képesek. A rettegett szövetség pittsburgi barlangja a szegényebb olaszok által lakott negyed egyik jelentéktelen külsejű házikója alatt volt a föld mélyében elrejtve. A rendőrség egy része természetesen körülvette a házat, míg egy csapat titkosrendőr behatolt oda. Rövid kutatás után a konyhában a konyhaasztal alatt megtalálták azt a csapóajtót, amely a barlang bejáratát eltakarta. A meglepetés teljesen sikerült. A titkos rendőrök, revolvereiket kézben tartva, leereszkedtek az alsó helyiségekbe, ahol épületes látvány tárult eléjük. Tizenhét suhanc, fedetlen felső testtel, éppen szurógyakorlatokat tartott a veszedelmes háromlű törrel, míg mestereik, régóta keresett két gonosztevő, Vincenzo Tora és Antonio Nicola szakszerű utasításokkal látták el a „tanulókat” ifjakat, hogy adandó alkalmakkor hova kell szurniok a biztos halál előidézése céljából. A „vivóterem” dusan meg volt rakva kísérleti bábukkal, amelyeken a növendékek gyakorlataikat folytatták, míg a falakat gyilkossági jeleneteket, véres sziveket és hasonló borzalmasságokat ábrázoló képek díszítették. A rajzok és képek mindegyikén látható volt a gyilkos szövetség címe, illetőleg monogramja: „Camerietti mano nera”. Az érdemes társaság küzdelmes letartóztatása után a rendőrség házkutatást rendezett a rejtelmes tanyán. Rendkívül érdekes dolgok kerültek ez alkalommal napvilágra. A tanya a gyilkosság művészetének, a betörések tervszerű kivételének mintegy „főiskolája” volt, hatalmas oktató-gyűjteményekkel, valamint a földalatti folyosók, csapóajtók és titkos kijárók valóságos labirintusa volt. Az egyes rejtékhelyeken ötszáznál több fegyvert, óriási mennyiségű lövedéket és robbanószereket találtak. Az amerikai rendőrség most a legszigorúbb intézkedéseket fogantatosította, hogy a banda többi tagjait is kézrekerítse.

— **Gyilkosság karácsonykor.** Karácsony első napján titokzatos bűntett történt Allenstein mellett egy villában, mint azt egy berlini távirat jelentette. Schönebeck őrnagy az áldozat, akit földszinten levő hálószobájában inasa félig felöltöztenül holtan talált a küszöbön. Revolver volt mellette, amelyből azonban egyetlen lövés sem hiányzott, míg a testében talált golyó kisebb kaliberű fegyverből eredt. A nyitott ablakon lábnyomot találtak. A nyomozás eredményeképpen, mint egy újabb távirat jelenti, letartóztatták Góben századost s az őrnagy feleségének letartóztatása is várható. Az őrnagy, aki rendezett viszonyok között élt, hír szerint rossz viszonyban élt az emeleten élő családjával. A sötét dráma éjjel játszódott le, s minden valószínűség szerint így: Az őrnagy egy és két óra között zajt hallott, mire fel pattant az ágyból, fegyverszekrényéhez sietett s revolverrel a folyosó felé ment. Közben a villamos lángokat is felgyújtotta, s így alakja a hálószoba ajtajában teljesen meg volt világítva. A gyilkos rögtön lött s mert a folyosó ajtaját nem tudta hirtelen kinyitni, a holttesten átugorva, az ablakon át menekült.

Éjjel jelentik: A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság reggel öt és hat óra között történt. Félnyolc óra körül aztán kocsin jött Schönebeck őrnagy házához Góben százados, hogy magával vigye a vadászatra az őrnagyot. Megmondták neki, hogy Schönebecket agyonlőtték. Góben alig vetett egy pillantást a holttestre, aztán felsietett az őrnagy feleségéhez. A százados, akit letartóztattak, állhatatosan tagadja, hogy ő ölte meg az őrnagyot, Schönebeckné pedig váltig azt mondja, hogy semmi része sem volt a gyilkosságban. A letartóztatott századosnál a házkutatáskor egy levelet

találtak, amelyet Schönebecknének írt s ez a levél terelte a gyilkosság gyanúját Góbenre. A levél tartalmát titkolják. A gyilkosság napján különben gyanúsnak tűnt föl az is, hogy Góben százados szabadságot kért az ezredparancsnoktól, de nem kapta meg. A meggyilkolt őrnagy felesége anyjához akart utazni, azonban a haditörvényszék felszólította Schönebeckné, hogy maradjon Allensteinben.

— **Határozás.** A magyar iparművészetet súlyos csapás érte. A dekoratív festőművészet mestere, Feichtinger József, az iparművészeti iskola tanára meghalt. Feichtinger Lotz Károly művésznak volt korábban munkatársa s huszonhárom év óta tanította az iparművészeti iskolában a dekoratív festőművészetet. Temetése nagy részvét mellett ma délután három órakor folyt le. A beszentelést Kurz Vilmos ferencvárosi apátplébános végezte nagy segédlettel és a szertartás után az iskola igazgatója, Fittler Kamill emelkedett beszédben bucsuzott el a megboldogultól.

Hornai Horányi Mihály nyugalmazott tanár, 48-as honvédiőhadnagy, élete 77-ik évében meghalt. Temetése tegnap volt nagy részvét mellett a farkasréti temetőben, hol tanártársai s honvédbajtársai nagy számban jelentek meg.

Murányi Farkas Sándor m. kir. erdészeti szám- tanácsos, a magyarországi unitárius egyház főtanácsának és a budapesti unitárius egyházközség keblit tanácsának tagja, szombaton Budapesten, I. Tántos- utca 13. szám alatti lakásán meghalt.

Fábry János kir. tanácsos, az egyesült protestáns főgimnáziumnak 44 éven át tanára, a gömör- mezei múzeum igazgatója, ki mint 48-as honvéd is vitézül harcolt, 78 éves korában Rimaszombaton elhunyt. Temetése nagy részvéttel ment ma végbe.

Dr. Hinzpeter valóságos titkos tanácsos, Vilmos császár nevelője, az elmúlt éjjel Bielefeldben meghalt.

Szilágyi Ferenc apostoli főjegyző, a pápa házi főpapja, széplaki apát, esztergomi olvasó kanonok, aranymiséis áldozópap december 28-án 75-ik évében meghalt Esztergomban.

Mokos János, Kisujfalu község nyugalmazott jegyzője, élete 74-ik évében meghalt Budapesten.

— **Leégett gyártelep.** Ungvárt az egyesült magyar hajlított fabutorgyárak ungvári gyártelepe lángban áll. A hatalmas gyártelep, amely a város végén fekszik, mint egy óriási fátyla világít az éjszakába. A tüzet a délutáni órákban vették észre. A tüzoltóság azonnal kivonult, de semmi erőfeszítéssel sem tudott gátat vetni a lángok rohamos pusztításának. A gyári munkások a tűz keletkezésekor rohanna hagyták ott az épületeket és segédkeztek az oltásnál. A kár milliókra rug.

x **Árfelemelés nélkül vásárolhat** Polgár Kálmán hírneves művészeti (üzleti és rakomány) Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz. I. em.) kedvező rész- vetítetésre és a cégvezetés által szigorúan megszabott tarifák által ellenőrizhető áron pontos és legjobb árakat írásbeli jótállás mellett és dívatlan észereket. Biztos, hogy ezen cégnél vára- kozáson felül meg lesz elégedve, mert az eddigi ösz- szes vevők elismerő nyilatkozatokkal halmozták el a mestert. Kérjen tehát a cégtől nagy képes album- árjegyzéket és támogassa ezen hazafias üzletet, mely a Magyar Védő-Egyesület tanúsága szerint kizárólag hazai gyártmányokkal szolgálja vevőit.

x **Fiúk, ha rossz bizonyítványt kaptok, dörzsöl- jétek be magatokat alföldi fehérkeresztes sósbor- szeszszel, mielőtt a papa elé mentek!** . . .

x **Az elektromágneses gyógyítás a legkényelme- sebb villamos gyógymódok egyike, mert a kezelendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megyógytató. Ebből kifolyólag alkalmazásba kerül mindennemű idegzsába, görcsök, csusz és kövszényokozta fájdalmak, a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia és hisz- téria okozta fejfájás, tarkófájás, ingerlétség stb. ellen, főképpen pedig szinte bámulatos hatást fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt megszü- netni. Az elektromágneses gyógyítás dr. Hönlig Izsó elektroterapeutai intézetében (Károly-körút 24. sz.) kerül alkalmazásba.**

x **Zászlók, czímerek, minden kivételben kapha- tók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban fel- szerelt torna- és vivóterme.** Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Vaidi Jäger-alsóruházat** Röslernél, Budapest V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

A főzelék és az emberi szervezet.

Budapest, december 30.

Ha elérkezik a várva-várt május, a gazdasszony kezd megkönnyebbülve lélegzetet venni. Most már nem kell azon törni a fejét, hogyan szerezze meg a kívánt változatosságot az ebéd számára. Ettől fogva mind nagyobb változatban és bőségben tündöznek fel a piacon meg a konyhakertekben az új főzelékek.

A nép szája egészségesnek itéli a főzelékeket, de ítéletében vagy éppen nem, vagy csak igen homályosan tudja okát adni egészséges voltának. Ebbeli tudatlansága nem meglepő. Mert éppen a főzeléknél nem dönthető el néhány szóval: vajjon miért hasznos és szükséges a főzelék testi egészségünkre.

Élelmiszereink legfontosabb alkotórésze: a fe- hérje (albumin). Először csatlakoznak: a szénhidrátok, valamint a keményítő és a cukor, meg a zsírok. Az élelmiszereknek ezen tápláló anyagok tartalmához képest szabja meg az ember azok tápláló értékét. Ha ezt a mértéket alkalmazzuk a főzelékeknél, kitetszik, hogy voltaképpen tápláló értékük csak csekély. A fő- zelék főtömegét a víz képezi. Ezer rész kalarábára mintegy 850, hasonló mennyiségű sárgarépa 870, parajra, kelkáposzta és virágos káposztára (kartifól) 900, a spárgára 930 rész víz esik. A fehérje-tar- talom 10 és 30 rész között váltakozik. Még cseké- lyebb a szálalékszám szénhidrátban és zsírban. Hogyha a főzelékek értékét csupán a tápláló anya- gok szerint becsülünk meg, úgy azt kellene monda- nunk: a főzelékek táplálásunkra nézvést jelentéktel- lenek.

Csak hogy azt, ami a főzeléknél tulajdonképen tápláló anyagokban hiányzik, pótolják más alkatré- szek. Ezek közé sorozandók: a tápláló sók, a növény- savak meg a fűszeres illó olajok. Különös fontos- ságuk a főzelék tápláló sói: a kálium, nátrium, chlor, magnézium, foszfor, mész, vas; ezek mind megvannak a főzelékekben, amelyek ezeket az anya- gokat a talajból szívják föl és használják felépíté- sükre. Liebig a tápláló sókat oly sokra becsülte és odanyilatkozott, hogy azok nélkül előtte a tápláló- anyagok a kövekkel egyenértékűeknek látszanak. Abban a véleményben van, hogy a tápláló sóknak a tápláló anyagokkal együttesen kell bejutniuk, mi- vel ezek különben sem nem emészthetők meg és sem nem szívódnának fel, sem pedig nem lenne meg az a képességük, hogy vérré és szervekké alakul- janak.

Annyi bizonyos, hogy a sók az emberi testnek nélkülözhetetlenek. Meg is vannak azok változó mennyiségben és összetételben valamennyi szerv- ben és a gyomornedv, a gyomornyálmirigy, az epe- savas sók képződése azok nélkül nem is gondolható. Az alkáliából az eloszlás a testben olyan, hogy a ká- lium-vegyületek túlyomóan a szervekben rakódnak le; míg a nátrium-vegyületek a nedvekben (vér, nyirok) túlyomóak. Foszforsavas mész és magnézia csekélyebb mennyiségben nemcsak minden szövet- ben foglaltatik, hanem azok állítják elő és alkotják a csontok alapanyagát. A testnek mészben és mag- néziában való összes tartalmából 99 százalék mész és 71 százalék magnézia esik a csontokra.

Hogy mennyire szükséges a mész, mint a táplá- lók alkotórésze a csontváz fenntartására, bizonyítják azok a kísérletek, amelyeknél az állatoknak minden eledelt az elégséges mészmennyiség elvonásával szolgáltatott ki. Fiatal kutyáknál a mészvonásból következtében mindazokat a beteges csontváltozások- kat észlelték, mint, amelyek a gyermekek ugynevez- zett angol betegségeinél jelentkeznek, — míg a nagy kutyáknál a csontszövetek meglazulása volt észlel- hető. Ez hasonló folyamat ahhoz, mint amely a csont- lágyulásnál (amibe nevezetesen nők esnek) végbe- megy. Ez a betegség a táplálékban való elégtelen mészszállításra, vagy legalább a fölvetett mészok hiá- nyos értékesítésére vezethető vissza. Bőséges mész- tartalomban különösen kitűnik: a sárgarépa, a spárga, kelkáposzta, paraj, podluska stb.

Ami jelent a mész a csontokra, azt jelenti a vas a vére. Vas és vér: egymástól elválaszthatatlan két fogalom, éppen, mint a csont és a mész. A vas: a hämoglobin, a vér piros festőanyaga, legfontosabb alkotórésze, mely a vének színét kölcsönzi és egészen külön nedvet alkot. A vas azonkívül élesztőszer a vértképződésre, mivel az a piros vértestecskéknél, a vér tulajdonképeni hordozójának a keletkezését mozdítja elő. A vas befolyása erre nézve legjobban kitűnik a sápadtságnál, amely a vér piros vértestecskéiben való szűkülődésen alapszik. Itt, a sápadtságnál, az általában czélszerű életmódon kívül a vas a főszeköz a betegség ellen, mivelhogy annak alkalmazása eredményezheti a piros vértestecskék szaporodását.

De kétségtelen, hogy a vas, amely a növénysej- tekkel szervi összeköttetésbe lépett: a test által sok- kal jobban fölvetetik és elhasználtatik, mint az a vas, amelyik gyógyítószerként orvosság alakjában jut a szervezetbe. Mert a növényi vas ugyszólván előre meg van emészteve, azaz olyan alakba hozva, amely által a vas értékesítése az emberi testben lé- nyegesen elő van készítve. A legtöbb vas takarítá- tik be: a parajban, a sárgarépaiban stb.

Már a méz- és vastartalom is elegendő lenne, hogy a mindennapi eledelünkben sűrűn előfordulva kijelöljük a főzelék helyét. A szervezetnek nevezetesen erre a két ásványi anyagra nagy szüksége van, különösen a serdülő korban. Csakugyan sok gyermek idegenkedéssel viseltetik a főzelék iránt. Oka ennek leginkább az, hogy a gyermekek izlésének eleinte nem felel meg és ahhoz hozzá kell szokniok.

De sokszor a szülők sem ártatlanok abban, hogy a gyermekek görbe szemmel néznek a főzelékre. Részint azért, hogy a gyermekek abbéli vonakodásába, hogy főzeléket nem esznek, könnyen bele-törődnek; részint pedig azért, hogy husfélékkel kedveskednek nekik. Hát hiszen a hus kitűnő erőt adó anyag, de a főzelék tápláló sósavtartalmával nem mérközhetik. Azért kell a hushoz bőven főzeléket is tenni. A gyenge csontszer-vezet és vérszegénység sok gyermeknél onnan ered, hogy csak igen kevés főzeléket eszik.

Általában a tápláló sók a testnek elkerülhetetlenül szükségesek. Hogyha állapotokat minden egyéb-vel tartanak, de semmi tápláló sót nem adnak nekik, akkor azok elpusztulnak — mint a kísérletek mutatják — 25—30, a kutyák meg 35—40 nap múlva. Mi szakadatlanul tápláló sókat adunk át, és ezt a veszteséget ki kell pótolnunk, amit legegyszerűbben és legegyszerűbben főzelék révén érhetni el.

A főzelék egyéb alkotórészei növény-savaknak és fűszeres illó olajoknak nevezetnek. A növény-savak között találunk: almasavat, citromsavat, sósavasavat, borostyánkősavat; az olajok között legnevezetesebb: a kénsavtartalmú illó olaj, amely a metélőhagymában, retekben és vöröshagymában fordul elő. A növény-savak és olajok elsősorban a különböző főzelék-olajok izét határozzák meg. De mint iz-adó anyagok a száj nyálmirigyeinek elválasztását idézik elő, miáltal a keményítő tartalmú élelmiszerek emésztése, — amiket a főzelékkel, így különösen a burgonyával egyszerre élvezünk — nagyban elősegítjük. A nyál határozó anyaga: a ptyalin, a keményítőt cukorrá változtatja. Ez igen könnyen megemészthető. A keményítőnek cukorra való átváltoztatási folyamata egyébiránt már az izeléssel tovább folytatódik. Minél tovább rágnunk egy darab burgonyát, annál edesebb ízű.

Hasonló módon fokozzák a növény-savak és fűszeres olajok a gyomornedv kiválasztását, amely az egész emésztési folyamatnak alapját képezi. Mennél több pedig a gyomornedv, annál simábban megy végbe az eledel földolgozása. De tisztán mechanikai- lag is megkönnyíti a főzelék a többi, vele együtt megevevett eledel megemésztését is. Mert midőn az a szilárd alkotórészek közé, minők a húsdarabok, közéfurakodik, réseket nyit, a miket át az emésztő- nedvek az ételkeverékbe nyomulhatnak, hogy azután a szilárd eledelrészeken hatásukat mindenfelől kifejthessék. Ez a minden oldalról való támadás pedig siettetti az anyag kieserülését és elhasználását.

A növény-savak azonkívül rothadásgátló tulajdon- sággal is bírnak. Eledelünkkel sok erjedést gerjesztő anyag jut be az emésztőköszülékbe, amelyek sok- szor igen alkalmatlan erjedési folyamatokat hoznak létre. Ezek ellen hathatósan dolgoznak a növény-savak, meggyengítik azokat és hatásukban megakadályozzák. Végre a növény-savak a vérbe is fölvetetnek és közreműködnek a vérkeveredésben.

Tudvalevő dolog, hogy élelemmel hiányosan el- látott hajókon, midőn a legénység hónapokon át be- szózott húsra s alig valamicske főzelékre van szorít- kozva: könnyen kiüt a súly (skorbut). A friss növény-részek pusztá rágása azonban (a mely növények sokszor nem is használatosak zöltség gyanánt) tapasztalás szerint elegendő, hogy a kör- jelenségek enyhüljenek.

Maguk a főzelékek sem mind egyformán emész- tethők. Legkönnyebben emészthető a spárga, a sárga- répa, a paraj (spenót), virágos kel (kartifol); azután jön a kalaráb, a nagyvirágú paszuly, míg a vörös- és fejeérkaposzta a legnehezebben emészthető. Azért azoknak az embereknek, akiknél emésztési bajok könnyen állanak be, legalább az utóbbi főzelékfa- jokra nézvést, némi tartózkodás ajánlatos azok élvezésében.

Említettük már, hogy a tulajdonképpeni tápláló anyagtartalom a főzelékekben csekély. Ennek a tápláló anyagnak a kihasználását is megnehezíti a sűrű sejtanyag, amely a főzeléket szövet-módjára beháló- zza és akadályul szolgál az emésztőnedvek behato- lására. De ez az akadály nagyrészt megszűnik a fő- zelék elkészítésével. Ha a főzelék vagdálás, vakarás, gyalulás segítségével szétaprózzódik, akkor a sejt- anyag szétszakadoz és azzal ut nyílik az emésztő- nedveknek. Egyébiránt a sejtanyag az embernek sem emészthetetlen. A fiatal főzeléknél, amely még nincs megkeményedve, megfűsölve, könnyen megy az emésztés végbe. Fiatal főzelékek ennélfogva, kivált ha nagyon apróra vannak vagdálva, különösen alkalm- asak az elgyengült szervezetre nézve. Természe- tesen valamely betegség legyőzése után a beálló gyó- gyulás állapotában, mint egyéb eledellel is, csak csínyján kell ezekkel is bálni. De egészen éppenséggel nem mellőzhetők, mert ezek is azok közé az alkalm- as, sőt szükséges táplálószer-ek közé tartoznak, amelyek elősegítik a szervezet erősödését.

Kemenczy Kálmán.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kiss József a Vigszínházban.

Herczeg Ferencz kedves stilizációjának, a Dé- rnyé ifjasszonynak enyhe, biederer, levendulás poé- zisébe friss, hervadatlan virágot szórt ma egy jubi- leumos költő nem e világról való, mesebeli tékozlása. Egy marék virágot... Térdig jártunk poézisben ma este, vigszínházi közönség és egy elegáns, nagyvilági színpadon ma halk sejtelmek, félhangon elrebegett álmok mimóza-virágai nyiladoztak, előbb félénken, meg-megrebbenő szirmokkal, káprázva a csillárok világi fényességétől, majd pompázva, diadalmosan, ezrek lelkebe szálló illattal.

Egy kicsit szimbolikus volt ez a vigszínházi ün- neplés. A harmadik felvonásra muzsikált be a zene- kar, mikor az első földszinti páholyban egy apró, szürke szakállu emberke jelent meg, akit utczáról, kávéházi asztalok mellől és klubszobákból ismerünk, talán jobban, mint egy igen elterjedt kis verseskönyv első lapjáról. A közönség vidám jóakarattal tapsolta meg Kiss Józsefet, ahogyan tapsolnak valakit, aki közülünk, az asztalunk mellől felkerült a pódiumra, egy kissé furcsán exponált világításba. Ez még Kiss József szerkesztő ur volt: a közöttünk élő, velünk szinylődő, ezuttal frakkos Kiss József.

A harmadik felvonás érdemi része után a közön- séget invokálta az egyik szereplő színész, Szentpé- teri képeinek viselője, Balassa Jenő. Néhány izléses szó keretében bocsánatot kért az anakronizmusért, melylyel mai poétát és mai színészeket telepített a Dérynék világába az ünnepi alkalom. Góth Sándor előszót mondott a Kiss József dalaihoz, azt a rezig- náltan mosolygót és mégis büszkét, azt a nagyon szé- pet, melyet a költő választott dalaihoz előszónak.

... Egy pillanat — és az az apró, szürke szakállu emberke csodamódra megnőtt ott a páholy- ban. Derék színészek, egy-egy fogalmat jelentők, sorra elvonultak ott a lámpák előtt. Mindeniknek dal fakadt az ajkán és mindeniknek bokréta nőtt a kezé- ben, amit odaszórt a földszinti páholy felé, egy ko- molyan figyelő emberke apró lábai elé. Ezek a dalok és bokrétaik mind azon a mezőn nőttek, amelyen nem értek kalászkok, de valami még sokkal csodálatosab- bak, mert ime, folyton nőtt fölük, szinte transzcen- dentális méretekkel nőtt fölük a kertésziük, akihez hasonló csak alig egy gyomlál minden emberöltő ve- tésén — aratásán.

Medgyaszay Vilma misztikus és idegborzoló szépségekkel rebegette el az Anyaszív dalát. Góthné Kertész Ella gyönyörű poenttel a Rabasszonyt. Gál Gyula az odesszai tragédia komor siráimait kájlítja bele a nézőtérbe; aztán finoman derűs mosolyok nyílnak az ajkán: a Nápolyi emlék mélységesen könnyelmű mosolyai. Szamosi Elza és Sándor Erzsé egy-egy dalt énekelt a lírából. Kiss József szemér- mes szépségű szerelmi lírájából. Márkus Emma szuggesztív művészetében pompázó rózsakka virul- tak ki az „Ó, mért oly későn” és az „Örökifjúság- nak...” örök rímek. Ez az utóbbi már az alkony lírájából való. A legszínesebb alkony lírájából. Var- sányi Irén ajkán csupa ritmusos szépséggel csendül meg a Hamupipőke alkonyi meséje.

Gyönyörű színjáték vonult el előttünk rímek halk zenéje mellett. Szinte egységesen egész. Mire a vé- gere értünk, egészen el is tűnt ama szürke szakáll onnan a cziradás páholyból. Irodalomtörténeti per- spektívába távolodtunk tőle... És mikor sok-sok riadó taps nyomán egy apró emberke jelent meg a színpadon és a rokkokó-asztal előtt a rokkokó-székre süllyedve, éneklő hangon eléregelte a Mesét a két- balkezű emberről, akkor szinte úgy tetszett, mintha egy régi nagy-nagy poétáról regélne nekünk egy idegen apró öreg ur...

Bárdos Artur.

(*) Operaház. Liszt Ferencnek „Szent Erzsébet legendája” ma mérsékelt látogatott nézőtér előtt került színe. A középkor misztikumába hangolt, tö- mör és művészi primitív szólamokat a közönség némi idegenkedéssel fogadta és még ott sem tudott teljesen felmelegedni, ahol a szöveget líraián lágy melódiák illusztrálják. A szereplők közül ezuttal Vasquezné először kreálta a legendás hősnő

szerepét, amelyben bő alkalma nyílt, hogy a drámaian erősen aláfestett szerep minden árnyalatát, a már jól ismert művészi eszközök alkalmazásával érvényre juttassa. A közönség bőven honorálta a művésznő alakítását. A régi szereplők közül Takáts és Szendrői kongeniálisak voltak Vasqueznéhez. Az előadás gördülékenységét csak itt-ott zavarta meg a karok és a zenekar közötti pillanatnyi disszonancia.

(*) Beck Vilmos távozása. Ujra elvesztünk egy vérbeli művész embert, Beck Vilmost, aki e hó vé- gével megszűnik az Opera tagja lenni és január 16-án kiköltözik Párisba, ahol mint a Nagy Opera fix szer- ződött tagja fog működni. Kitűnően képzett, első- rendűen muzsikális, széphangu énekest veszítünk el, akire mindig, minden körülmények közt biztosan számíthatott dalszínházunk. Még távozásával is di- csőséget szerez a magyar névnek: Párisban száz- nyolcvan próbát éneklő baritonista közül öt szerző- tették próba éneklés nélkül. Igaz, hogy kitűnő hire volt Párisban Beck Vilmosnak. Ott tanult, ott nyerte egyik díjat a másik után s ott nagyon sokra becsülték. Tőlünk január 14-én búcsuzik Hamletben, remélhető- leg nem örökre. Biztosan hiszszük, hogy tudásban, izlésben meggyarapodva viszontlátjuk majd őt a mi színpadunkon és ez a párisi időzése csak arra lesz jó, hogy sok szépet és jót tanuljon ahhoz, amit már tud.

(*) Komlóssy Emma Aradon. Szendrey Mí- hály, az aradi színház igazgatója Primadonnáválsá- gokban megedződött színházi ember. Nem ijed meg sem a maga, sem a mások árnyékától. Ezt bizonyí- totta be legközelebb is. Primadonnája, Kállai Jolán megnehezítte a vendégszereplő Komlóssy Emma nagy sikeréért, s kijelentette, hogy faképnél hagyja az igazgatóját és a közönséget. Szendrey nem ijedt meg, hanem úgy okoskodott, hogy az aradiak bi- zonyosan azért ünneplik Komlóssy Emmát, mert jobban tetszik nekik Kállai Jolánál és jó néven ve- szik, ha a cserében ezt a széphangu, élénk játéku, bájos művésznőt kapják újvívi ajándékkul. Alkudozásba lépett Komlóssy Emmával és minden jel arra mu- tat, hogy sikerül őt állandó vendégnek megnyerni.

(*) Magyar művésznők sikere Bécsben. Bécsben Regéczy Ilona hegedűművésznő hangversenyt rendezett a Bösendorfer-teremben. A magyar mű- véssző kiváló tehetségét egy a közönség, mint a kritika a legmelegebb elismerésben részesítette. Tho- man Valéria dalénekesnő, aki a hangversenyen szintén fellépett, ugyancsak nagy tetszést aratott.

(*) A Nemzeti Zenede közgyűlése. Vasárnap dél- előtt 11 órakor tartotta meg a Nemzeti Zenede Semmelweis-utca 12. szám alatt levő intézeti helyi- ségében LXVIII-ik évi rendes közgyűlést. Gróf Zichy Géza elnök megnyitójában kegyeletes sza- vakkal parentálta el a lefolyt esztendő halottait, Hegedűs Sándort, a Nemzeti Zenede tiszteleti tag- ját és Jansa Nándor választmányi tagot, megemlé- kezett az 1906—7. iskolaév jelentősebb eseményeiről és vázolta a legközelebbi jövő feladatait. A Vajdafi Emil előterjesztette titkári jelentés tuda- mosul vétele után a számvizsgáló-bizottság jelentését hallgatták meg. Választmányi tagok lettek: dr. Apatitszky Sándor, dr. Diósy Béla, dr. Devecis Fe- rencz, dr. Gerlóczy Zsigmond, Góth Ede, Kaczvinszky János, Kókay Lajos, dr. Piušich Frigyes, Sax- lehner Andor, Schön Rezső, Siposs Antal, dr. Spring- ger Ferencz, Szabadhegyi László, Tompa Antal. A számvizsgáló bizottság rendes tagjai Reményi Antal, Kaczvinszky János és Kausser József, póttagjai: De- vecis Ferencz és Kókay Lajos lettek.

(*) A Virágos Csónak. Ezen a czímen fordította dr. Prém József, Sudermannnak „Blumenboot” című színművét, amely szombaton, január 4-én ke- rült bemutatásra a Magyar Színház színpadár. Suder- mannak erre a legújabb darabjára a színház nagy gondal készült és Márkus László rendezése mel- lett java erőit viszi harczba a siker érdekében.

(*) Egyházi zene. A budavári koronázó Mátyás- templomban új napján délelőtt 10 órakor előadtnak Vavrincz Mór „Karácsonyi pásztormiséje”, s a „Viderunt omnes” és „Tui sunt coeli” kezdetű betétei. A magánrészeket éneklék Láng Gézáné, sz Brunner Irén és dr. Kasicsné Durigo Ilona, továbbá Ju- hász Ferencz és Várady Sándor. Az orgonán Sugár Viktor tűzérőhadnagy játszik szívességből. Az előadást Vavrincz Mór egyházi karnagy vezényli.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikeresen alkalmazható köszvény-, asztma-, görvéllykór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegjelében (neurasthenia) és nemoly fontosabb borbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Homopatia) rendelésintézkedése van.
Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9-1-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

WIKUS TÁTRA
NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen fizetést, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csak az első magyar általános

addás-vevést

Közvetítő vállalatok fordul Budapest, Rákóczy-ut 32. Telefon 87-80. Vezetője Lówy Alfréd.

OVSZEREK

Gummi és balhólyag, 80% engedmény tucatonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtő (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigátor, felszerelve 2-3 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Ez év végén

50 éves pályafutását fejezi be a legjobb magyar élclap, az

„Üstökös“.

Ebből az alkalomból az „Üstökös“ kiadóhivatala azt a kedvezményt nyújtja az Egyetértés előfizetőinek (nyilvános helyiségek kivételével), hogy

- 1/4 évre (3 K helyett) . . . 2 K-ért
- 1/2 „ (6 „ „) . . . 4 „
- 1 „ (12 „ „) . . . 8 „

rendelhetik meg az Üstököst.

Utálványczim: „Üstökös“ Budapest.

— Az Üstökösnek állandó rejtvényrovata van. Minden megfejtő — kivétel nélkül — értékes jutalmat kap.

Az 50 éves jubileum alkalmából megjelenő ünnepi számot minden új előfizető megkapja.

KALIPTAS

Legújabb és már is a legkedveltebb fogpépítő készítmény. Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 2. vágószerszám, árogoria és finomabb ártalokban, 100 fillér, 1000 fillér, 10000 fillér. **Fogpép**

FŐVÁROS.

Drágasági pótlék vagy előleg.

— A főváros közgyűlése. —

Budapest, december 30.

Zajos, izgalmas és érdekes epizódokban gazdag tanácskozásnak volt ma színhelye az újvárosi ház márványterme, ahol a főváros bizottsági tagjai gyűltek össze rendkívüli közgyűlésre. A gyűlést negyven bizottsági tag élén a szabad polgári párt hívta össze abból az alkalomból, hogy a demokráta többség elhatározta, hogy a kisebb fizetésű hivatalnokoknak drágasági pótlékot adjon a főváros a tisztviselők közötti nyomor gyors enyhítése céljából.

A demokráta párt határozata azon a nagyon is természetes és logikus tényen alapszik, hogy az amugy is eladósodott tisztviselők nyomorán éppenséggel nem lehet újabb kölcsönnel segíteni. Ezzel csak azt érnék, hogy a tisztviselők még nehezebben tudnának kilábalni adósságaikból és a pillanatnyi segítség később hatványozott terhet róna a vállalkra. A demokráta azzal a humánus javaslattal léptek elő, hogy adjon a főváros drágasági pótlékot cimen segítséget az eladósodott tisztviselőknek, melyhez a szükséges pénzüsszeget kisebbmértvű adóemelésből lehetne előteremteni.

Az ellenpárt azonban, amint tudomást szerzett az emberséges határozatról, azonnal akciót indított, mely abban kulminált, hogy a hivatalnokok pótlékot ne kapjanak. Hogy miért? Talán csak azért, mert a fizetésemelés terve nem töltik, hanem a többségtől indult ki. A demokráta határozatával szemben a kisebbség dr. Tóth László által benyújtott indítványa jóformán semmit sem nyújt a kishivatalnokoknak, akik közül csak azoknak utal ki egyhavi előleget, akiknek összes jövedelme a lakbérén kívül nem haladja meg a háromezer koronát. Ez az alacsony, melyet a kisebbségi párt a tisztviselőknek odaadott, természetesen nagy elkeseredést keltett táborukban és a közgyűlés tagjai között is nagy felháborodást szült.

A hevesen folytatott tárgyalás forrponját Bíró Henrik és Sajó János összeszólalkozásában érte el. A két fél között feimerült differenciák valószínűleg lovagias uton nyernek ki egyenlítést. A segédek még az ülés tartama alatt összeültek.

A közgyűlést Fülepp Kálmán főpolgármester nyitotta meg, akinek felvetett kérdésére a közgyűlés elfogadta a Tóth László által benyújtott indítvány tárgyalását. Hecht Ernő felszólalása után Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, a beteg polgármester helyett szólal föl az indítvány ellen. Az ő álláspontja ebben teljesen azonos a polgármesterével. Véleménye szerint a kérdéses indítvány az alkalmazottak helyzetét nem javít. Általánosan elismert valóság, hogy a fővárosi alkalmazottak illetményei a megdrágult élet-viszonyokkal nincsenek arányban. Ebből az következik, hogy olyan segínyt kell nekik nyújtani, a melyt vissza nem kell fizetni; ellenkezőleg ez nem más, mint újabb kölcsönnel való megterhelés. Indítványozza, hogy Tóth László és társai javaslata fölött térjenek napirendre.

Hecht Ernő tiltakozik az ellen, hogy a többség taktikát gondol sejtnei az indítványban. Hangoztatja, hogy a rendszeren kell változtatni. Komolyan kell venni a hivatal-főnökök ellenőrző működését a munka teljesítése felől. A ki dolgozik, fizessék meg tisztességesen; aki pedig nem dolgozik, azt ne küldjék egyik kerületből a másikba, hogy ekként aztán demoralizálja a többieket is. Kéri az indítvány elfogadását, a sürgősség alkalmazásával. Ha pedig ezt a főpolgármester meg nem engedné, kéri, mondja ki a közgyűlés, hogy a tanácsból megkívánja az ügy sürgős tárgyalását.

Sándor Pál úgy látja, hogy Hecht Ernő felszólalásában olyan kanyarulatokat tett, amelyben

senki sem ismerheti ki magát. Ismeri a tisztviselőket nehéz helyzetét. Kötelességnek tartja, hogy az anyagi helyzetüket rendezzék. Azt hiszi, hogy a többség meg fogja találni az utat, amelylyel a jobb javadalmazást megadhatják. Meg van győződve arról is, hogy Bárczy polgármester rendet fog csinálni a tisztviselők közt. Elfogadja az alpolgármester részéről előterjesztett javaslatot, azzal a tördással, hogy a közgyűlés kijelenti, hogy a legrövidebb idő alatt óhajt a tisztviselők helyzetét javítani.

Pető Sándor szerint Hecht Ernő a mai napon ok nélkül vállalkozott a faltörő kos szerepére; mert minden kitérés nélkül is megokolhatta volna azt az indítványt, hogy adjuk meg a kölcsönt. Kéri a kisebbség tagjait, hogy ne kunyeráljanak, ne vádaskodjanak, hanem appelláljanak a népre, a választóközönségre.

Szebeny Antal elfogadja az indítványt, azzal a pótlással, hogy a kölcsönt az összes ideiglenes alkalmazottak, tehát a nők is megkapják; a végleges alkalmazottakon kívül pedig az összes férfiak.

Vázsonyi Vilmos nem hiszi, hogy a fővárosi alkalmazottak olyan rossz helyzetben lennének, hogy 48 óra alatt okvetlenül meg kellene kapniok a segélyt. Nincs szükség tehát rá, hogy a tisztviselők és a polgármester közt bárki is közvetítést végezzen. Van a polgármesterben annyi jóakarát, hogy ezt e nélkül is megtegye. Épp ilyen céltalan volt azoknak a névtelen tisztviselőknek a lépése is, akik Hechtet keresték fel. A szóló nem hajlandó arra, hogy a polgármester ellen tüntessen; ő nem tolakodik a tisztviselők és a polgármester közé. A tisztviselők fizetésrendezése nem pártkérdés. Ebben nem lehet pártkülönbség. Elfogadja Sándor Pál pótlását. A tisztviselők meg fogják tudni, kik a barátai, kik az ellenségei. Az ellenfél taktikája az, amely a háztartás rendezését megakadályozza. Ez valóságos moszkovita-taktika, amely felgyújtja az ország fővárosát, hogy az ellenség el ne foglalhassa az országot.

Vázsonyi Vilmos beszédét a demokráta óriási éljenzéssel és tapsal fogadták, amely perczekig tartott. Minthogy az elnök a csendet nem bírta helyreállítani, az ülést felfüggesztette.

A szünet után Baránszky Gyula szólalt fel. Utána Platthy György beszélt. Ő — ugymond — nem tekintheti az indítványt ellen felhozottakat öszintéknek. Taktika ide, taktika oda: a fődolog, hogy segítséget nyújtsanak. A fő dolog, hogy a demokráta úgy fogják fel a helyzetet, hogy igenis: meg kell adni a pótlékot, de — adóemeléssel. Ezek akarják megokolni az adóemelés szükségességét. Elűthetik az indítványt, de a konzekvenciákat viselniük kell. Vázsonyi nem hátrithatja el, hogy a párt felelős legyen nemcsak az ó-demokrátaért, hanem mindazokért, akik a pártban vannak.

Rózsavölgyi Gyula alpolgármester nem látja, hogy az ő indítványát megerősítették volna az ellene felszólalók. Kéri ezt Sándor Pál pótlólagos indítványával együtt elfogadni.

Azután névszerinti szavazásra került a sor. Elfogadták a polgármester és Sándor Pál indítványát, mely szerint az indítványt illetőleg napirendre térnek. Ezzel a közgyűlés véget ért.

(Patika-átruházás. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter megengedte, hogy a budapesti „Fortunához“ címzett patika, Schubert Arnoldról Erényi Lászlóra ruháztassék át.

(Mészárossegédek mozgalma. A mészárossegédek vasárnap megtartották értekezletüket. Megállapodás nem jött létre; azonban a sztrájkot nem mondták ki, hanem elhatározták, hogy a tárgyalásokat folytatják.

Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsio, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészséget ad s a fogak erősen és fehérén bujnak ki.

A Scott-féle Emulsio

Az Emulsio vásár-lásánál a SCOTT-féle módszer véd-jegyéül — a halaszt — kérjük figye-lembe venni!

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknek, valamint a gyermekeknek nyugodalmas, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógytárakban.

EGYESÜLETEK.

(-) Magyar Írók Segélyegylete. Az egylet igazgató bizottsága most tartotta az évi utolsó gyűlését, melyen az 1908. évre érdemes elhunyt írók özvegyeinek és árváinak 24.860 korona összegű rendes segélyt szavazott meg s ezenfelül rendkívüli segélyezésekre 6018 korona összeget tartott fenn az előirányzott bevételből. A záródó 1907. évben az egylet rendes és rendkívüli segélyekre kerekcszámban összesen 30.000 koronát fordított. Rendes segélyezettjeinek száma 1907-ben 65 volt, rendkívüli segélyt 92 esetben nyújtott. Az egylet alapítókéje jelenleg 731.200 korona, mely kizárólag jótékony alapítványokból gyűlt össze. Az egylet a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszterium részéről anyagi kormánytámogatásban részesül, melynek előbb évi 3000 korona összegét a jelenlegi miniszter, gróf Apponyi Albert 1907-től kezdve 4000 koronára emelte fel.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Váltóhamisító gavallérok. Két napig tárgyalta a budapesti büntető törvényszék Biringer Tivadar és Haász Jenő bűnügyét; Biringer harmincezer koronás váltót hamisított az atyja nevére s a hamis váltót Haász értékesítette. A törvényszék mindegyik vádlottat másfél évi börtönrre ítélte. A másfél csztendőbe a vizsgálati fogságból tizenegy hónapot beszámítottak. A kir. ügyész súlyosbításért, a vádlottak az elítélés miatt fellebbeztek. A bíróság a vádlottakat szabadlábra helyezte.

§ Egy színész bűnpöre. Többször megirtuk, hogy Salgó Béla színész, akinek polgári neve László Miksa, már régen vizsgálati fogságban van amiatt, hogy magához kapartintotta egy bácstapolyai orvos özvegyének, Bartl Etelkának vagyonát, miután az asszony, kivel Amerikába ment, ott meghalt. A zombori árvaszék az özvegy vagyonának megtartása miatt feljelentette Salgót lopás bűntette címén. A vádtanács ülésén Salgó védője, dr. Perl Soma igazolta, hogy az özvegy vagyonát még Newyorkban elvesztett a közös fizetés s ennek következtében az ügyész elejtette Salgóval szemben a lopás vádját. A vádat a zombori árvaszék sem vette át s ennek következtében a vádtanács a mai tárgyaláson végleg megszüntette az eljárást Salgóval szemben a lopás vádjá tekintetében, de hamis tanuzás bűntette címén tovább folyik az eljárás ellene s ezért a legközelebb kiűzendő fő-tárgyaláson fogják felelősségre vonni.

§ Ügyvédvizsgáló bizottság. A budapesti ügyvédi kamara az 1908. évre az ügyvédvizsgáló bizottságba a következő tagjait küldötte ki: Baumgarten Nándor, Berger Miksa, Bunczel Alfréd, Burián Béla, Csukássy Jenő, Darvai Fülöp, Eisler Zsigmond, Fried Vilmos, Fürst Mátyás, Gábor Gyula, Gráner Ernő, Gyöngyösi József, Halász Frigyes, Hirschler Henrik, Hódossy Imre, Jakobi Béla, Kemény Miklós, Kéty István, König Ferencz, König Vilmos, Köves Béla, Lévy Béla, Loschitz Lajos, Messinger Simon, Metzler Gusztáv, Odöfni Miksa, Pap Dávid, Pap József, Reiner János, Sebes József, Székely Lajos, Szirmai Rikárd, Tóth Kálmán, Váradi Gábor, Wenczel Árpád és Wolf Vilmos.

§ Az országos ügyvédi tanács. Az igazságügyminiszter az 1907. évi XXIV. t.-cz. 3. §-a alapján szervezett ügyvédi tanács tagjaivá Avarffy Ferencz aradi, dr. Barabás Béla budapesti, Borovánszky Ede nagyszombati, dr. Csonka Endre kaposvári, dr. Darányi Gyula budapesti, dr. Deák Albert kolozsvári, dr. Endrey Gyula hódmezővásárhelyi, dr. Ferenczy Géza nagyajtai, dr. Fittler Dező és dr. Friedmann Bernát budapesti, dr. Gál Sándor szászrégeni, dr. Greskowitz Vilmos nagyszombati, Hering Zsigmond soproni, Hódossy Imre budapesti, Jagics József mohácsi, dr. Keszler Lipót losonci, dr. Kossuth János sátoraljaújhegyi, Molnár József rimaszombati, dr. Nagy Lajos debreczeni, Pollák Illés budapesti, Rádl Ödön nagyvárad, dr. Schreyer Jakab budapesti, Schweiger Bertalan temesvári, Szabó György komáromi, dr. Szohner Lajos budapesti, dr. Tilles Béla beszteczbányai valamint dr. Vámosy Károly, dr. Visontai Soma, dr. Wittmann Mór és dr. Zsigmond Jenő budapesti gyakorló ügyvédek három év tartamára kinevezte.

VITA FORRÁS
SÓSKUT VASMEGYŐ

ALKALIKUS NATRON-LITHIONGYÖGYVIZ
Orvosilag ajánlja húgysavas diathesis, köpvevény, osztrós betegség, gyomor-, vese- és húgyhólyagbántalmaknál.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54
Főraktár: Edesutya I. urna Bpest Erzsébet-tér 8

KÖZGAZDASÁG.

Agrár reformok Romániában.

Azokat a reformokat, amelyekről alább szövegeztünk és melyek arra szolgálnak, hogy a parasztlázongások anyagi okait megszüntessék és a parasztság sorsán javítsanak, külön a király nevében kiadott és az összes miniszterek által aláírt manifestum jelentette be pár hónap előtt. E reformok közül már fogantatba mentek a következők. Eltöröltették az az ötfrankos adó, amelyet a parasztagdától az inség ellen való biztosítás fejében szedtek; ugyancsak eltöröltették a borra vetett fogyasztási adó. A nagy közintézmények és az állam földbirtokait már vagy házilag kezelik, vagy pedig parasztnak adják bérbe.

A többi reformokat külön parlamenti bizottság kezdte meg tárgyalni a múlt hónap 21-én. Ezen az első ülésen Strudza miniszterelnök a következő törvényjavaslatok előterjesztését jelentette be: 1. A mezőgazdasági szerződésekről. 2. A mezőgazdasági trösztök ellen. 3. A falusi községekben a szesz italok árusításának monopóliumáról és a részegesség ellen. 4. A földet vásárló vagy bérli paraszttársulásokról. 5. A békebírák ujjászervezéséről. 6. Egy falusi pénztár létesítéséről a földeknek a parasztnak által való megvásárlása vagy kibérlése érdekében. 7. A községek és megyék közigazgatásának ujjászervezéséről. 8. A népbankokról intézkedő törvény módosításáról. 9. A falusi rendőrség ujjászervezéséről. Az első öt törvényjavaslatnak már a szövegezését is elvégezték és közzé is tették. E javaslatok legnagyobb részben a modern törvényhozásokban eddig ismeretlen intézkedéseket tartalmaznak és lényegükben a következők:

1. A mezőgazdasági szerződések.

A javaslat meghatározza a mezőgazdasági munkások bérének minimumát és a parasztnak által bérelt földek bérmaximumát. A földek felszántása megcsökkentette a legelítésre használt területeket. Hogy ezen az állapoton segítve legyen, a javaslat a községi legelők intézményét létesítette minden községben, kötelezve azokat a földtulajdonosokat vagy bérlieteket, akik kétszázötven hektáron felül gazdálkodnak, hogy a szükséges területeket — a birtok egyhatod részéig — engedjék át. Aki ezt nem teszi, tizenöt százalékos adóemelés sújja, amely az egész földjövödelme után számíttatik. Igen szigorú intézkedéseket tett a javaslat a parasztnak bérbe adott parcellák kímérésénél elkövetett csálások ellen.

A mezőgazdasági munkákat ezentúl készpénzben kell fizetni. Megtiltja a törvény azt a rendszert, amely szerint a parasztnak egy darab földet azért kapott használatra, hogy a birtokosnak másik darab földjét a birtokos javára művelje meg. Ez a rendszer főleg abban mutatkozott károsnak, hogy a parasztnak előbb a földesur birtokát volt kénytelen megművelni, míg az ő használatába adott földet a kellő időben nem volt képes megművelni.

E törvény végrehajtása érdekében külön községek szerveztettek, ugymint: kerületi bizottságok, a mezőgazdasági felső tanács és a mezőgazdasági

felügyelők. A kerületi bizottságok, melyeknek öt tagja közül kettőnek parasztnak kell lenni, vidékenként megállapítják a földbérletet és a legelítési díjat. A mezőgazdasági felső tanács a kerületi bizottságok felelősségi és ellenőrző hatósága.

2. A békebírák ujjászervezése.

Hogy a vidékeken az igazságszolgáltatás megjavíttassék, a javaslat jelentékenyen felemeli a békebírák számát. Birói kerületek állapították meg, mindenik egy békebíróval, és egy békebírónak sem lehet több, mint tíz községe. Teljesen új intézkedés, hogy a békebíráknak legalább havonként kétszer ki kell szállani minden községbe itélkezés végett, azoknak az ügyeknek elintézésén felül, amelyeket székhelyükön terjesztettek a mezőgazdasági szerződések ellenőrzése és alkalmazása tekintetében. Hogy jobb bírákhoz lehessen jutni, a kinevezés feltételeit szigorították és a békebíráknak bizonyos egyéb alkalmazásoknál. Ezenfelül bizonyos stabilitást kaptak azáltal, hogy székhelyükön is előléphetnek.

3. A trösztök ellen szóló javaslat.

E javaslat egész szövege a következő:

1. §. Senki, sem egyedül, sem másokkal társulva, sem közvetlenül, sem mások közvetítésével nem bérelhet és nem használhat bérliként két birtoknál többet, amelyeknek nem kell határosoknak lenni és terjedelmük nem lehet több négyezer hektárnál.

2. §. Minden bérleti szerződés és minden szinlelt egyezség, amely bérleti szerződést rejt és amely meghaladja a fentebbi határokat, egészben semmis és érvénytelen. Ez a semmisség a közrendhez tartozik és bármely közhatalos személy által nyilvánosságra hozható.

3. §. E határozatok közvetlen vagy szinleges szerződések által való megszegése a büntető törvények hatálya alá esik.

4. §. Ugyancsak a büntető törvény hatálya alá esik az is, aki a nevét odakölcsönözte arra a célra, hogy e törvény tilalma kijátszassék.

5. §. Az e törvény életbeléptének idejekor már megkötött szerződéseket a törvény érvényben hagyja, de csak öt évig a szerződés megkötésétől vagy megújításától. Minden egyes esetben a szerződések a törvény életbeléptétől számított mezőgazdasági évekre való érvényességgel számíttatnak

4. A falusi társulások.

Hogy a parasztnak társulása földek vásárlása vagy bérlése céljából megkönnyíttessék, a javaslat megállapítja a társulások alapszabályainak és szervezetének részleteit. Ily társulatot legalább öt parasztnak alakíthat. A társulatok jogi személyek lesznek, úgy harmadik személyek, mint saját tagjaikkal szemben.

5. A szesz italok eladásának monopóliuma a falusi községekben és a részegség ellen való intézkedések.

A javaslat szerint a korcsmatartás joga és a szesz italok kicsinyben való árusítása kizárólag a falusi községek hatóságát illeti. Minden községben szerveztetik egy korcsma-bizottság, melynek tagjai a bíró, az iskolai tanító és néhány képviselőtestületi tag. A korcsma száma százötven családfőként, vagyis hétszázötven lakosonként egyre-egyre van korlátozva.

A korcsmák csak az állami egyedáruságtól vásárolt italokat mérhetnek, kivéve, ha a községben van más olyan raktár, mely szintén meg van bízva szesz italok nagyban való árusításával. A községi korcsmák nem árulhatnak gyarmatárakat. Eladhatnak azonban nem szesz italokat, mint teát, kávét, szénsavas italokat és ennyivalókat is készíthetnek és árusíthatnak. A korcsma haszna nem tartozik a község rendes jövedelméhez. A jövedelem egy külön korcsma-

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használatára valódi áldás a gyomorbetegeknek és székzsorulásban szenvedőknek.

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt és nagy üvegekben.

alapba folyik, amely csakis az iskolák, templomok, községi kórházak, utak, ültetvények, mezőgazdasági díjazások, tenyészállatok beszerzése érdekében használható fel. Minden korcsma-bizottság megállapítja a korcsma-bizottság kimért italok árát. A képviselőtestület a bizottságot ellenőrzi.

A korcsmáros a korcsma-bizottság választja. A korcsmárosnak román állampolgárnak, legalább 25 évesnek és házas embernek, emellett kifogástalan előéletűnek kell lennie.

A korcsmárosnak meghatározott fizetése lesz. Határozottan meg van tiltva, hogy része legyen szeszes italok eladásában vagy bármiféleképpen érdekelve legyen a korcsma jövedelmében. Ellenben a nem szeszes italok eladásából és a konyha jövedelméből rész illeti. A korcsmáros semmi szín alatt sem adhat pénzt kölcsön és nem adhat előleget mezőgazdasági munkára.

Vasárnap és ünnepnapokon a korcsmák csak 11 órától est 8 óráig lehetnek nyitva. Hazárdjátékok meg vannak tiltva. Szeszes italt nem szabad eladni 16 éven alóliaknak és már részeg embereknek.

A részegséget a javaslat első ízben husz-husz frank pénzbüntetéssel sújtja. A második esetben a pénzbüntetésen felül negyvennyolc órai elzárás jár. Ha egy esztendő alatt harmadszor is lerészegedik valaki, három napi elzárás a büntetése. A részegeskedőket egy külön jegyzékbe veszik, amelyet minden községhezán kifüggesztenek. A jegyzékben foglaltakat egy korcsmába sem szabad beereszteni.

Az Osztrák-Magyar Bank közgyűlése. Az Osztrák-Magyar Bank ma este fél hét órakor a Strauchgassei banképület nagytermében lovag Bilinski kormányzó elnöklésével igen látogatott rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek napirendje a főtanács felhatalmazása a bankszabadság meghosszabbítását illető kérelem előterjesztésére volt. Magyar részről jelen voltak Tarkovich József v. b. t. t., alkormányzó, Papp Elek miniszteri tanácsos, kormánybiztos, valamint számos részvényes, többen a vidékről is. Horvátországot is több részvényes képviselte. A közgyűlés, amely csak tíz perczig tartott, s amelynek eredménye a felhatalmazás egyhangú megadása volt, a következőképp folyt le:

Lovag Bilinski, titkos tanácsos, bankkormányzó, röviddel félhét óra után nyitotta meg az ülést. Dr. Rohonczy Pranger József m. kir. udvari tanácsos, vezértitkár felolvassa a főtanács előterjesztését.

Ebben a király megerősíti lovag Schoeller Fülöp, goldecki Schlumberger Ottó és halmi Deutsch Sándor főtanácsosi működését. Elparentálják Mechwart András és Suess Frigyes főtanácsosokat. Az elhunytak helyébe a közgyűlés legközelebbi ülésében fog két új főtanácsost választani. Az Osztrák-Magyar Bank mostani szabadalma 1910. évi december 31-én jár le. A bankalapszabályok 105. cikké értelmében a szabadság lejártá előtt három évvel a közgyűlésnek afelel kell tanácskoznia és határozni, vajlon kérje-e a szabadság meghosszabbítását. E tanácskozás és elhatározás a mostani közgyűlés feladata, míg a szabadság további meghosszabbítása iránti esetleges kérelem az alapszabályok szerint csak a jövő év folyamán nyújtandó be mindkét kormányhoz. Erre nézve indítványt terjesztenek a közgyűlés elé.

Lovag Bilinski kormányzó: A vitát megnyitom. Szólásra feliratkozott Bondy császári tanácsos ur. Őt illeti a szó.

Bondy császári tanácsos: Tisztelt közgyűlés! A cseh részvényesek nevében, akik a közgyűlésen résztvesznek, azt a kijelentést kell tennem, hogy mi

elvileg nem vagyunk ellene annak, ha a főtanács felhatalmaztatik, hogy a bankszabadság meghosszabbítására vonatkozó kérelmet a bankalapszabályok 105. cikkében megállapított határidőn belül mindkét magas kormányhoz benyújthassa.

Lovag Bilinski kormányzó: Kíván még valaki szólani? Szólani senki sem kíván. A vitát bezárom. Következik a szavazás. Méltóztattak a főtanács indítványát olvasni, amely a következőképp szól:

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa felhatalmaztatik, hogy a szabadság további meghosszabbítására vonatkozó kérelmet a bankalapszabályok 105. cikkében megállapított határidőn belül mindkét magas kormányhoz benyújthassa.

Kérem azokat a közgyűlési tag urakat, akik az indítványt elfogadják, sziveskedjenek felállani. (Megtörténik.) A közgyűlés ezt az indítványt egyhangulag elfogadta. Minthogy a napirend ki van merítve, a közgyűlést berekesztem.

A Generali új építkezései. A Generali biztosító-társaság már régóta készül arra, hogy az u. n. Lloyd épületet — melynek az a sajátosság jogviszonya van, hogy az épület a Kereskedelmi épület r.-t.-é, míg a telek a Budapesti Kereskedelmi Társulaté, azonfelül a telek egy részére meg a fővárosnak is van igénye — megszerezze. Már korábban két millió koronát ígért a társaság a házért, de az eladó nem fogadta el az ajánlatot. A Kereskedelmi Társulat most — amint a „Hitel“ írja — mégis hajlandó eladni a Generalinak az ingatlant, még pedig abból az okból, mivel a ház jövedelmezősége a Pester Lloyd kiköltözésével jelentékenyen apadt, ellenben a fölkinált két millió korona vételár más befektetéssel sokkal jobban kamatoztatható. A Generali egyébként az eddigi helyiségei és a Lloyd-épület közötti házat is megszerezte nemrégiben, s most az Eötvös-tér 2. számú ház megszerzésére vonatkozólag is tárgyalásokat folytat s ha mindezek a tevek sikerülnek, úgy a négy épületet lebontatja és egy teljesen modern palotát épít ezek helyén a magyarországi igazgatóság számára.

A Belvárosi Polgári Hitelszövetkezet közgyűlése. A Belvárosi Polgári Hitelszövetkezet szombaton tartotta rendes évi közgyűlést dr. Gergő Izor elnökle alatt. A szövetkezet üzletéve, daczára a rendkívül kedvezőtlen pénzvíziónak, 16.815 korona 12 fillér nyereséggel zárult. A közgyűlés a felmentést minden irányban egyhangulag megadta s ezután az igazgatóságba beválasztotta: Lenz Jánost, Kánitz Józsefet, dr. Gergő Izort és Kollarits Jenőt. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: dr. Kardos Dezső, Erdélyi Mór, dr. Csukássy Jenő, Heibenthal Lipót és póttag: báró Oertzen Ottó.

A Wiener Bankverein fióktelepe új igazgatója. Megirtuk, hogy a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepénél Weiner Sándor igazgatónak a bécsi központba való berendelése alkalmával üresedésbe jött állást Pirnitzer Gyulával, a Magy. Kir. Kereskedelmi Múzeum aligazgatójával töltik be. Az új igazgató már be is mutatkozott a banknál s állását — amint értesülünk — 1908 január 1-én foglalja el.

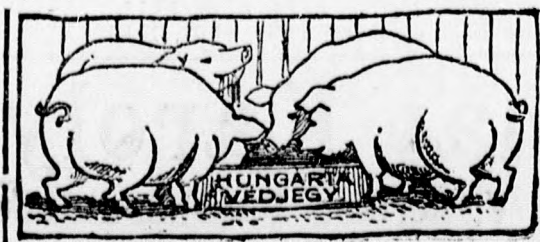
Sorsolás. A Magyar Földhitelintézet ma délelőtt tartotta 4 százalékos koronaértékű zálogleveleinek nyilvános kisorsolását, amely alkalommal 62 darab 10.000 koronás, 456 darab 2000 koronás és 263 darab 200 koronás záloglevél 1.584.600 korona értékben sorsolattott ki.

Az osztrák vasutállamosítás. Tőzsdei körökben egyre élelnekben tárgyalják az osztrák vasutállamosítás kérdését. A találgatás most a körül folyik, mely napon kezdődnek meg azok a bizonyos tárgyalások az államosítandó vasutak és a vasúti miniszterium között, melyek felől már annyi kiszivárgott, hogy az új év első napjaiban veszik kezdetüket. Ami a tárgyalások kezdetének pontos dátumát illeti, azokból a körökből, melyek Béccsel sűrű összeköttetést tartanak fenn, azt az

információt veszszük, hogy azok a január elején lévő ünnepek, vagyis, vízkereszt után, ezek szerint, tehát január 7-én vennék kezdetüket.

Mezőgazdasági szesztermelők gyűlése. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete, vasárnap a „Köztelken“ Bujanovics Sándor elnökle alatt tartotta meg közgyűlését. A közgyűlés az 1907. évi zárószámadást jóváhagyta s Bujanovics Sándort tiszteletbeli elnöké, Zselénszki Róbertet és Rubinek Gyulát pedig tiszteletbeli tagokká választotta meg. Elnökké gróf Széchenyi Gézá, alelnökké Bujanovics Gyulát és Wieland Arthurt választotta meg a közgyűlés s megalakította az ötven tagu igazgatóválasztmányt s a számvizsgáló bizottságot.

A pénzügyi piacról. Vasárnapi számunkban a táviratok között már röviden jelentettük, hogy Berlinben a magánkamatláb szombaton fél százalékkal olcsóbbodott (és nem mint a távirati közlés nyomán tévesen említve volt, hogy a magánkamatlábat „leszállították“, mert a magánkamatláb alakulását tudvalevőleg a piaci helyzet, kereslet és kínálat szabja meg) s hogy ezt az esemény számba menő tény a börze nagy ujjongással fogadta. Mindenesetre különös, szokatlan esemény és úgy az eddigi évtárta előtti helyzettel, mint különösen a várható alakulással ellenkezik, mert az idén nagy feszültségre számítottak. Hajlandók vagyunk fölteleznii, hogy ez a hamarjában bekövetkezett javulás, a bankoknak a pénzügyi piacban való igyekezete nem egyéb manővernél, amelyben a német nagy bankok igen gyakorlottak. A legutolsó Reichsbankkimutatás a bank jelentékeny igénybevételéről tanuskodott. Valószínűleg a bankok a jegybanktól kiszívott összegeket az utolsó pillanatokban azért bocsátották a fölhalmozott pénzkészletek egy részét a piacra, hogy így az olcsó pénz dokumentálásával a tőzsdének egy nagyobb hausse mozgalomra impulzust adjanak, amit el is értek. Az emelkedő árfolyamokra pedig a válság folytán megtépázott berlini bankoknak nagyon is szükségük van. A Deutsche Bank emlékezetes márcziusi sakkhuzása után, mikor ez az intézet körlevelekben figyelmeztette feleit, hogy jó lesz eladni az értékeket, mert válság közeleg, holott ezáltal ő vette el a krízis magvát Európában, jogosult ez a föltevés. Igaz, hogy a magánkamatláb már na pok czad százalékos javulások után egy szép napon egyszerre csak egy fél százalékkal olcsóbb a pénz. Eddig nem voltak a bankok bőviben a pénznek, csak most egyszerre olyan szapora a kínálat, mindenesetre különös körülmény mikor a pénzár olyan hirtelen esik, hiszen az ipar szükséglete és a többi igények, melyek felől folyton hangozt a panasz, nem szünik meg egy nap alatt. Hogy nem olyan rózsás a jövő, mutatják a ma beérkező részletek, hogy rövid lejáratra a berlini tőzsdén a jövő évre 10 és féllel kínáltak pénzt, tehát oly időpontra, amikor minden gyakorlat szerint javul a helyzet. Bizonyos, hogy jobb a helyzet, mint várták, de azért a német pénzügyi jelentős fordulatára kár következtetni és külföldi lapvélemények szerint maga a berlini piac is szkeptikusan itéli meg a helyzetet; illetve a magánkamatláb gyors esését. Ami a londoni helyzetet illeti, City-körökben az a nézet uralkodik, hogy a bank legközelebbi csütörtökön lesz állítja a ráít, mit az tenne indokoltá, hogy az amerikai aranykereslet megszűnt, a vidékről sok pénz özönlik a bankba és végül a januári szelvények kifizetése után nagy összegek szabadulnak föl; ha csak az argentiniai aranykereslet — melyre januárban számítanak — nem huzza keresztül a számításokat. A belöldi helyzetet véve szemügyre, a helyzet általánosságban kielégítő, azonban korántsem olyan kedvező, amint azt bizonyos oldal-

Lovács Menyhért és Társa „Hungária Gyorshizlalo abrakfuser-vallalat“

Budapest, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám.

M. kir. földmívelésügyi miniszter által 1906. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorshizlalo Abrakfuser“ minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kitünő eredménnyel lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésnél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számítalan elismerő-levelek rendelkezésre állanak. — Kapható minden fuserkereskedésben.

ról folyvást lanszírozzák. Az igények méreteire nézve jellemző, hogy ma a jegybanknál 25 milliót nyújtottak be, a lejártó 6 millióval szemben s ez újból igazolja multkori véleményünket, hogy az ultimó-igények nincsenek kielégítve, hanem folyamatban vannak. A haute-finance szerint ma 5 és fél százalékkal lehetett elhelyezni elsőrendű budapesti bankfeladványokat, ez azonban aligha lehet teljesen hű kifejezője a helyzetnek. A pénzkínálattal csak bővebb lett, a tételek is valamivel olcsóbbak, mindaddig azonban, míg jó vállalkozó, mint arra ma is volt példa, 6% - 7 százalékos fizetnek, addig sajnos, nem szedhetünk elő kedvezőbb színeket a piaci helyzet festésénél. Ha pedig olyan pénzücsőség köszöntött be a nagybankok szerint, hát tessék a 25-50 százalékkal redukált hitelbiztosítványokat ismét visszaállítani! Akkor majd szólhatunk helyzetváltozásról, nem pedig csak átmeneti javulásról, mint a mostani.

A tőzsdetanács ülése. A tőzsdetanács ma délután öt órakor Kornfeld Zsigmond elnöklésével teljes ülést tartott. A napirend előtt a tanács szerencsekívánatait az újfajta alkalmával Székely Ferenc tolmácsolta az elnök előtt. Kornfeld Zsigmond röviden esetelve az évről az intézményre vonatkozó történetét, kiragadta belőle azokat a mozzanatokot, amelyek a tervbevett reform kapcsán a jövő évben fogják teljes jelentőségüket érvényesíteni s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a tőzsde autonómiáját a reform nem fogja érinteni s a kormányhatóság kijelentéseire képest minden reformintézkedés életbeléptetése előtt meg fogja hallgatni a tanács véleményét is. Az elnök beszédének elhangzása után Auer Róbert tőzsdetanácsos a tanács alelnökeit, Simon Jakabot és Weiss Károlyt üdvözölte, mely üdvözlésért Simon Jakab mondott köszönetet. Átérve a napirendre, a tanács tudomásul vette, hogy azok az érvek, amelyek az év július hó 20-án hozott határozata értelmében az új tőzsde építésének emlékére vettek s amelyek egyik lapjukon a tőzsde építőjének, Alpár Ignácznak s a tanács elnökének, Kornfeld Zsigmondnak dombormívó képét, másik oldalukon pedig a tőzsdepalotát tüntetik fel, elkészültek. A tanács kimondta, hogy ez az emlék egy arany-példánya, már fennálló határozat értelmében, köszönőlevél kíséretében Alpár Ignácznak adandó át, második példány pedig a tőzsde őrületében tartandó. A harmadik példányt a tanács még az ülésen elnökének, Kornfeld Zsigmondnak adta át, öt ez alkalomból lelkes ünneplésben részesítve. A napirend során a tanács sajnálattal vette tudomásul, hogy Weiss Fülöp és dr. Kohner Adófi tőzsdetanácsosi tisztviselőkről lemondottak s működésükért köszönetének az ülés jegyzőkönyvében adott kifejezést. Elrendelte a bolgár fejedelmi kormány részéről az 1890. évben kibocsátott 6%-os vasúti zálogkölcsonkötvények, továbbá a Lechner rákosi téglagyár és a marosvásárhely-szászrégeni helyi érdekű vasút részvénytársaság részvényei jegyzésének beszüntetését. Ezek után a tanács a folyó ügyeket intézte el.

A Korona Takarékpénztár közgyűlése. Az Országos Korona Takarékpénztár m. sz. ma tartotta meg XI. közgyűlését dr. Bochor Károly egyetemi tanár elnöklése alatt. Az igazgatósági jelentés konstataciója, hogy az intézet a lefolyt krízis alatt is, helyét teljesen megállította, még a legnehezebb időben is egy tagnak sem mondotta fel a kölcsönét és egy tagnak sem vonta meg a hitelét, sőt a helyzet szánálásában is a többi jó szövetkezetek érdekében sikeresen előlért. A tagok nagy meglepéssel vették tudomásul a jelentést, amely szerint a tiszta nyereség a lefolyt üzletében is 61.651 koronára rugott és a mérleget elfogadták, valamint a felmentvényt megadták. Ezután pedig dr. Várkonyi Kálmán indítványára az igazgatóságnak és dr. Bochor elnök, valamint Roitter Lajos vezérigazgatónak és a tisztviselői karnak is jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Az intézet, amelynek szolidaritását és a realitását a mostani mérleg is visszatükrözteti, üzletészeit (6 évesek) 347 koronával, az 5 és fél éveseket 314

koronával honorálja. A 100 koronás törzsségi pedig 6 korona osztalékban részesíti. Végül Bochor elnök indítványára köszönetet szavazott a közgyűlés Wekerle Sándor miniszterelnöknek, aki a szövetkezetek ügyét felkarolta és támogatta. Eről a miniszterelnököt értesíteni fogják.

Osztások a magyar ipar ellen. Egyes bécsi lapok félre nem érthető tendenciával azt a hírt terjesztik, hogy a magyar kormány visszavonta az annak idején kiadott rendeletét, mely szerint a magyar állami és közhivataloknak csak magyar gyárak vizsgéjével ellátott papírost szabad beszerezni. Az Országos Iparegyesület papírosipari szakosztálya azt közli most, hogy ez a hír teljesen alaptalan és csak a hivatalok és a nagy közönség tévútra vezetésére szolgál.

Az adóreformról. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok egyenes adóinak reformjavaslatáról tartott ma nagy és érdekes felolvasást lovag Falk Zsigmond az Országos Iparegyesület összes szakosztályainak ülésén. Falk szerint a bank alakulásokkal a nyilvános számadásokra kötelezett vállalatok adóügyi iránt is szélesebb körben terjedt el az érdeklődés s amint az üzleti adó kérdéseivel behatóbban foglalkoztak, ráirányult a figyelem jelen üzleti adótörvényünk hiányaira is, amelyek orvoslást igényelnek. Az új adóreformjavaslatok fenntartják az eddigi hozadéki adót, nevezetesen a föld, házkészítési és tőkekamatadó általános jövedelmi pótdadó elejtése mellett egy új általános jövedelmi adót létesítenek, mely az összes hozadéki adókkal már érintett jövedelmeket együttesen progresszív adótétel mellett újból adó alá vonja. Az adóreformjavaslatok jövedelmi adót vetnek ki a részvénytársaságokra is, melyeknek kétszeres jövedelemadóval való megadóztatását tervezi, ami kétségtelenül igaztalan és méltánytalan. Ismertetve ezután az e tekintetben Ausztriában főforgó állapotokat s arra a konkluzióra jut, hogy a magyar adóreform-javaslat szigorúan megtartja a kereseti adónál a hozadéki adórendszer követelményeit. Előadó szerint a tételes adótörvények tanulmányozása során is mindig a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója az, amely a legkonkrétebb adatokat tartalmazza és amely leginkább apellál egy a jogász, mint a kereskedő szakértelmére. Előadása célja, hogy minél többen foglalkozni a részvénytársasági adójavaslatlaltal egy általában, mint részleteiben, úgy, hogy addig, amíg a javaslatok törvényre válnak, azokból kiküszöbölhetők legyenek mindazon ellentétek, melyek a javaslatban egyes kérdésekben megnyilatkozó fel fogás és a kereskedői felfogás között fennállanak.

Kossuth Ferenc és a fehérmű ipar. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a fehérmű ipart, különösen pedig a munkásnép által használt fehérművek készítését szélesebb körben kívánja terjeszteni és ez okból felhívta az ország összes kereskedelmi és iparkamaráit, lépjenek érintkezésbe az illető vállalkozókkal és tudják meg, mily feltételek alatt volnának a vállalkozók hajlandók ezen gyártási ágat kiterjedtebb mértékben felkarolni. Sajátságos jelenség, hogy éppen ezen legolcsóbb ipari termékekből a bevétel Ausztriából évről-évre növekedik.

Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács ülése. Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács kereskedelmi oktatási szakosztálya ma délután dr. Matlekovics Sándor v. b. t. t., főrendiházi tag elnöklésével a kereskedelmi minisztérium tanácstermében ülést tartott. A kereskedelmi szaktanfolyamok szervezete és tanterve tárgyában előadói javaslatot fektűt a tanács előtt, amelyet Mártonffy Márton udvari tanácsos, iparoktatási főigazgató dolgozott ki. A tárgyalás során egyhangulag domborodott ki az a kívánalom, hogy a gyakorlatban levő kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak továbbképzésére a kereskedelmi tanfolyamok fejlesztésének és a kereskedelmi érdekeltségük ily tanfolyamok szervezésében államilag is támogattassanak. Az előadói javaslatot kisebb módosításokkal egész terjedelmében elfogadták.

Adria hajók forgalma. Érkezett: December 27-én Andrassy Nizzából Genuába, Stefánia Rouenből Cardiffba, Rákóczy Barcoloniából Valencziába, december 28-án Szent László Valencziából Fiumébe, Lederer Sándor Napolyból Genuába. Indult: December 26-án Szent István Valencziából Greenockba, december 27-én Árpád Messinából Napolyba, Kassa Messinából Cataniába, december 28-án Tisza Triesztből Bariba, Zrinyi Bariból Cataniába.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Elektromágneses gyógyítás.	Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Ideggyengeségi állapotok
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Almatlanság.
Kék fényvel való kezelés.	Hűdés (Paralysis).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Idegfájdalmak. zsábák, (Neuralgiák, ischias).
Villamos fényfürdők.	Szívbetegségek.
Villamos masszázs (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, huygsavas lerakódások, izületi és csontbajok.)
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Szókrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok. (Elhízás)
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok Bőrviszketeg
	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszóság.)
	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 3-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
 kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Daczára szilárd külföldi jegyzéseknek — Amerika I centtel emelkedett — nálunk határozottan, lanyha lett az üzlet. A fogyasztók állandó tartózkodása az árutulajdonosokat engedékenyvé teszi és amint már többször jelentettük, az árak most lefelé gravitálnak. Aránylag legjobban tartja magát a buza ára, mert ezen cikknél árutömeget nem igen látni. Ellenben rozstot már nagyobb engedményekkel sem igen lehetett eladni. Az októberi terminusok ma jelentékenyen csökkentek. Októberi buza 15 fillérral, októberi rozs 20 fillérral lett olcsóbb. Áprilisi buza csak 5 fillérral, tengeri zab pedig 3-4 fillérral mérsékelte a kurzusát. A készáru piacon csekély forgalom volt csökkenő árak mellett.

Eladatot:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 kg. 26.60 korona. 6-buza, 250 mm. 80.5 kg. 26.60 korona, 6-buzára, 300 mm. 78 kg. 26.35 korona, 500 mm. 77 kg. 26.40 korona, 100 mm. 77 kg. 26.10 korona, 150 mm. 77.5 kg. 26 korona, 100 mm. 76.5 kg. 26 korona, 100 mm. 76.5 kg. 25.90 korona, 100 mm. 76 kg. 25.80 korona, 500 mm. 76 kg. 25.80 korona, 100 mm. 76 kg. 25.80 korona, 100 mm. 76 kg. 25.70 korona.
Pestvidéki: 200 mm. 76.5 kg. 25.70 korona, 100 mm. 76.5 kg. 25.70 korona.
Bácskai: 100 mm. 76.5 kg. 25.80 korona, 50 mm. 77 kg. 25.80 korona.
Uj-tengeri: 200 mm. 13.95 korona, paritás.
Zab: 130 mm. 15.35 korona, 100 mm. 16.50 korona, 100 mm. 16.25 korona, 100 mm. 16.55 korona, 100 mm. 15.50 korona, dohos.
 Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalmi.

1907. december 27-161 december 29-ig.

Erkezett: Elszállított:

Buza	15653	—
Rozs	6096	100
Arpa	3951	202
Zab	3193	—
Tengeri	1329	—
Liszt	105	16876
Korpa	300	3649

A határidőpiacon kőitetett:

Dőletölt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. áprilisra 13.24, 13.15, 13.18.
 Buza 1908. októberre 11.99, 11.01, 10.91.

SZÉN, koks, briket,
 antracit összes gazdasági
 ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75-26. Engros 164.

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 80.

Bürgönwozlm: ANTRACIT BUDAPEST.

Rozs 1908. áprilisa 11.72, 11.73, 11.64.
Rozs 1908. októberre 9.89, 9.92, 9.76.
Zab 1908. áprilisa 8.39, 8.40, 8.35.
Tengeri 1908. májusra 7.28, 7.32, 7.25.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.18	13.19
októberi buza	10.87	10.88
áprilisi rozs	11.77	11.78
októberi rozs	9.62	9.63
áprilisi zab	8.36	8.37
májusi tengeri	7.26	7.27

Délutáni forgalom.

Délután valamivel lanyhább irányzatra az árak pár fillérrel gyengültek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisa	13.16	13.17
Buza új októberi	10.85	10.86
Rozs 1908. áprilisa	11.75	11.76
Rozs új októberi	9.59	9.60
Zab 1908. áprilisa	8.34	8.35
Tengeri 1908. májusra	7.25	7.26

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde tulságosan nagy optimizmussal viseltetik a pénzpiacz javulásával szemben, melyet egyéb helyen a kellő értékre redukálunk. Ma is tápot nyert a szilárdság, mit jelentékenyen megerősítettek a helybeli és a bécsi vásárlások, aminek eredménye több koronás áremelkedés volt. Jelentékenyen emelkedett a 4 százalékos Magyar koronajáradék, mely már közel áll a 94 százalékos árfolyamhoz s a többi befektetési papirok iránt is mutatkozik kereslet. A szombati zárlathoz képest már a mai délelőtti folyamán ötkoronás emelkedést ért el a Magyar hitelrészvény, míg az Osztrák hitelnél az áremelkedés csak három korona. A többi bankrészvény is magasabb jegyzéssel zárult, a Rimamurányi részvény pedig hat koronával emelkedett. A helyi piacz forgalma gyenge volt. Az utótőzsdén már vesztett erejéből a szilárdság, mi főleg bécsi eladásoknak és realizálásoknak tudható be. Az üzlet részleteiről a következőket jelenthetjük: Az előtőzsde tartott irányzattal folyt le és az árfolyamok mérsékelt forgalom mellett csekély ingadozáson mentek keresztül. A déli tőzsdén buzdítás híján nyugodt irányzat uralkodott és az árfolyamok alig változtak, az alapirányzat azonban szilárd maradt.

Előtőzsde.

Előtőzsde tartott.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 639.75—640.75. Magyar hitelrészvény 767.—769.—. Osztrák-magyar államvasut 675.50—677.—. Déli vasut 150.50. Rimamurányi vasut 524.—528.—. Magyar leszámitoló bank 484.—484.75. Jelzálogbank 422.—. Városi villamos vasut 278.25. Magyar koronajáradék 93.65—93.75.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde nyugodt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 639.50—640.50. Magyar hitelrészvény 766.50—768.25. Osztrák-magyar államvasut 676.—676.50. Rimamurányi vasut 529.25—527.50. Magyar leszámitoló bank 484.—485.—. Jelzálogbank 421.50—419.—. Közüti vaspálya 555.25—556.25. Városi villamos vasut 278.50—280.25. Magyar koronajáradék 93.62¹/₂—93.70. Hazai bank 284.—284.25. Magyar osztálysorsjáték 1650.—. Magyar általános takarékpénztár 558.—. 5%-os orosz kölcsön 89.55.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 3.—4.—K, 8 napra 8.—10.—K, 1908. január végére 24.—26.—K.

Utótőzsde.

Az utótőzsdén irányzata lanyhább és gyengén zárul. Köttek: Osztrák hitelrészvény 639.75—637.50. Magyar hitelrészvény 767.—766.—. Rimamurányi vasut 527.25. Államvasut 674.—. Déli vasut 151.50—151.25. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 637.50. Magyar hitelrészvény 766.—. Jelzálogbank 418.25. Déli vasut 151.25.

BECSI GARONATŐZSDE.

Bécs, december 28. (Az Egyetértés távirata.)

A mai tőzsdén az irányzat lanyha volt, a konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól, de mivel kínálat alig mutatkozott, rozs mindössze 10 fillérrel, buza, tengeri és zab 5 fillérrel lett olcsóbb. Az északamerikai piaczokon az árjegyzések emelkedtek, a berlini és párizsi tőzsdé:en az irányzat a múlt hét végével bágyadt volt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.15—13.60 korona, mosoni 12.35—12.70 korona, tótfelvidéki 12.35—12.80 kor., déli vasuti 12.30—12.70 korona, marchfeldi 12.—12.25.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.90—12.15 korona, csepeli 12.20—12.40 kor., pestmegyei 11.95—12.20 korona, különféle magyar 11.90—12.10 kor., osztrák 11.75—11.95 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bácsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelvidéki 8.15—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65, győri 8.30—9.25 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.20—8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 7.90—8.10, új 7.50—7.70 korona, cinquantin 8.80—9.—, új 8.50—8.80 korona.

Magyar zab: selejtes 8.35—8.45 kor., közepes 8.45—8.70 korona, elsőrendű 8.70—8.95 kor., válogatott 8.95—9.20 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 30. Szilárd irányzattal nyílt meg a mai előtőzsde. Az összes értékek némileg emelkedtek, csupán az államvasuti részvények voltak elhanyagolva.

A kedvező irányzat az előtőzsde végeig tartott. A déli tőzsde megnyitásakor a kedvező irányzat tovább tartott, az üzlet későbbi folyamán a vezető értékek nyugodt forgalom mellett javult árfolyamaikat megőrizték. A zárlat nyugodt volt, az árfolyamok mérsékelt gyengültek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 640.—, Magyar hitel. 768.50, Länderbank 517.—, Államvasut 676.50 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 151.50 —, Alpési bányatársulat 602.25, Rimamurányi 528.—, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajár. 93.70, Orosz érték —, Török sorsjegy 183.—, Német márka 117.70.

A szilárd irányzat a déli tőzsdét is uralta.

1 óraker jegyzetek:

Osztrák hitel 640.50, Magyar hitel 768.50 Länderbank 407.50 Unio-bank 530.—, Államvasut 676.55, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 151.50, Gőzhajó —, Alpési bányarészvény 602.50, Májusi járadék 97.05, Magyar koronajáradék 93.75, Török sorsjegy 183.—, Német márka 117.70. Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 520.50, Orosz járadék 89.70, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, december 30. (Osztrák értékek zárlata.)

4-2 százalékos papír-járadék 97.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.60, 1860-as sorsjegy 148.10, Osztrák hitelsorsjegy 460.— Angol osztrák bankrészvény 290.50, Bécsi Bankverein 516.25, Osztrák-magyar bank 17.78, Déli vasut 150.—, Dunagőzhajózási társaság 976.—, Dohány részvény 404.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.72, Osztrák Lloyd 425.—, 4-2 százal. ezüst járadék 96.95—98.90, Osztrák koronajáradék 97.05, 1864-es sorsjegy 253.50, Osztrák hitelintézeti részvény 639.10, Unio-Bank 529.75, Osztrák Länderbank 408.50, Osztrák-magyar államvasut 675.25, Elbavölgyi vasut 424.—, Alpési részvény 601.50, 20 frankos 19.18, Londoni váltóár 241.45, Lipótkohó 420.—, Töröksorsjegy 182.75, Gyengébb.

Bécs, december 30. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 110.75, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.75 Magyar hitelbank részvény 766.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 483.—, Rimamurányi 527.40, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 410.—, Magyar koronajáradék 93.60, 4 százalékos magyar államhitelem.

köv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.—, Kassa-Oderberg vasut részvény 362.—, Magyar jelzálogbank 418.—, Magyar keresk. bank —, Kassa

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, december 30. (Saját tudósítónktól.)

A mai tőzsde megnyitásakor határozatlan volt az irányzat, nemsokára azonban az összes értékekben szilárdabb irányzat érvényesült, amely a későbbi folyamatban különösen a magánleszámitolási kamattal alábbszállása következtében még fokozódott. Ennek daczára az üzlet igen szűk határok között marad, miután a magánmegbízók nem vettek abban részt. Bankok a külföldi tőzsdékről érkezett kedvező jelentésekre emelkedtek, főleg miután az utolsó newyorki bankkimutatás alapján a nemzetközi pénzvizonyok javulását lehet remélni. Amerikaiak gyöngye megnyitási árfolyamok után később szintén javultak, különösen paczifik részvények, Meridional és Földközi-tenger vasut részvény hazai számlákra történt vásárlásokra 3 százalékkal emelkedtek. Bányaeértékeket eleinte a bányatörvényvel kapcsolatban álló javaslat elvetése kedvezőtlenül befolyásolta, kivéve a Laurakohó részvényeit, amelyek a küszöbön álló alapítkeemelésre való tekintettel szilárdságukkal tüntek ki. Járadékok közül élénk forgalom mellett főleg a 3 százalékos birodalmi kölcsön és japániak emelkedtek, előbbieket 0.20 százalékkal, utóbbiak 0.20 százalékkal Zárlat felé bányaeértékek a készpénzpiacz kedvetlen hangulata miatt hanyatlottak. Osztrák értékek is, amelyek eleinte jelentésekre szilárd irányzatuk voltak, gyöngén zárlattak. Magánleszámitolási kamattal 6 és egy negyed százalék, utimón tul 9 százalék.

Zárlatok jegyzetük: 4-2 százalékos papírjáradék

—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.— osztrák hitelrészvény 200.80, Déli vasut 28.— orosz bankjegyek 214.25, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.—, Disconto Commandit 171.30, Dinamit-truszt 157.50, Harpeni 195.75, Unifikált török járadék 93.80, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.25, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 196.—, Gelsenkircheni 193.90, Laurakohó 217.60 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) december 30. 4-2 százalékos papírjáradék

—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.45, Osztrák hitelintézeti részvény 200.70, Osztrák-magyar államvasut 144.30, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.65, Bécsi Bankverein 130.10, Villamos részvény 145.70, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.80, 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.75, Osztrák koronajáradék 96.75, Magyar koronajáradék 93.35, Osztrák-magyar bank 127.30, Déli vasut részvény 28.10, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.80 Párisi váltóár 81.45, Unio bankrészvény —, Alpési bányarészvény 299. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) december 30. 4-2 százalékos ezüstjáradék

98.30, 1860. sorsjegy 148.—, Déli vasut 27.90, 4 százalékos Aranyjáradék 96.50, Osztrák hitelrészvény 200.70, Osztrák-magyar államvasut 144.70, Olasz járadék 103.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.20 Szilárd.

London, december 30. Angol consol

—, Páris, decz. 30. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.47, Osztr. aranyjáradék 96.60, Magyar aranyjáradék 94.90, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 496.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi köv. 317.—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 86.80, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 94.80, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 503.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.82, 4 százalékos unifikált török jár. 94.—, Török sorsjegy 170.—, Török dohányrészvény 426.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 445.—, Magyar jelzálogbank 452.—, Banque de Paris 14.40, Banque Ottomane 691.—, Osztr. magyar Államvasut 730.—, Déli vasut 157.—, Meridional vasut 700, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann

3000 darab Frottir-törülköző 25 kről kezdve. Játékok, disztargyak minden elfogadható árban amíg a készlet tart.

Vidéki rendelések pontosan eszközöfötnek.

Pfeifer Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám
Andrássy-ut 17. sz.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárusítás

Tennis flanel méterje	most	13 1/2 kr.
120 cm. angol cheviot, női ruhákra	most	39 kr.
Új galér, egész finom	csak	12 kr.
Fegyházban kötött női harisnya	csak	20 kr.
Kötött férfi divat harisnya	csak	33 kr.
Férfi ing puha mellű	csak	1.55 kr.
Egész finom, férfi köpper nadrág	csak	1.45 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	csak	1.38 kr.
12 drb. angol batist zsebkendő	csak	1.25 kr.
Planell portörölő, egész nagy	csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	csak	1.75 kr.
Női ing ajour betéttel	csak	98 kr.
6 szem. szines kávé atour készlet	csak	2.95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	csak	98 kr.
Tiszta eiyem férfi nyakkendő	csak	39 kr.
Selvem lottszoknya, ajour fodortal	csak	8.75 kr.

SÓ

gen-

nyítás.

m. Lift.

atok:

g (neu-

ria.)

lapotok

s).

szabák,

hias).

e (Rheu-

arakodá-

csontba-

(Elhízás

keteg

ajhullás

.

ig. —

pektus

zsdsde

nek —

tározot-

ndó tar-

enyenyé

az árak

n tartja

nél áru-

már na-

eladni,

csök-

eri rozs

5 fill-

rsékelte

orgalom

6.60 ko-

rona,

00 mm,

10 ko-

0 mm,

90 ko-

mm. 76

korona,

korona,

ona, 50

paritás.

n. 16.50

. 16.55

rtendők.

ig.

tt:

ly

80.

PEST.

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 30. —

Kinevezések. A miniszterelnök dr. Kun József miniszteri fogalmazót miniszteri segédtkarrá, az igazságügyminiszter Orémus László zsidói járásbírói telettkönyvi átalakító díjnokot a járásbírói járásbíróshoz irnokká;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Vízzy Ella okleveles tanítónőt az eleki állami népiskolához rendes tanítónővé;

a trencsényi törvényszék a csaczi járásbíróshoz mellé a pémet és tót nyelv nyelvre állandó tolmácsná dr. Orván Emil csaczi ügyvédet

és a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Kondray Márton végzett joghallgatót a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjazott joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A beszercei törvényszék elnöke, Sebesi Pál beszercei törvényszéki és Balás Péter beszercei járásbírói hivatalozólakat kölcsönösen áthelyezte

Pályázatok. A debreczeni pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtkári, a nyitrai pénzügyigazgatóságnál egy szemlézi, a beregynyóújfalusi járásbíróshoz telettkönyvi átalakító-díjnoki állásra 2 hét; a kolozsvári tudományegyetem orvostani intézeténél szolgáló állásra 4 hét és a nyitrai pénzügyigazgatóság kerületében több pénzügyi, vigyázói állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Ki nem hallotta még híret!!

Advertisement for 'Takats' medicine, featuring a portrait of a man and text describing its benefits for various ailments.

Most jelent meg közel 400 lapon az

ATHENAEUM 49-ik ÉV-FOLYAM. NAGY KÉPES NAPTÁRA 1908-ik SZÖKŐ-ÉVRE.

Mindeneket érdeklő, bőséges tartalommal jelent meg az Athenaeum Nagy Képes Naptárának 49-ik évfolyama, melynek minden sora fontos és érdekes tudnivalót mond. Tiszti Címháza pontos, hivatalos adatok alapján készült, melyek a nyomás napjait tüzetesen kijavították. Tartalmából a következőket emeljük ki: Bélyegilleték, csillagászati naptár, nevezetes korszakok és kor-számítások Törvénykezési szünnapok. Országos színek. Uralkodók. Az elmúlt év összes eseményei, számos képpel. Gazdag tartalma ismeretterjesztő rész. Szép-irodalmi részét a legnevesebb írók szolgáltatták. Közhasználati részében a különböző tájékoztató Budapesti Kalauz. Sorsolási értesítő. Posta-és távirat-árszabály. Tudnivalók a postatakarék-pénztárról. Bérkocsi-szabályrendelet. Külföldi uralkodók. Névnapijegyzék. Éropénz- és átmérték összehasonlító táblázat. Teljes Tiszti Czimtar. stb. stb.

ANagy Képes Naptár tartós, kemény, félvázonkötésben 2.60K.

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54).

Sok millió hever

Egész évre K 2.50

HITELES MERKUR Budapest, Ferenciek-tere 6. Kérjen mutatványszámot!

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg térlik és nincsenek adia vissza megromlott egészségét és állította helyre testi és lelkierejét — speciális gyógymódunk. Olyási sikereket ért el gyógymódunk egész Európában, amit az intézet hítelos iratokkal bárkinak bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazások tökéletessége, valamint a betegnek irant tanusított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalapabb vizslálási módszerek, mind hozzá járultak az elért kiváló eredményekhez. Előadásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azo at fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk. Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le azonnal baját, amelynek pontos átanulmányozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógy-szerkelet is — a legnagyobb titoktartás mellett. Leveleibe válaszoljuk meg a kérdéseket. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elő otlik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás mezzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palóc az ő speciális gyógymódjával még a leg-elhanyagoltabb esetekben is, a bujkoros sebeket, hulycsát, hólyag-, ideg és háterincz-bajokat, sérveket az on-fertőzés és szilissis utóhatásait, magomlést, elyengült férj-erőt (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, vérbajokat, nőrbetegségeket és a női nemi szervek minden beteg-ségeit, valamint mindezen felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intézeti kezelés, külön varoterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Palóc onnraga és egyedül végzi naponta délelött 10 óratól délután 5 óráig, (vasárnap déli 12 óráig.) Cím: Dr. Palóc specialista volt kórházi orvos Budapest, VII. Rákóczi Kereszt-út 10.

feleltetendő, mivel a sor-sajgytulajdonosok neza já-talnak megbísható sorozolási lapot. Ezért járassa a Hiteles Merkurt. Egész évre 2 kor. 50 fillér. Megjelen havonta 2-szer. A Hiteles Merkur előzetlő ingyen kapnak egy évkönyvet a január 2-iki számhoz mel-lékelve, mely az eddig ki-sorsolt, de föl nem vett ny-reményeket közli. ingyen kapnak egy sorozolási nap-tár, mely sorajgytulajdo-nosokat érdeklő tudnivalókat tartalmaz. ingyen játszanak 50 sorajgy ny-reményre.

Advertisement for 'Szép mell' (Beautiful Breast) featuring a woman's silhouette and text about 'Pilules orientales' (Oriental Pills) for breast health.

M. kir. államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetősége 54350-907. szám.

Versenyfargyalási hírdetés.

(Felső és alsó aczelöntés gázgörekék szállítására.) A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzlet-vezetősége a vonalai szükségletének ledezésére 1908, 1909 és 1910 évben szükséges 180 drb, alsó aczelöntésű gázgörekék szállítására ezennel nyilvános pályázat-ot hírdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnél megszereshető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségeinél megtekinthető; ugyancsak az emlitett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák alatt szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek is, mely utóbbiak a m. kir. államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők. Az általános feltételek ára 50, a különlegeseké pedig 30 fillér darabonként, melyhez postaszállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is beküldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok és az ivenként 0 filléres magyar ok-mánybéllyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen külczim-mel: »Ajánlat az 5.350-907. számú pályázati hírdet-ményben kiirt anyagokra« 1908. január 25-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez benyujti tandók, vagy postán beüldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a m. kir. állam-vasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnél az aján-latok fel tognak bontatni, mely alkalommal is jelen lehetnek, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek ér-fékének megfelelő 5 száz lék készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. január 24-ik nap anak déli 1 órájáig a budapest-jobbparti üzletve-zetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján be-küldendő.

Azon felek, kik a postatakarékpenztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarék-pénz ár útján is letehetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az er-ről nvert letéti egy nem esztelendő, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizovnitó postai feladó ve-vény, vagy esetleg a letéti írv másolatja melléklendő.

Az itt elsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegi, pecséttel le nem zárt, sértett bori ékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezeti, a pótlólag vagy esetleg táviratilag tett és o y ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz elő-legesen le nem tó etett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1907, december hó 19-én.

Az üzletvezetőség.

Large advertisement for 'IDEGES EMBER ÖN?' (Nervous Man Yourself?) featuring a large cross graphic and text about a medicine for nervousness.

Akkor használja rövid ideig az A földi Fehérkeresztes sós-horszeszt, Hatása meseszerű,

SZÍNHÁZAK

Kedden 1907. december 31-én

Népszínház

Pry Pál.
Vigjáték 5 felvonásban. Irta John Poles. Fordította Csiky Gergely
Hardy békébró Ujházi
Hardy Frank Falfi
Witherton Gabányi
Pry Pál Rózsahegy
Doubledot Latabár
Simon Körösmézel
Eltz, ezredes leánya Ligeti J.
Kezdeté 7 órakor

M. Kir. Operaház

Jancsi és Juliska
Mese 3 képből. Zenejét szerző Hammerdick. Szövegíró Vezse Adolphe. Fordította Ábrányi E.
Várdi
Andri Valent
Panna Várdy M
Jancsi Jermekai Payer
Juliska Jermekai Payer
A vasoru bába Bertis M
Altató bácsi Völgyi
Harmat bácsi Faloczin
Utána

A BABATÜNDÉR

Látványos ballet 1 felvonásban Szerző Fasserter és Gaul.
Kezdeté fél 5 órakor.

Király színház

Varázskeringő
Operett 8 felvonásban. Irta Dörmann és Jacobsch. Fordította Mérosi Adolt. Zenejét szerző Strauss Oszkár.
Személyek
XIII. Joahim Németh
Lothár Papir
Hoiéna Petrás S.
Niki Rathonyi
Guszt Csapó
Friderika Quley G.
Francs Oivós G.
Vendolin miniszter Szabó
Sietemund lakai Sárány

Várszínház

Zárva

Uradia színház

Marokkó
Kezdeté fél 8 órakor

Népszínház-Operera

Tündérszerelem
Fantasztikus operett 8 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenejét szerző Huszka Jenő.
Máté Körtby
Borbála, a felesége V. Agn L.
Gerő, a fiuk Körvel
Órzo, a lányk Tallán
Csalahár, baktor Nagy
Csalahérné Izsóné
Vizi király Horváth
Csilla, leánya Della Donna
Czincser, ticsök király Virág
Remete Ssekely
Mari, parasztlány Bátorfi G.
Kezdeté 8 órakor

Magyar színház

GRETCHEN.
Tréfa 3 felvonásban. Irta Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó sándor.
Személyek
Von der Plein gróf Lóránt I.
Dr. Schwegelmann Forrai R.
Moelqué P. Tarncki G
Beinage Tarnay
Milla Hajós M.
Tilda Harmos L.
Grete Gloom Mészáros G.
Francziska Kacsóh F.
O. jensége Csontos
Von Ströhe Héthely
Emma Németh L.
Bian, polgármester Baross
Tobisch Körmend
Niemann Rátay
Kezdeté fél 8 órakor

Magyar színház

GRETCHEN.

Tréfa 3 felvonásban. Irta Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó sándor.
Személyek
Von der Plein gróf Lóránt I.
Dr. Schwegelmann Forrai R.
Moelqué P. Tarncki G
Beinage Tarnay
Milla Hajós M.
Tilda Harmos L.
Grete Gloom Mészáros G.
Francziska Kacsóh F.
O. jensége Csontos
Von Ströhe Héthely
Emma Németh L.
Bian, polgármester Baross
Tobisch Körmend
Niemann Rátay
Kezdeté fél 8 órakor

Vigszínház

Osztrigás Miczi.
Böhözát 8 felvonásban. Irta: Georges Feydeau. Fordította dr. Báldi Izor.
Személyek
Petypon Balassa
Gabriella Kiss L.
Corignon Góth
Osztrigás Miczi Varsányi
Montgouart Győző L.
Marolier Tapolcai
Valria Kaszálky
Chanteau Hegedűs
Kezdeté fél 8 órakor

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
1908. január hó 1-től új műsor.

Socurs Blanche combinált trambolin jelenet.
FREDEDLAWI
a világhírű átváltozó-művész új műsorral.
Egy perczet késvé, bohózat tragikus befejezéssel.
Narry Hopkins, világbéke egy ketrecben
Uj! **MORICZ, A FIATAL Uj!**
bohózat 1 felvonásban. Irta: Kardos Andor.
Azonkívül az összes újonnan szerződött attrakciók és magánszámok fellépnek.

— Az előadás kezdete este 8 órakor. —
Mindon ünnepe- és vasárnap délután 1/4-ór előadás mersékel! helvákkal.
A télikerthben reggeli 6 óráig **HEGEDŰS GYULA** elsőrendű cigány zenekara hangverseny.
A télikerthben éjjeli 12 órától reggeli 5 óráig

NAGY BALL MABILLE

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDRANN IMRE igazgató. VI. Nagyvező-u. 17

Ma kedden
nagy Sylvesteri előadás
RUTH ST. DENIS

legutolsó fellépés
Harry Lamore

bemutatókozása.
A decemberi műsor bucsuzása.
Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel a nappali péntektől 10-11 óráig és d. u. 8-10-ig
A télikerthben reggeli 6 óráig **VOROS ELEG** cigányzenekara hangverseny.

TATRA-MULATO

VII. KIRÁLY-UTCA 77.

Sensatiós decemberi műsor
Este 10 óráig: **VARIÉTÉ MŰSOR.**
Este 10 órán túl:

Nemzetközi Cabaret
Conferecier: **Bauer György.**
Az előadás kezdete 8 órakor.

Fahöltyek! Fenntartott helyek!
Telefon 15-10.

HELVÉZIA KÁVÉHÁZ

Andrássy-ut 35. szám.
Minden este cigányzene.

Nászajándékok

jubileumra díszárukat, evő-
eszközök, mülpári cikkeket

részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepén

Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségei az arcbőrnek. Ez ellen a legbiztosabb és leghatásosabb óvszer a **Rogátsy-féle**

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arc és kéz a legdurvább időjárásnak is ellentáll; a testbört puhán, üdén és tisztán megtartja.

A **Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX** eltüntet szőplőt, pörsonyt, atkát mittessert patanási, májfoltot, a ráncos bőrt bársonysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.

Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen. Kitűnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájjápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tűkőrsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana.

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kimérve
Egyedüli **Rogátsy Kálmán** drogéria Bpest, Rákóczi-ut 10. készítője
Figyeltünk a **ROGATSY** névre.

Nagy újévi vásár!
Szövet blous frt 1.20-tól kezdve.
Bársony flanel blous forint 2.25.
Selyem blous frt 3.50-tól kezdve
a legújabb kivitelű.
Csipke blous frt 6.50, 7.50, 8. —
tölzész szövet mérték után is készülnek
Redlich J. Lipót, Bpest,
Andrássy-ut 58. és Andrássy-ut 50.
Otcigou sarok.
Úri és női divat áruházában.
Ugyanott cretonok, ilanelok és szövetek méter száma is kaphatók.

Helyiségváltozás

miatt
NEUMAYER FÜLÖP
Budapest, V., Váci-körut 2. és 4. szám
alatt lévő

összes árukészletei
mélyen leszállított árban
kaphatók.

Mindennemű szőnvegek, bu-
torszövetek, függönyök, ágy-
és asztalterítők, átvétők,
matracz-csinvatok stb. stb.

1908 év elején üzletét
V., Deák Ferencz-tér 1. sz. alá
helyezi át.

TELEFON 11-21. TELEFON 11-21.

HETI MŰSOR.

December—Január	Nemzetl Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Népszínház (Vi.-Opera)	Magyar Színház	Var Színház	Granie
1 Szerda	kamélias holgy Ember tragédiája	Hunyady László	Nincs eivamoini valója? Ord g	Janos Vitez Varazskeringő	A bálkirálynő	Raffles Gretchen	—	Az élet komedia Marokko
2 Csütörtök	A vetélytárs	Eladott menyassz.	jó kedvu Maty	Varazskeringő	Tündérszerelem	A dada	—	Marokko
3 Péntek	Nászinduló	—	Az aczókirály Tiszti huska Couliszet ur	Varazskeringő	Tündérszerelem	Gretchen	Bajazsók	Marokko
4 Szombat	Az igazság felé Az utolsó fejezet	Fidelio	Patachon	Varazskeringő	Tündérszerelem	Virágos csónak	—	—
5 Vasárnap d. u. este	A forradalmár Az igazság fele Az utolsó fejezet	Manon	Osztrigás Miczi Patachon	Vig ozvegy Varazskeringő	Denever Tündérszerelem	Gyurkovics Virágos csónak	—	A tenger Marokko

SZÍNHÁZAK

Kedden 1907. december 31-én

MODERNSZÍNHÁZKABARET

Andrássy-ut 89.

TELEFON 03-10.

5

színpadi tréfa

24

mulató, művezi magánszám

3

kozgató kis bohózat

ERŐK: Szomaházy, Hel-

tal, Molár.

SZEREPLŐK: Medgyaszay

Vilma, Vörös M., Kégl J.

Ilona, Pócs L., Nyáry,

Bárony, Kabók, Horos.

Kezdeté 9 órákor.

„APOLLÓ-SZÍNHÁZ”

(TELEFON 68-39.)

Egy lovagnó színelmi dráma.

Angol akrobaták. Ultramo-

dern lakasberendezés. Elve-

sztett nadrag.

Menekülés egy égő hajóról.

Ujvi szerencse kívánatok.

Londoni kutya kiállítás.

Japán akrobaták.

Lóverseny és szerelem.

(A színen leg sikerütebb

ujdonsága.)

Kezdeté fél 5 órákor.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.

BONBONNIERS. Telefon 52-88.

Minden este 9-től 12-ig a januári

új műsor

4 új színdarab! 25 új cabarettám! 4 új színpadi tréfa

FEJLEPNEK: Nagy Endre, László Rósi, Fereny Károly

Fabian Kornélia, Balogh Böke, Bibor Olga, Kepf Jolan,

Sajó, Hussár, Gabányi, Mahr, Kövály.

Jegyek: Bárd-nál Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipser-nél

Andrássy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-körút 28.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Rendező: Rott Sándor

Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.

Ma, 1/4 10 órákor: Leánynézőben.

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor

1/4 11 órákor! Ujdonság! 1/4 11 órákor!

„Kirándulás a szabadba”

(Ein Ausflug in's Freie) (Cabarett) előadja a Folies

Caprice egész személyzete. Rendezők: Geiger Izó, Leit-

ner és Rott Sándor.

11 órákor Terbitsch Sándor új színdarabjal

Végül „Ländliche Unschuld”

Burlesk bohózat írta: Satyr. Rendező: Werner Manó

Happali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-6 órai Casino de Paris-ban minden este

1/2 12-től angol és francia különlegességek fellépé

RIVOLI műtermében

Budapest, Rákóczi-ut 30.

készülnek csak elsőrendű művészes és minden alka-
lomra kiváló ajándékokat képező ényképkülönlegességei
u. m. modern arcképfelvételek, kis és régi kepek
után nagy ácsok, festmények, selyem- és bársony-
arcképes dísz tárgyak, ékszerekbe való olajfestésű
gyöngyház alapú üveg és beégetett porcellán képek.
Esti felvételek. — Telefon. — Miről kíván díj-
talanul árjegyzéket?

Selyem és szövet uj- donságok.	Függöny égytörű és paplan.	Smyrna és Axminster szőnyegek.	Vászon és asztalomlók
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------

Olcsó választék. Olcsó árak.
Rosenberg és Quitt
VII., Király-utca 32. szám.
Alapították 1895.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
NATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 8. sz. ahol szem-
üvegek és látésvégek is legelőszöbben kaphatók
— Magyar Árjegyzék bérmentve —

Benoid-gáz
világító készülékek és motorgenerátorok
A legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán
alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kiseb-
b telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen,
csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kelte-
metlenségei nélkül, bárhol (hatósági engedély nélkül)
felállíthatók és bárki által kezelhetők — Generátor-
készülékek, egy világításra, mint erőátviteli csatlakra
többféle nagyságban készülnek.
Magyar Benoid-gáz Részv.-társ. Arad.
Raktár és iroda:
Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Nem kell többé 10.000 frtos régi hegedű,
mett
Reményi Mihály
műhegedű-készítő, a m. kir. Zene Akadémia
házi hangszerese legújabb találmánya
által (hangfokozó gerenda) annak bár-
mely hegedűbe vagy gordonkába illesz-
tése után az sokkal jobb, nemesebb és
erősebb hangot kap.
Készesség minden egyes hangszerre. Reményi
szakkészítésműhely új hegedű pótolják a drága
mészár pedúket, mutat a legnagyobb hangver-
senyteremben megfélemlenek, bizonyították, hogy
hogy (Levy Steil) a legnagyobb hegedű művész
a Vígadó nagy termében egy Reményi-féle új
hegedű sikeresen hangversenyzett.
Hegedű készítes és javítási műterem.
Budapest, Király-u. 58. Árjegyzék bérmentve.

3 ÚJ SZÓ...
ALTVATER
GESSLER
BUDAPEST
GESSLER-SIEGFRIED
JÄGERNDORF-BUDAPEST
GESSLER-FÉLE VALÓDI
DANUBIUS
MUSTÁR
KIVÁLÓ UJDONSÁG

Dr. Trankóczy Ottó-féle Gyógykeserű likör. (Kraft bitter.)
Kiszáradlag samatos gyógyfüvekből készült. — Melegíti és erősíti a testet. — Elősegíti és fokozza az étvágyat.
Vezérköpnyűvel Steiner Gusztáv Budapesten. Gyóg. Stein és Robitschek Bécs, III.

Hol kell Erényi-Ichtiol-Salicilt használni?

- Ahol a viszketegségi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
- Ahol a sömörös viszketegségtől nem tudnak megszabadulni.
- Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
- Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
- Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
- Ahol az excema gyakran mutatkozik.
- Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
- Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
- Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
- Ahol az ótvár nem volt eddig gyógyítható teljesen.

As eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil” 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:
Erényi Béla DIANA-gyógyszertára
Budapest, Károly-körút 5.
(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)
Több mint egy millió készülővel és készített be a világ minden részéből.

- Hermes• levélrendezők,
- Hermes• számlarendezők,
- Hermes• gyorstízők,
- Hermes• iratgyűjtők,
- Hermes• iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem, úgy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára.
BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12.
(saját házban), Telefon 27-48.
Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.

Pénzt butorra

zongorára, varrogép, ke-
rékpar, könyvek, kocsik,
automobile currens-
arura feltűnő olcsón be-
raktároz. Már beraktá-
rozott tárgyakat maga-
sabb előleg nyújtással
kiváltunk **Tauszik és
Társ** Gyar-utca 21
Telefon 83-97.

Captol

Egyetlen, tudományos **hajvíz**, Dr. mag. FICHHOFF, elbelsőldi egészségügyi tanácsos uta-
sítás alapján, a hajidegek izgatására.
Specificum korpaképződés, a fejbőr viszketése és hajhullás ellen.
Egyedül **Ferdinand Mühens** cs. és kir. udvari szállító
gyáros Kőln a Rh.
Fiókraktár: Bécs, V.-A. Neumühlgasse 3. Kapható a gyógyszerárakban droguériákban és illat-
szerüzletekben.

PENZ

kölesön sorsjegyekre, érték-
papirokra

Erzsébet sorsjegyre 7.- K	
Jósziv	7.50
Magy. v. f.	28.-
Bazilika	18.-
Olasz v. f.	34.-
Osztr. v. f.	40.-
Hazai	80.-
Conv. Jótélelm.	240.-
Hazai sorsjegyre K 120	
Konvertált Jótélelm. K 240	

A kölesön 2 koronánál kezdődő apró részletekben tör-
lészhető. Ha sorsjegyei már
szűkben vannak, úgy a le-
tűlt sorsjegyek ellenében
a kölesön a fenti összegre
felmentjük. Azonnali elintézés
és legelőször kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Károly-körút 1. sz.
Alapítva 1874-ben.

MAGYARHON ELSŐ CEKNAGYVIRI ÉS LEJÖHÖS NITREVI ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden Cs. és kir. kincstárnok
szab. órákgyártó és művelő felhalálisa
a temetői ingatlanok
16. sz.

**ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Invitások pontosan eszközölhetők.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek

mind bármily
nemű betegségben szenvednek

mint húgyúti és hólyagbetegségek, húgyveszélybetegségek, vesebetegségek, éjjeli magömlések, erektek és bajkórú bántalmak (gyph-
lia), az önterítés utóhatásaitól fellépő ideggyógyok, korai férfi-
erő elgyengülés, bármily bőrképzések stb. nőknél fehérfolyás,
méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigor-
úan tudományos és lelkiismeretes gyógyterápiánál
legyen legegyszerűbben ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. or. és kir. osztály főorvos országos hírű és a legnépszerűbb 33
éve fennálló rendelés intézője

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyúti és hó-
lyag bajok vizsgálata villamos húgycsővizsgáló segélyvel.

Vidékiek levelekre kimerül ő rájárat és szakmai tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat
megszeres a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. cég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fővilágosítás díjjalan. 22578 TELEFON 24-20.

Felesége keres

gépkeféssel 20 koronáig.
helenként

A gép megvételénél garantiát kap arra
nyer, hogy olykoros munkával elárják
és hogy orla aszina r észéssük. Iavolsza
nem ké ez akadályt. Férfiaknak is a kal-
mas. Elsméro levelek rendelkezésre
atának Kerjen prospektus. Schön-
dorfer F Wien III. Nalkenassa

ÉLŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

KOLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPEN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK,
ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.